Astor Library
Lafayette Pl

„Vienybe Lietuvniku“
Išeina kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams;
Suvienytose Valstijose ir Kanadoje $200.
Europon ir kitur $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitom nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujo Meto.
Apgarsinimų prekių klaus kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120--124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and Canada $2.00
To Foreign Countries $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120--124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 4. Brooklyn New York, 25 d. Sausio (January) 1911 m. Metai XXVI
Entered as Second-Class Matter October 23, 1907, at the Post-Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Svarbus patarimas apie ateivystę.

Dauguma mūsų lietuvių, taip Amerikoje, kaip ir Lietuvoje, neskaito laikraščių, o veik pusė visų lietuvių skaityti nei nemoka, ir daugelis skaito vien savo pripras tą maldų kningą, negalėdami laikraščio paskaityti ir pilnai suprasti, kas tenai rašoma jų pačių naudai ir todėl sunku yra paskleisti visiems reikalingas žinias.

Todėl visi, kurie skaitysime šitą straipsnį, įsidėkime sau į galvą ir skelbkime tiems, kurie nemoka skaityti, ir tiems, kurie neįstengia suprasti, jog kiekvieno lietuvio ir lietuvaitės yra priedermė suteikti tikras žinias savo giminėms ir draugams Lietuvoje, rašant laiškus jiems, jog visi, kurie ketina keliauti į Ameriką, turi įsitėmyti ir žinoti sekančius dešimtį patarimų.

1. Išeivis turi buti sveikas kūniškai ir protiškai ir nesenesnis 48—50 metų, nes nesveiki: štyvų rankų ar kojų, paralyžiuoti, turėję pažandes — naurikaulius, kuproti, išžiurinti turį silpną sveikatą ir virš 50 metų amžiaus *yra neįleidžiami Amerikon,* išimant tėvus, keliaujančius pas savo vaikus.

2. Visi išeiviai, keliaujanti į Ameriką, *turi turėti geležinkelių tikietus* į vietas kur keliauja, *ir bent po 50 rublių* (25.00) *piningais,* ktoriams Amerikos kasleyra skaitomi pavargėliais, kuriuos turi parodyti inspegarnėse.— Kurie atkeliauja be tikieto ir be piningų, tie netinkančiais įleidimui į Ameriką ir gyvenimui joje. Taipgi yra skaitomi pavargėliais ir tie, kurie yra gavę nuo savo giminių ar draugų laivakortes iš Amerikos ir atkeliauja *be grašio;* tokie tai skaitosi *gelbėtais ateiviais,* kurie, pagal ateivystės įstatymus, gali būti grąžinami atgal. Todėl visi, kurie gauna laivakortes iš Amerikos, o negali parodyti nei 50 rublių, atkeliavę į kaslegarnę, tegul neina nei iš namų. Gavusieji laivakortes iš Amerikos ir atkeliavę be piningų į kaslegarnes, nors ir gautų paskiaus piningų iš savo giminių ar draugų, esančių Amerikoj, tačiaus tokie neleidžiama Amerikon, kadangi jie buvo netinkami įleidimui laike jų atkeliavimo.

Visi keliaujanti į Kanadą taipgi turi turėti aiškius adresus, tikietus ir *po 50 rublių* ($25.00) nuo 1 kovo iki 31 spalio, o žiemos laike nuo 1 lapkričio iki 28 vasario visi turi turėti *po 100 rublių* ($50.00) *ir nemažiaus.* Kanados valdžia labai aštri ir neturinčius pakaktinai piningų *neleidžia* per savo sieną.— Vienok moterįs yra leidžiamos keliauti pas savo vyrus, nors turėtų ir mažiaus piningų.

Neščios (sunkiose dienose esančios) merginos ir moterįs, kurių vyrai ar jaunikiai yra Lietuvoje, tegul neina nei iš namų, nes *visos tokios bus sugrąžintos atgal* iš kaslegarnių.— Neščios moterįs gali keliauti tik pas savo vyrus.

4. Merginos, keliaujanjančios pas vaikinus, su kuriais ketina apsivesti, visados tegul pasiima adresus savo giminių ar draugių — moteriškių Amerikoje, idant turėtų pas ką apsigyventi, neapsivedus. Tokioms merginoms atkeliavus į kaslegarnes, jų būsimieji vyrai turi atkeliauti taipgi, o paskui turi gauti leidimą (license) nuo miesto valdininko ir apsivesti, imant šliubą pas kuningą arba pas tam tikrą valdininką (civilišką šliūbą).

5. Merginos pusseserės, keliaujančios pas savo pusbrolius Amerikoje, visados tegul pasiima adresus savo giminių ar draugių Amerikoje, nes pusseserėms nepadoru yra keliauti pas nevedusius pusbrolius arba kurių pačios yra Lietuvoje. Paprastai tokie vyrai gyvena po 6—8 vienuose namuose, ir merginai netinka ten buvoti — nakvoti.— Merginoms, kurios keliauja pas savo pusbroliūs arba draugus vedusius, kurių pačios drauge su jais gyvena Amerikoje, nereikia moteriškųjų adresų.

6. Vaikai iki 16 metų amžiaus gali keliauti tiktai pas savo tėvus Amerikoje. Vaikai iki 16 metų amžiaus, keliaujanti pas savo brolius, seseris, dėdes ir dėdienes yra užlaikomi kaslegarnėse ir paleidžiami, tiktai daleidžiant ministeriui prekybos ir darbo, mat, Amerikoje visi vaikai iki 16 metų turi lankyti mokyklas. Tokis vaikas, jaunesnis 16 metų, atkeliavęs pas savo brolį arba seserį, dar pavienius ir nepraturtusius, neturi iš ko gyventi, negali būti priimamas darban ir stačiai gali tapti visuomenės apsunkinimu. Vaikai ir mergaitės virš 16 metų, bet smulkaus augumo —stuomens, tepasiima savo gimimo metrikus.

7. Rašydami laiškus-gromatas savo giminėms arba draugams, visados užrašykite savo adresus teisingai, tai yra: savo vardą ir pavardę, namų numerį ir vardą gatvės, ulyčios, miestą arba arčiausią pačto stotį ir valstiją. Daugelis rašančiųjų sumaišo valstijas New Jersey su New Yorko, rašydami tik raides, sutrumpinant. Miestai Newark yra New Jersey ir New York valstijose, ir, rašant Newark, N. Y., keleivis nukeliaus į netikrą vietą (jeigu jis manė keliauti į Newark, N. J.). Raidės N. J. reiškia New Jersey valstiją, o N. Y. New York'o valstiją. Gatvių vardus reikia užrašyti taip, kaip yra užrašyta ant gatvių kampų. Tūli rašo pagal savo ištarimą «Ucyn» vieton Hudson, «Lorme» vieton Lorimer, dėlko ateiviams pasidaro nemažai painių.

8. Visados paduokite ateiviams savo adresus kur gyvenate, o ne karčiamų ir krautuvių, tankiausiai svetimtaučių, kurie nežino nei rūpinas žinoti, kur jųs gyvenate. Pasekmės netikrų adresų padavimo štai kokios atsitinka:

Atkeliavo lietuvių vaikas su adresu pas žydą ant Canal St., New York City. Siųsta telegramas, laiškas ir ant galo paslas jieškoti to vaiko tėvų. Žydas pasakė jog to vaiko tėvas pirko pas jį laivakortę ir kai-kada ateina pažiūrėti, ar nėra jam laiško. Vaikas, išbuvęs kaslegarnėje 3 savaites, tapo išsiųstas atgal, ir tėvui toks užkavojimas savo adreso apsiėjo virš $40.00.

9. Parašykite visiems, kurie norėtų keliauti Amerikon, idant prie savo bagažo — ryšių, krepšių ir maišų, prie kiekvieno prisiūtų ar aiškiai užrašytų savo vardą, pavardę ir pilną adresą, kur keliauja, ir laivo vardą. Tokiu būdu neprapuls bagažas ir ateiviams nereiks raudoti: «Oi mano sūriai, trįs dideli sūriai, svaras arbatos, plėčka očyščenos ir dveji marškiniai dingo, kur aš juos besurasiu!»

10. Amerikos lietuviai piliečiai, nesiųskite ateiviams savo pilietiškų poperių ir nemokinkite per laiškus meluoti, jog jau jie gyvenę tiek ir tiek laiko Amerikoje ir jog jau esą piliečiais, o negal angliškai žodžio ištarti ir nežino, kokia arčiausia gatvė prie jo paduotos gatvės nei kaip vadinas artimiausis miestelis. Tokie, kurie siųstų savo pilietiškus poperius ateiviui ir susekti taptų, papultų po sunkia bauda ir prastotų piliečio tiesų.

Mųsų studentija.

(Užbaiga.)

Šito straipsnelio siekinys yra paraginti mūsų moksleivius, kad jie labiau savo akį atkreiptų į praktiškuosius mokslus: industrijos (išdarbyščių) technikos ir trybė, chemija, struktūra, mechanikos, kaip va: elekarchitektūra ir t. p. Visų čia suminėtų mokslų ir amatų specialistai šiandien yra labai pageidaujami Amerikoje, bet nemažiau puikesnė jiems aūšta ateitis ir Lietuvoje, kurios kultūra kįla ir reikalauja taip išsilavinusių darbininkų.

Trečia, labai pelninga ir prakili mokslų sritis yra — komercija: pirklystė, krautuvių vedėjai, gizeliai, kuriems ir Amerikoj ir Lietuvoj stovi labai plati dirva. Lietuviai šitam butų labai tikę, nes jų daugumas jau iš mažens moka po kelias kalbas, kas pirklystėje labai svarbu. Ir čia, Amerikoje, krautuvėsna labai pajieško mokančių kalbas vyrų ir merginų. Mat į krautuves daugelis eina pirkėjų, kurie nemoka angliškai kalbėt. Dėlto, kur tik lietuvis krautuvėje randasi, visur jis yra pagerbiamas, kaipo inteligentas ir naudingas komercijos žmogus. Visa bėda tik tame, kad lietuviai labai nesirūpina nors-kiek pasimokinti kningvedystės (buchalterijos) ir aritmetikos. Laikas mūsų moksleiviams ir šitos šakos neužmiršti. Šitas moslas nedaug tereikalauja lėšų ir nesunkus.

Amerikoje galima lengvai specializuotis į viršuj minėtuosius mokslus per įvairias vakarines mokyklas ar institutus. Paveizdan galima imti kad ir žinomą «Krikščionių Jaunimo Draugiją» («Young Men's Christian Association). Ši dr-ja kieviename mieste ir miestely turi inkūrusi praktiškų mokslų kursus. Tik viename Bostone jos institutan šiemet į vakarinius kursus užsirašė 600 studentų mokinties advokatūros arba teisių mokslo. Minėtam institute taipgi išguldomi vakariniai kursai indusjos, etc. Ketinama šiemet investi net medicinos arba daktarystės klasę. 1909 metais šitame institute, vakariniais kursais 19 studentų užbaigė advokaturą, 13 civilinę inžineriją, 3 generalinę elektrikos inžineriją, 8 mechanikos inžineriją, neskaitant jau gavusius diplomą įvairių kitų praktiškų mokslų. Mokestis — nebrangi. Studijuojantiems advokaturą pareina užsimokėt $50 per metus, o kitoms, kaip va, inžinerijai — $35. Gabus vaikinas užbaigia mokslą į 4-rius metus.

Tokių institutų yra ir daugiaus, kiekviename didesniam mieste. Taip va Bostone yra Lovel institutas, Franklin institutas ir kiti, kur vakarais galima mokinties. Jųs lietuviai studentai, kurie trokštate mokslo ir su ašaromis per laikraščius maldaujate aukų, pamėginkite nors keli ingyti mokslą iš vakarinių mokslainių. Atminkite, kad mūsų visuomenė negali užlopyti doleriais visų mūsų kultūros plyšių. Kol lietuviai darbininkai nukala dolerį, išlieja nemažai prakaito. Todėl pasidalinkime vargais. Be triūso ir darbo niekas šioje pasaulėj nesistoja. Ir mokslą norint ingyti reikia nesibijoti vargelio...

Ar šiaip ar taip, o reikia pripažint, kad mūsų moksleiviai nemaži tinginiai. Jau arti 10 metų męs duodame jiems aukas, o vis nesigirdėt, kad daugintųsi kokį-nors mokslą užbaigę vyrai. Daugiausiai išeina mokslus tik savo vargu ir triūsu prasikalę sau taką į gyvenimą. Pagaliaus kurie šį-tą ir užbaigia, nesimato, kad jie laikraščiuose ragintų prie to kitus savo brolius.

Žinoma, šelpti moksleivius privalo kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė, nes nuo pasidauginimo mokintų priklauso visų mūsų ateitis. Tačiaus ir jųs, moksleiviai, kurie per aukas ingijote mokslą, nors savo ypatą bent parodykite visuomenei su kokiais rašteliais, kuriais taip neturtinga tebėra mūsų laikraštija.

Mikas Stakėnas.
Wakefield, Mass. Box 157.

Dėlei įsteigimo Paryžiuje Lietuvių informacijos biuro“.

(Atviras laiškas)

Tautiečiai!

Pirm dvejų metų drįsau pakelti savo balsą, primindamas mūsų tautai, ką męs esame kalti Vincui Kudirkai. Tauta išklausė mane, — išpildė savo priedermę velionio link, pastatė jam gyvą paminklą, išleisdama visus jo raštus.

Dabartės vėl drįstu kreiptis į tautą, primindamas jai šiuom žyg jos priedermę savęs pačios link. Atgimimo srovė atgaivino sustingusį mūsų tautos kūną. Viduje mūsų tautos eina smarkus darbas, pakeičiantis senąsias, sustingusias, susinešiojusias daleles naujomis. Žodžiu, mūsų tautos kūne gyvybė virte verda, žinoma, ant kiek jai tą leidžia *sloga,* kuria ji serga.

Vienok nežiurint į gyvybę, senai apsireiškusią mūsų tautos kūne, pasaulis tebeskaito Lietuvą *lavonu,* paliktu sulesimui kaimyniškų arelių, viengalvių ir dvigalvių.

Ar gali mūsų tauta taikytis su tokia į ją pažiura?

Ne, ne ir ne!!!

Ką gi daryti?

Skelbti pasauliui dabartinį dalykų stovį, parodyti, kad Lietuva yra gyva ir kad jai pridera tinkama vieta kitų tautų tarpe.

Kaip tai padaryti?

Apie tai plačiau rašiau seniau įvairiuose laikraščiuose, bet čia trumpai atkartosiu dar sykį: 1) dalyvaujant tarptautiškuose kongresuos, 2) išleidžiant tam tikras kningas apie Lietuvą svetimose kalbose — francūzų ir kitose, 3) talpinant straipsnius apie Lietuvą

(Patėmytina, jog organizuojamas yra Paryžiuje pastaruoju laiku leidimas tam tikro laikraščio francūzų kalba, kuris užsiims vien prispaustųjų tautų gynimu; sandarbininkaus jame garsiausi francūzų ir kitų tautų mokslininkai ir rašytojai. Lietuviai galės turėti jame nuolatiną savo skyrių, kaip ir kitos tautos, jei prisidės prie jo įsteigimo medžiagiškai).

Kokiu būdu tai įvykdinti?

Reikalinga yra tam tikra organizacija, kuri reikalui esant reprezentuotų (atstovautų) Lietuvą tarptautiškuose kongresuos, leistų apie Lietuvą kningas ir talpintų apie Lietuvą straipsnius svetimtaučių laikraščiuose, žodžiu, reikalingas yra *„Lietuvių informacijos biūras"* intelektuališkame pasaulio centre, Paryžiuje.

Tokias įstaigas turi Paryžiuje žymesnės prispaustosios tautos. Tik lietuviams stinga tokios organizacijos. Tą spragą turime kuogreičiau užtverti. Padaryti tai visai ne taip sunku, kaip kelintam gali išpradžių rody-

tis; čia gelbi mums pačios aplinkybės: yra Paryžiuje burys lietuvių, kurie savo susirinkime 18. XII. 1910 m. nusprendė prisideti prie minetos įstaigos inkurimo, kas kuom gali,— kas skatiku, kas aktiviišku darbu (Sorbonnos studentės).

Nežiurint į visą Paryžiaus lietuvių (labai neskaitlingų) pasisventimą, jie vieni neatkels ant savo pečių visos naštos, kuri yra pusėtinai sunki: leidimas raštų apie Lietuvą francūzų kalboje, jų isplatinimas, subsidija prispaustųjų tautų laikraščiui francuzų kalboje už nuolatinę vietą ten lietuviams suteiktą ir kitos išlaidos... Čia jau reikalinga visos tautos pagalba.

Neabejoju, vienok, kad tauta ir dabar nepasiliks kurčia, kaip kad nepasiliko pirm 2 metų kuomet aš ją paraginau prie V. Kudirkos gimimo sukaktuvių paminėjimo ir jo raštų išleidimo.

Neabejoju, jog tautiečiai supranta visa svarbą šio mano sumanymo, ir negaišuodami prisidės prie jo įvykdymo kas kuom galėdamas, — kas darbu, suteikdamas biūrui *tikras* žinias, kas skatiku tų žinių tinkamam praplatinimui.

Taigi, Tautiečiai, negaišuodami —prie darbo, idant ateinančių 1911 metų pradžioje galėtume įvykdinti šį sumanymą.

Juozas Gabrys.

Paris, 5, Camberės
28. XII. 1910.

P. S. Miela man išreikšti čion širdingą *ačiu* pritarėjams šio mano sumanymo paaukavusiems per «Viltį» gan žymias aukas jo įvykdinimui: kun. Olšauskiui (25 r.), kun. K. Prapuoleniui (5 r.), Pruskiui (1 r.), kun. Vytuviui (3 r.), Butrimui (5 r.).

J. G.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Francija.

Metai į metus Francija turi bėdos su Champagne provincija, kur yra didelės plantacijos vynuogių. Prasimanius šampaną dirbti kitose šalyse, Francijos vyno išdarbystė kasmet mažinasi. Pirkliai įveža iš kitur ir padirba klastuotą šampaną. Pertai vynuogių augintojai maža beturi pelno, atleidžia daug darbininkų, o likusiems vis trumpyn nukarpo algas. Šiemet ypač daugelis darbininkų atleista, iš priežasties neužderėjimo vynuogių. Neužganėdinti ir augintojai ir darbininkai. Pirmieji kaltina valdžią, kam leidžia pirkliams įvežti suklastuotą pigesnį vyną, o antrieji — iš savo pusės spiria darbdavius. Jie sako, kad vyno esą net perdaug (mat augintojai nenori jo pamestinai parduoti.) Pagaliaus pereitą savaitę bedarbiai darbininkai pakėlė riaušes. Iš aštuoniolikos kaimų susirinko apie 2000 vyrų ir moterų, ir su raudonais veliukais nešini, giedodami revoliucijoniškas giesmes, atmaršavo į Hauteville. Čionai jie įsilaužė į vyno sankrovas, sudaužė lovius ir paleido iš jų vyną ant gatvių, taip kad miesto vežėjai tiesiog važiavo per «vyno upelius». Tūkstančius bonkų vyno riaušininkai ištaškė upėn. Sankrovų savininkai, kuriems blėdies padaryta į tūkstančius frankų, pasislėpė nuo įnirtusių žmonių sklepuose ir kur kas galėjo, pirmiaus davę telegrafą valdžiai.

Tarpe riksmo, triukšmo ir šlepsėjimo po vyno klanus, pribuvo ir valdžios atsiųsti kareiviai, kurie po keleto valandų riaušininkus išvaikė ir padarė laikiną tvarką. Vienok valdžia mato, kad šita tvarka neilgai tepastovės, iki nebus prašalinta sumišimų priežastis. Todėl Paryžiaus parliamentas paliepė Champagne prefektui viską ištirti. Pasirodė, kad netekę darbo tų apylinkių kaimiečiai velka pasibaisėtiną skurdą. Jie pagaliaus neturį jokio piktumo ant augintojų; jie esą ramiai prakęstų šituos vynuogių neužderėjimo metus, kad tik valdžia neleistų įvežti vyno iš svetur. Ką su tuo valdžia padarys, nežinia. Bet tam kartui parliamentas paskyręs iš valstijos išdo piningų, palengvinti bedarbių nelaimę.

Amerika.

Paprastai žydus visur bado pirštais, už tai kad jie žydai. Amerikonai žydų gal dar labiau neapkenčia, negu ateiviai. Vienok vargiai męs rastume Amerikoje bent vieną iš atkeliavusių tautyščių, kurios balsą taip plačiai girdėtų, kaip žydų. Padėkim sau, tegul būna koks tautiškas susivažiavimas vokiečių, švedų, lenkų — ar amerikonų spauda jaisiais interesuojasi? Kam dar klaust: pamini trumpai — buvo tas, kalbėjo tą, ir — viskas. O jau kaip lietuvių «seimus» tai retai kada laikraščių reporterių akis užmato. Kitaip yra su žydais.

Pereitą savaitę atsibuvo New Yorke «Žydų Susivienijimo» («Hebrew Union») 22-ras susivažiavimas. Šitą susivažiavimą plačiai aprašė New Yorko pirmakliasiai dienraščiai. Apie žydus išgirdo visa Amerika. Negana to. Jų kalbas išgirs ir Washingtone sėdintis Rusijos ambasadorius, pagaliaus ir patsai caras. Štai kodėl. Kada kitos tautos savo seimuose ir seimeliuose painiojasi po savo vadovų ir vadovukų intrigas, žydų susivažiavime skambėjo griausmingos politikos darbai. Ateivystė, kelionės, pilietystė, labdarybė, varžymas svetimtaučių,— viskas buvo svarstyta; iš žydų susivažiavimo buvo mesta karčiomis pigulkomis į Washingtono valdžias ir į valstijų ponelius. Kiekvieną valdžios sugedimų puslelę žydų vadovai be pagailos durė su kritikos peiluku. Nurodo net ir diktuoja, ką Amerikos valdžia turi daryti. Kitką apleidžiant, mums akyva, kaip amerikonus sujudino žydų susivažiavimę patsai amerikonas — Louis Marshal, kurio ypatoje žydai rado sau jautrų užtarėją. Tai buvo jojo kalba apie *amerikoniškus pasportus, kuriuos Rusijos valdžia ignoruoja.*

p. Marshal kalbėjo į savo viengenčius—Ameriką, kaip ji netikusiai pridaboja savo vardą. Dar 1832 metais Rusija susitarė su Amerika apie pasportus. Anot tos sutarties, kiekvienas Amerikos pilietis turi tiesą su pasportu nuvažiuoti į Rusiją, ir kaipo amerikonas turi būti gerbiamas. Bet šita sutartis visus bėgančius 80 metų Rusijos yra laužoma. Jeigu dar ten nuvažiuos «tikras amerikonas», tai šiaip-taip jį kenčia. Bet kitaip daro su visais išeiviais, kurie čionai atkeliavę buvo jau pastoję Amerikos ukėsais. Su tokiais Rusija pasielgia be jokių ceremonijų: tai veja laukan, tai sodina kalėjiman už nesiklausimą rusų valdžios pereinant svetimon pavaldijon, tai tiesiai neįleidžia — spjauja ant Amerikos pasportų. Ir netik šitas. Buvo atsitikimų, kad patįs Amerikos konsulai, turbut rusų valdžios nulenkti, tiesiog nevizijuodavo pasportų, jeigu jų savininkai yra...žydai! (Męs žinom, kad rusų valdžia kamuoja ir lietuvius, kurie su Amerikos pasportais sugrįžta tėvynėn).

«Tikras Amerikos išjuokimas!»— sako p. Marshal. Kas amerikonams išpuola daryt? Ir atsako jis taip: reikia pertraukti visas padarytas tarpe Rusijos ir Amerikos sutartis, kaipo sulaužytas. Tai yra nebe žydų ar ateivių klausimas, bet amerikonų, kuriuos kelios dešimtįs metų Rusija įžeidžia, ir ant kurių protestų Rusija neatkreipia jokios atidžios. Tokiu būdu Amerika Rusiją išskirs iš civilizuotų tautų ir privers prie žmoniškumo.

Šitą nuo žydų tribūnos paleistą balsą prielankiai pagavo New Yorko didieji laikraščiai. «The Times» sako: «Nežinia, kaip į šitą atsilieps Rusijos ambasada. Bet šitas balsas labai teisingas. Žmogus palikęs mūsų piliečiu gal keliaut kur nori ir gauti lygią protekciją. Jeigu Rusija gerbia mūsų draugiškumą, privalo gerbti ir mūsų protestus. Tuomtarpu ji aiškiai laužo su Amerika sutartį.»

Taip, žydai savo vienybe visur moka savo teises apginti ir priverčia nors ir nenorinčias ausis jų balsą išgirsti.

Rusija.

Jau rudeniop rašėme, jog Rusijos valdžia projektuoja įvesti pagalvines mokestis tiems, kurie dėlei šeimyniškų kliūčių nenorėtų eit į kariuomenės tarnystę. Pirmiau buvo manoma uždėti po 5 rublius mokesties per metus ant to žmogaus, kuris pasiliks nėjęs kareivijon, iki jis bus kareiviu tinkamas. Paskiaus įstatyme buvo priedas, kad tie, kurie turi didesnį turtą, turės daugiau tokion pagalvėn mokėti. Dabar gi ministerių tarybos komisija šį įstatymą taip perdirbo, kad biednas ar turtingas nėjęs kariuomenėn turės mokėti ant metų po 6 rublius. Tuomi vėl padaroma neturtėliams neteisybė. Kodėl, padėkim sau, vargšas ūkininkėlis nuo 10 margų lauko turės lygiai mokėti su pus-poniu nuo 200 margų? Bet tai jau ministerių išmintis. Laikraščiai šitam pataisymui smarkiai protestuoja.

Ant studentų veiklumo policija visuose miestuose turi atkreipusi tėviškos sargybos akį. Odesoje vėl areštavo 63 studentus ir indėjo kalėjiman nuo trijų savaičių iki trijų mėnesių, užtai iš seniau areštuotųjų lygiai 63 paleido. Tomske išvarė iš universiteto 13 studentų ir vidaus ministerio liepimu visus juos išsiuntė iš tos gubernijos. Taip lygiai cenzūra rūpinasi ir apie laikraščius. Simferopoliuje patraukė «Južnich Viestej» redaktorių teisman už straipsnį apie Dūmą. Vladivostoko vieno dienraščio redaktorius kelioliką sykių administrativiškai baustas, vėl prasikalto ir šiuo sykiu pabėgo užrubežin.

Finų politišką veiklumą valdžia visgi dikčiai sutramdė. Taip, paskutiniuose rinkimuos į Helsingforso seimą dalyvavo vos 37,421 balsuotojų. Pernai dar dalyvavo 39,130. O išviso balsuotojų finų yra 63,427. Reiškia pusė visuomenės rusų valdžios diktuojamus rinkimus boykotuoja.

Tolstojaus duktė Aleksandra atviru laišku pranešė per laikraščius, kad ji pavelijanti visiems, kas tik nori, persispausdinti jos velionio tėvo, Levo Tolstojaus raštus, pasirodžiusius spaudoje po 1881 m. Bet visus raštus iki tam laikui išėjusius draudžianti spaust, nes velionis Tolstojus apie tai jai davęs speciališkas instrukcijas. Manoma, kad visi ankstyvesni Tolstojaus raštai ar nebus skirti kokiam dideliam labdarybės tikslui.

Per Tris Karalius šventinant vandenį ant upės Nevos, šiemet caras dar pirmą syk nuo 1905 m. kada prie tų pačių ceremonijų įvyko «nelaimingas atsitikimas»—iš kanuolės buvo paleista grankulkų šuvis, kuris tik-ką nenužudė čielo būrio iš Romanovų giminės. Šitas atsitikimas tuomet buvo išaiškinta tuomi, jog septintosios baterijos kanuolė iššaunant saliutą (pasveikinimą) carui, per klaidą peržemai šovė ir per klaidą buvo grankulkomis užtaisyta. Šitam aiškinimui ne daugelis tikėjo.

Šiemet prie šitos ceremonijos toks atsitikimas nebeatsikartojo. Caras esąs linksmas, nors carienė visgi tebesergant i Carskame siele.

Dūmoje buvo paduota vidaus reikalų ministeriui užklausimas: ar jisai žino, dėl kokių priežasčių aną savaitę Austrijos valdžia išvijo iš savo ribų net 418 Rusijos pavaldinių? Rods austrijokų policija, save apteisindama, sakosi, jog visi tie išvytieji rusai esą arba šnipai, arba revoliucijonieriai, kurie ir vieni ir kiti suteikią Austrijai daug nesmagumų. Bet austrijokai savęs tuomi nenusibaltina. Matomai prasideda tiesiog neapykanta ant rusų. Taip va atstovai iš Padoliaus Dūmoje paliūdijo, jog dar nesenai, tris Padoliaus žemiečių viršininkus, nuvažiavus ant dviračių pas pažįstamus Austrijos pusėn, tęnykštė policija areštavo kaipo šnipus, ir tik per įsikišimą rusų ambasadoriaus Viennoje pasisekė juos iš austrijokų kalėjimo išimti. Dūma išrinko komisiją, kuri iki 14 d. vasario turės šitą prietikį ištirti ir jeigu kokia, gal reiks esą, nutarti ką-nors tokį ir su Austrijos pavaldiniais, kurie Rusijoje gyvena ir apsilanko. Austrijokų pasielgimais pasibjaurėjo Dūmoje ir nacionalistai ir socialistai.

Vokietija.

Keturios dešimts metų atgal Vokietija išplėšė iš Francijos dvi provincijas — Elzas ir Lotaringiją, kurias norėjo varu paversti į Prūsus —«apiprūsinti».Bet šitas nepasisekė. Veik pusiašimtįmetų elza-lotariečių vedė nenuoalsią kovą už savo politišką gyvastį ir reikalavo sau autonomijos su seimu. Ilgainiui ta kova priėmė gana gresią išvaizdą, kad Vokietijos kaizeris nesenai pagaliaus suteikė Elzas- Lotaringijai autonomiją. Bet elza-lotariečiai toli jaja nepakakinti. Strasburgo laikraščiai sako, jog kaizeris «vieton duonos davė mums akmenį». Reikalauta buvo: savo balsais renkamo senato ir gubernatoriaus; visuotino, slapto balsavimo ir «kas žmogus tai balsas», o vokiečių centralinė valdžia jiems apsiėmė pati paskirti štats-valdoną gubernatorių, o parliamentas susidės iš dviejų rūmų: į žemutinį rods patįs žmonės renksis atstovus, bet į viršutinį patsai kaizeris paskirs viso amžiaus pėrus-didžiunus, du Romos-Katalikų vyskupu, protestonų ir reformatų dvasiškijos galvinius, vyriausį žydų rabiną, augščiausio teismo prezidentą, Strasburgo universitatės delegatą,— likusie susidarys viršutinin rūman iš delegatų nuo vaizbos tarybos, žemdirbystės draugijų ir amatų bei darbo organizacijų.

Šitoks sutvarkymas pirmeiviams ir demokratiškesniams gaivalams nepatiko. Neskaitant pakeltų protestų po laikraščius, aną savaitę Metzoje socialistai iššaukė net riaušes, kuriose vokiški kareiviai daugelį elzas-lotariečių ukėsų nušovė. Du yra svarbiausi punktai, dėlei kurių Elzas-Lotaringija kelia maištą: 1. Kad vokiečių kaizeris pasilieka vyriausiu parliamento diktatorium, be žmonių pritarymo nuskiriančiu viršutinin rūman didžiūnus. 2. Vieton visuotino balsavimo rinkimuose, yra miestų rinkimai papainioti, nes suaugęs 35 metų žmogus gali duot sykiu *du balsu,* o 45 metų — net *tris balsus.* Rods šita systema dar nėra tokia kebli, kaip va Prūsuose, kur vartojama taip vadinama *„trikliasė''* balsavimų systema, vienok elzas-lotariečiai ir tokios nenori priimti. Ypač jie bijosi kaizerio diktatorybės, kad vieno žmogaus reiktų bijoties ir jo vienu paliepimu drebėti. Taip stovint juk užkariautoji Elzas-Lotaringija anaiptol neingyja sau Vokietijos imperijoje vietos, kaipo tauta.

Anglija.

Šią savaitę Anglijos laivų kompanijų susivienijimas taip vadinamas «Lloyds» pakėlė didelį protestą, priešais visų tautų sutartį apie baudimą laivų, kurie karės laiku bus sugaunami bevežant kontrabandą. Šita sutartis buvo padaryta dvejį metai atgal Londone, ir ant jos jau daugelis šalių pasirašė. Sutartis šitaip sako: «Kiekvienas laivas, sugautas karės laiku bevežant katrai nors iš kovojančių pusių kontrabandą, pakliūna karės teisman.» Šiąnedėl kaip tik Anglijos parliamentas paėmė tą svarstyt ir rengtis prie užtvirtinimo, angliškų laivų kompanijos pakėlė triukšmą. Sako jos: «Bepigu buvo kitoms šalims lengvai tam pritarti — kiek jos teturi laivų? Bet mums — tai peilis po kaklu. Nei viena šalis vandenų karei atsitikus, nerizikuoja tiek daug, kiek Anglija. Nedarykit klaidos! Nepritarkit sutarčiai! Neužmaukit sau kilpos ant kaklo!»—taip užbaigia savo agitaciją laivų kompanijos, ginančios savo interesus ir žinančios, kad karės laiku jokiu būdu neišsilenks nuo bausmės, kadangi kontrabanda, tai gardus kąsnys.

Londone šią savaitę atsibuvo Anglijos, Amerikos ir Vokietijos laivų kompanijų susivažiavimas, su tikslu atnaujinti išsibaigusį kompanijų taip vadinamą «pool» (sutartį). Be to kompanijos tarėsi, kaip čia apsiginti nuo Amerikos valdžios, kuri pasiremdama Shermano anti-trustiniu įstatymu patraukė transatlantinių kompanijų bandą po teismu, užu smaugimą mažesnių, neprigulmingų kompanijų. Kokią padarė nutartį, nežinia. Amerika patraukia šias tryliką kompanijų: The Allan Steamship Co., International Mercantile Marine Co., International Navigation Co., Anchor Line, Canadian Pacific gelžkelių kompaniją, Cunard Line, British and North American Co., Hamburg- American Line, Holland American Line, North German Lloyd, Red Star Line, na ir mūsų kaimynka tautietė — Russian East Atlantic Co. Užpakaly jų stovi ne milijonai bet bilijonai kapitalo. Ir ar Dėdės Samo valdžia pajėgs šių kompanijų trustą sulaužyti, sunku apsiimti pranašaut.

IŠ VISUR.

× Tokioje, japonų valdžia susitiko didelį pasipriešinimą iš apšviestesnių piliečių pusės, užu žiaurų nuosprendį, kuriuomi pasmerkė 26 japonų socialistus mirties bausmei, buk už suokalbį ant japonų imperatoriaus galvos. Net Amerikoje prezidentas Taftas gavo nuo visokių draugyščių protestus priešais Tokios teismą, kuris civilizuoto pasaulio akyse yra vadinamas «legališka žmogžudyste». Labiausiai peikiama japonų teismas, kad apkaltintiesiams neleido apsiginti, neprileido advokatų ir pasmerkė sulyg klastuotų skundų.

× Meksikoje revoliucija tai į vieną tai į antrą pusę nusisveria. Sukilėliai vėl užėmė miestą Sahnarisa, Sonoros valstijoj; sudegino daugelį tiltų ir pertraukė gelžkelius apie El Paso; taip gi valdžios generolą Navarro su jo armija atkirto nuo Chihuahua tvirtovės. Sukilėliai vėl turi suorgonizavę drutą savo kariuomenę. Revoliucijai dikčiai pagelbėjo gelžkelių mašinistai, kurie lyg tyčia išėjo į streikus reikalaudami pakėlimo algos ant tiek, kiek gauna mašinistai Amerikoje.

× Lenkų spauda švenčia 250 metų sukaktuves nuo pasirodymo pirmo lenkų pasirodymo pirmo lenkų periodiškolaikraščio. Tai buvo «Merkurjusz Polski», kuris išėjo Krakovoje 3 d. sausio 1661 mete.

× Gelžkelių didysis streikas Portugalijoje ramiai užsibaigė. Valdžia ir darbininkai pusiau nusileido ir susitaikė.

× Po Minsko guberniją nesenai važinėjo kaži-koks kuningas, pasivadindamas įvairiomis pavardėmis, ir pardavinėdamas javus. Daugelis pirklių jam davė ant rankos piningus, kuriuos kuningėlis susiėmęs buvo pasprūdęs iš Minsko, bet policija jį visgi sugavo ir atidavė teismui. Pasirodė esąs kuningu Cirilium Bieliackiu iš Chelmo eparchijos.

× Francijos katalikai nerimastauja, kad sumažėjęs skaitlius kardinolų iki dviejų trečdalių, o popežius vis dar neprisirengiąs naujų padaryt. Taip va esą ir Franciją turiteisę turėti sepptynius kardinolus, o dabar tėra trįs, ir tai kardinolas Andrieu nebetekęs Romoje «gero vardo». Kiti visi pasenę ir nebegali katalikų bažnyčios gint arba tiesiog parsiduoda svietiškoms valdžioms. Lenkai teturi vieną kardinolą, pasenėlį kunigaikštį Puzyną, kuris taipgi perėjęs į atvirą Austrijos valdžių agentą.

× Austrijoje, Černiovicuose, policija areštavo tulą Moritzsoną ir moteriškę Baumgartner ir patupdė už grotų. Tai yra du garsus vertelgos «gyvuoju tavoru». Minėta Baumgartner prijieškodavo mergaites ir suvesdavo pažintin su Moritzsonu, ir potam veikiai mergaitės kažin-kur dingdavo. Jau ir pirmiau Moritzsonas buvo keliolika sykių pritvertas ir baustas už išvežimą lenkių mergaičių į paleistuvystės namus.

× Peterburge pasimirė įžymus Dūmos atstovas, konst. demokratas Vasilius Karaulov, užtarėjas svetimtaučių Rusijoje. Visa pirmeivių spauda parašė jam nuoširdžius nekrologus, už tai tūlus redaktorius valdžia net cypėn inkišo.

× Liverpoly, Anglijoje, laiku kumščiavimosi dviejų bokserių teatre, anglas kumštininkas Knox taip sudavė garsiam hollandiečiui kumštininkui Albert Davis į pažandę, kad sutrenkė jį visą, potam šis ligonbutyje ir pasimirė. Knoxą tuojaus areštavo už žmogžudystę.

× Tūlas jaunas giesmininkas Attioli, Romoje, taip susisielojo dėlei nepasekmingos meilės, kad iš revolverio nusišovė ir tapo sklepe palaidotas. Ant rytojaus duobkasiai jieškodami kitam numirėliui vietos, išgirdo iš Attolio grabo vaitojimą. Pašaukti daktarai atidarė grabą ir rado giesmininką dar gyvą, tik inpuolusį letargan. Manoma, kad jį dar pasiseks atgaivinti.

× Netoli Peterburgo, Laganovos evangelikų bažnyčioje pastorius apdalino savo parapijonams komuniją. Pasibaigus pamaldoms 32 Pasibaigus pamaldoms 32 parapijonai sukrito ant žemės ir rėkdami ėmė raičioties. Pasirodė, kad jie visi buvo užnuodyti. Mat zakrastijonas, turbut buvo inkaušęs, kad ažuot vyno, inpylė į taures sierinę rūgštį. Trįs žmonės tuojau pasimirė, o kitiems duota buvo visą komuniją išvemti. Tie gal pasitaisys.

× Serbijos valdžia jau senai turi bėdos su savo karaliaus sūnu Jurgiu, kuris jau keletas metų pridirbo daugybes skandalų. Paminėtini skandalai su kareiviais, kuriuos Jurgis privertė be kelinių lįsti į prakirstą lede ekertę. Vienas nabagas kareivis dėlto net pasimirė. Kad kaip jį «apcivilizuoti», dabar parliamentas nutarė karalaitį Jurgį paduot į francūzų armiją. Serbų pasiuntiniui Paryžiuje įsakyta, kad ir Francijoje puskvailį karalaitį pridabotų.

× Antrą sykį įvyko pasikėsinimas ant francūzų ministerių pirmininko Briand. Sausio 17 d. Paryžiaus parliamente ėjo labai karšti ginčai apie biudžetą. Kalbant socialistų atstovui Razimband staigu nuo galėrijos kažin-kas paleido į pirmininką Briand vieną po kito du šūviu. Vienas šūvis inėjo petin šalia sėdėjusiam viešos pagalbos direktoriui Mirman, o nušliaužė be nieko. Pirmininko neužkliudė. Pakilo baisus sumišimas, ir publika suėmusi šovėją tik nenumetė žemyn galva nuo galerijų. Policijašovėją pripažino esant kokiu ten M. Gislome, kuris dalyvavęs garsiame pasikėsinime ant anglų konsulo San Sabastianoje, ir uždarė kalėjiman.

Iš Lietuvos.

„Vilniaus Žinių" byla. Gruodžio 18 d. Vilniaus Teismo Rumai nagrinėjo antrą kartą A. Rimkos ir p. P. Vileišio bylą dėl korespondencijos «Iš paprūsės gyvenimo», patalpintos «Vilniaus Žin.» No. 106 1907 m. Prokuroras, pasiremdamas tuo, kad joje kurstoma žmonės prieš vyriausybę, reikalavo bausmės padidinimo. Tačiaus teismas paliko senobinę bausmę, butent užmokėti 50 rub., arba atsėdėti 10 dienų.

Moksleivių surašas. 1911 m. sausio 18 diena paskirta kuoplačiausių žinių rinkimui apie pradedamąsias mokyklas, jų užlaikymą, mokytojus, tikybos mokytojus, 1909—1910 m. mokslo išguldymą, apie moksleivius ir mokyklos kningynus. Vyresniųjų skyrių mokiniai patįs turės pasirašyti, o jaunesniųjų pavardes surašys mokytojai. Tai bus vienos dienos visos Rusijos pradinių mokyklų surašymas.

KAUNAS. Šiemet Kauno mokyklose mokinasi apie 300 lietuvaičių. Tą žinią skelbia Kauniškė «Lietuvaitė».

Nusižudymas kalėjimuose. Sulig valdžos pranešimų nuo 1882 m. iki 1905 nusižudė kalėjimuose 335 žmonės, t. y. kasmet nusižudo po 18 žmonių.

1906 m. sulig d-ro Prozorovo apskaitymo nusižudė jau 36 kaliniai; 1907 m.—49 kaliniai; 1908 m. — 103; ir 1909 m. 107. Daugiausiai nusižudo tie kaliniai, kurie buvo nuteisti mirtin, o paskui jau mirties bausmė buvo pakeista amžina katorga; tokių 1908 m. nusižudė 27, o 1909 m.—49!

Juk jie, begyvendami dar, neturi nei vieno akies mirksnio, kuriame apie mirtį negalvotų, nejustų jos nuolat greta savęs! Todėl...ir nepakelia tokio gyvenimo.

Paskui daugiausiai nusižudo politiškieji kaliniai: 1908 m. jų nusižudė 21; 1909 m. 16. Iš kriminalinių tais metais nusižudė 20 ir 22. Kiti skaičiai liko nežinomi, prie kokios kalinių kategorijos prigulėjo nusižudžiusieji.

Yra tokių kalinių, kurie po 4 kartus mėgina, kol jiems pasisekė, sau galą padaryti. Tuo tik galima išaiškinti tų 14 nusižudymų, kur kaliniai užsipylė žibalu ir patįs save užžibino...degdami kaip gyvos žvakės.

(«Liet. Žin.»)

Lietuvių literatiškoji draugija Tilžėje. Gruodžio 16 d. (n. kal.) Tilžėje buvo metinis susirinkimas tilžiškės Lietuvių literatiškos Draugijos. Pirmininkas prof. Kuršaitis pranešė metinę apyskaitą, iš kurios pasirodė, kad draugija turinti 209 narius, tarp kurių 5 — garbės narius ir 8 «rašančius» narius. Narių skaičius truputį šiais metais pamažėjęs, ale pirmininkas prižadėjo pasirūpinti vėl jįjį padauginti. Literatinis dr-jos veikimas toks: netrukus žadama išleisti 30-toji sąsaga jos «pranešimų». Bus čia pabaiga Kappelerio rašto «Kaip senieji lietuvninkai gyveno», aprašymas Nemuno ir kai-kurios smulkmenos. Be to, išeis netrukus skyrium Leipcigo d-ro Doričo, bulgaro, surašytos Prūsų Lietuvoje tarmiškai pasakos. Tos kningos išspauzdinimas šiek-tiek susivėluosiąs gal dėl kai-kurių kliučių, kaip antai, trūkumo spaustuvėje raidžių, pažymėtų įvairiais kalbotyros ženklais.

Draugija turinti Jokubinėje «lietuviškuosius namus», kurie užsimoka patįs iš ineinamųjų pinigų ir iš lietuvių audimų pardavimo. Šiais metais dr-ja yra gavusi kai-kokių dovanų, kai antai, dvejas stakles ir iškasenas iš Bendiglaukių molio kalno: žalvariniai sagčiai, geležiniai ragotinės galai ir senovės piningai, paeiną anot prof. Berzenbergerio iš trečiojo metašimčio Kristui gimus.

Piningines dr-jos stovis toks: grynais piningais drja turi 4.376 markas, Jokubinėj namai verti 5.000 markų ir ant tiek apdrausti ugnies draudžiamoje draugijoje, pagaliaus yra už 2.500 markų audimų, rakandų ir t.t.

Po apyskaitos buvo valdybos rinkimai. Išrinkta visi tie patįs žmonės, kurie ir buvę, tik išdininkui rektoriui Lenkaičiui atsisakius išrinkta, naujas — mokytojas Frentcel'is.

Buvo dar prof. Knaakės paskaita apie ciesorių susitikimą Tilžėje birželio 25 ir 26 d. 1807 m. Pabaigoje gimnazijos mokytojas p.Zelceris aiškino apie suakmenėjusius daiktus, kuriuos pirm kelių metų miręs Lietuvos mylėtojas Jurgis Banaitis radęs prie Nemuno ir draugijai dovanojęs vadinamosios Laumės pupos, Rupužės vainikai ir visokie suakmenėję gyvuliukai: jie, anot kalbėtojo, pirm tūkstančių metų iš kitų šalių sriovėmis į mūsų kraštą buvo atnešti, nes mūsų žemės sluogsniuose tokių gyvulių nebuvę.

Tuo susirinkimas ir pasibaigė, kaip tai praneša «N. L. C.» (No. 152).

Dėlei tercijorių draugijų. Svetimųjų tikėjimų departamentas išsiuntinėjo visiems vyskupams ir vyskupijų valdytojams aplinkraštį, kur praneša, kad vidaus reikalų ministerija sužinojusi, jog vienas Rymo-katalikų vyskupijos viršininkas paskelbęs įsakymą dėlei tvarkymo ir vedimo parapijinių tercijorių būrelių vyskupijoje; tokis įsakymas esąs neteisėtas, kadangi tie būreliai, kaip tikybinės draugijos, tegalinčios būti leidžiamos vien valstybės įstatymų keliu.

Išeivybė Amerikon. Sulig Varšavos Amerikos konsulio surinktųjų žinių, spalių mėnesį š. m. atvažiavo į Š. Amerikos Jungt. Valsčių 7.120 lenkų ir 1,621 lietuvis. Iš jų atgal grąžinta nuo Amerikos krantų: 116 lenkų ir 39 lietuviai.

Lietuvos apylinkės kinematografe. Kauno kinematografas «Olimpas» ėmė, tarp kitų paveikslų, rodyti «Lietuvos ir Nemuno vaizdus». Esąs tai vietinis kinematografo nutraukimas. Tikrai, Lietuvoje nemažiau, kaip kitose šalyse, yra gražių ir indomių vietų ir dalykų, kurie verti kinematografo paveikslų.

ONUŠKIS, Ežer. apskr. Šį rudenį Onuškio žydeliai turėjo nemaž baimės, belaukdami sugrįžtančių iš Panedėlio ir Rokiškio naujokų, dėlio ir Rokiškio naujokų, nes nebeišmanė, kaip tuos svečius priimt ir išleist. Jų baimė pasididino, prisiminus pernai rudenį atsitikimą. Buvo taip: naujokai pargrįžę nuo kartelių, vieni nuduoti — kiti paliuosuoti, įsigėrę pradėjo vaikštinėti po miestelio žydelius, prašinėdami piningų ir popierosų. Inerzinti sankrovninkai ėmė varyti laukan prašytojus. Naujokai nenusileido ir kilo tarp žydų ir naujokų peštynės. Tuose peštynėse nukentėjo vienas jau nuduotas naujokas Jonas Paškauskas iš Gaidžgalės, kuris pasirgęs keletą savaičių pasimirė.

Šiemet Onuškėnai jau laikėsi padoriai; nebeelgetavo po sankrovėles ir liovėsi kėlę peštynes ir girtuokliavę.

Petronijus.

Traukinyssudegė. Iš Gardino praneša, kad Vasaros-Vakarų geležinkelio Užnemunia šakoje atsitiko nelaimė. Viename trečiosios kliasos vagone sprogo krepšyje kažin-kieno vežamas efiro butelis. Sprogimu užmušta nelaimingojo krepšio savininkas ir du arčiau sėdinčiu žmogu; be to sunkiai sužeisti dar 4 žmonės. Sprogus efirui traukinys tuoj pradėjo degti. Traukinys tuojau sustabdytas ir degąs vagonas buvo atkabintas; keliauninkai perkelta į kitus vagonus. Kaip paaiškėjo, sprogimas atsitiko dėl neatsargumo jo savininko, kuris degė paperosus ar ką ten su ugnim darė.

PAYSTRIS, Panevėžio apskr. P. Hopeno paskutinį jau dvarą Paystrį šiomis dienomis nupirko lietuvis p. Juozas Sabaliauskas, žinomas šviesos platintojas Rokiškio apylinkėse. Paystriui ypač reikalingi šviesos platintojai, todėl Paystris turi džiaugties dvaro savininkų apsimainymu.

S. Ž.

(«Viltis».)

Dar apie Damazijų Macochą

Damazijus Macochas nujauzdamas, kad jo visi juodieji darbai gali išeiti eikštėn, jau nuo senai rengės pabėgti iš Čenstakavo vienuolyno Amerikon, kame po svetimu pašportu norėjo apsigyventi ir užimti vietą kapeliono.

Pennsylvanioj, yra didelis katalikų vienuolynas, kurio užvaizda yra kuningas Ostaševski, draugas jaunųjų dienų Damazijo Macocho. Juodu drauge buvo klerikais Čenstakave. Prie jo tai Damazijus Macochas ir kreipėsi, kad jam Ostaševskis sujieškotų kapelijono vietą ar prie bažnyčios ar kokiame vienuolyne Amerikoj.

Ostaševskis jam vietą surado ir meldė atkeliauti, bet Macochas negalėdamas persiskirti su savo mylimaja, kuri nenorėjo keliauti Amerikon, dar ilgokai užtruko Čenstakave ir tuom pat laiku tapo susekti jo visi darbai.

Damazijų Macochą, dar kaltina išaikvojime 15 tūktančių rublių tūlos moteriškės Golubok, namų savininkės Čenstakave.

Keturi metai atgal Golubok, tuos piningus perdavė Macochui, kad įneštų vienuolyno kason. Šiemet jai mirus, vaikai pareikalavo tų piningų atgal, bet pasirodė, kad jokiose kningose apie įnešimą 15 tūkstančių nėra įtraukta.

Įpėdiniai Golubok apie tai pasiskundė vyskupui Zdzitoveckiui, tasai gi kreipėsi prie Damazijo Macocho. Damazijus Macochas gi prisipažino, jog jis iš vienuolyno kasos išleido suvirš 30 tūkstančių rublių.

O kiek męs tokių Damazijų Macochų turime Lietuvoj, pas kuriuos taip mėgsta davatkėlės kruvinai uždirbtas kapeikas padėti pas kleboną, be jokių paliūdijimų. Mirus gi tokiai davatkėlei, dažnai yra skelbiama, kad tie piningai eina bažnyčios naudai, Dievo aukai, bet tikriau pasakius — klebono kišenėn.

(«Rygos Naujien.»)

LIEPOJUS. Laikraštis «Viestnik Libavy» rašo lapkr. 24 d. š. m. apie tenykščius lietuvius: «Reikia tikėtis, kad Liepojaus lietuviai artimoje ateityje sulig savo skaitlingumo užimsią antrą vietą tarp miesto gyventojų.»

LIEPOJAUS pakraščiuose vienas žvejys rado nesenai gintaro gabalą nuo 2 svarų didumo, kurį ir pardavė žydui už 4 rub. Tokio didumo gintarai retai berandas Liepojaus juros pakraščiuose. Mat Prūsų pusėje liko užspęstos tam tikros tvoros, kurios ir suturi gintarus. Seniaus po kiekvienos audros galima buvo ties Liepojumi prisirinkt gintaro už 2—3 rub. per dieną.

REVELIO gyventojai taip dalinasi pagal tautų anot valdiškų naujausių apskaitymų: estų ir finų — 60 tūkst., vokiečių 13 tūkst., rusų 10 tūkst., lenkų 5 tūks., latvių 2 tūkst., lietuvių 2 tūkst., žydų 1 tūkst., totorių 300 ir po keliolika serbų ir bulgarų. Pagal tikėjimų: liuterių yra 69 tūkst., stačiatikių 20 tūkst., katalikų 3 tūkstančiai 209. Reik dar pažymėt, kad Revelio klebonas kun. Žiskaras lietuviškai nemoka. Retkarčiais tat pasikviečia kuningą lietuvį išpažinties klausytu.

Svarbus Senato paaiškinimas. Žemės liustracijos 1867 m. išdalintos rusams atėjunams 9-se vakarinėse gubernijose, tarp jų ir Lietuvoje, gali buti pardavinėjamos valstiečiams nors ir *ne rusams* ir *ne stačiatikiams*. Taip paaiškino nesenai senatas.

Taigi lietuviai valstiečiai gali pirkti žemės iš rusų atėjūnų.

(«Rygos Garsas»)

DUOKIŠKIS, Zarasų p. (Mūsų kor.) *Kuningo testamentas.* 12 d. gruodžio, Duokiškio klebonas Macionis, iš sakyklos pasisakė, kad jau išvažiuojąs į Beisogalą ir paliekąs savo parapijonams šiokį testamentą: «1. *Neskaityti bedieviškų laikraščių ir kningelių.* 2. *Kas nori išsirašyti laikraštį, pirmiaus turi nueiti pas kuningą, kuris jam išrašys arba patars, kokį išsirašyti.* 3. *Visuose reikaluose, ar tai dvasiškuose ar svietiškuose, turėkite dvasišką vadovą. Šitą testamentą užlaikykite, o būsite laimingi.*»

Kaip matyti žmonės testamento nelabai klauso, nes išėjus ant šventoriaus girdėtis

buvo vaikinus besitariant, apart «Lietuvos Ukininko» užsirašyti net keturius laikraščius iš užsienių. Nebegiliuoja testamentai.

Kurmis.

SENAPILĖ. (Mūsų kor.) Rudeniop čionai Elisavetgradsko gusarų pulko kareivis, denščikas užmušė populkiniką oficierių. Priežastis buvo tokia. Oficierius denščiką tankiai muše. Tą dieną iš ryto išėjo pats į klubą ir parėjęs girtas valiai vėl denščiką mušt. Tasai prašėsi, kad jį paleistų į skadroną bet oficierius sako: «aš tau parodysiu skadroną», ir ėmė mušti; išmušė du dantis ir pašaukęs savo tarnaitę liepė nukentėjusiam kareiviui dar impilti du stikleliu degtinės. Tasai noroms nenoroms išgėrė ir kada pulkininkas užmigo, šis pasitaikęs visą jo kardu sukapojo. Karės teismas nusprendė kaltininką sušaudyti. Dar padavė jis prašymą į carą, bet ir tas nieko negelbėjo. 27 d. lapkričio tapo nuosprendis išpildytas. Sušaudė to paties pulko kareiviai, ant pleciaus ties kazarmėmis, po Marcinkų pakrante.

Valstietis.

B. Prus.

DRAMATAS BE VARDO.

Veiksmas atsibuna Ispanijoje.

Vertė *A. Matukas.*

—:—

(Užbaiga.)

Tėvas Serapinas (inbėgdamas, šaukia:—) Apvogė ! . . . Apvogė stebuklingą paveikslą ! . . .

Vienuolis. Bet vagis puolė be žado!—

T. Serapinas. Kur ten!

Vienuolis. Tai gi jis tapo suparalyžiuotas?

T. Serapinas. Visai ne.

Vienuolis. Stebuklas aiškus, dėl paaukštinimo dar labiaus vienuolyno ! . . . Turėsime dvi svarbiausias šventes: vieną perprašymui už vagystę, antrą apvilkimui švento paveikslo nauja suknele.

(Girdis už durų riksmas: Gelbėkite ! . . . Žudo mus!)

Svietiškas žmogus (išsigandęs:—) Kas pasidarė ? . . .

Vienuolis. Ištikimai! Gal velnias jodinėja savo paprastus budelius . . . Arba gal koks pabludęs šukauja prie koplyčios. (Į T. Serapiną:)— Rytoj vėl reikės iššventinti karidorius, nes šėtonas, tas nelabasis per daugel įsigalėjo.—

(Varpų muzika bokšte skambin:— Kas apsiginyman Tavo atsiduos, o Viešpatie!)

Aktas antras.

Turgavietė didelio miesto—pulkai žmonių. Niekam nežinomi kalbėtojai kalba nuo vežimų, platformų ir akmenų kruvos.

Kalbetojas. Klausykie manęs, nuvarginta liaudis, apsisvarstykie ant savo skurdaus gyvenimo ir viliojimų, kurių auka krinti. Jųs nevalgote mėsos, tik sykį matote duoną, dar ir tą neiškeptą gerai, gyvenate, kaip šunįs, neapšildytose lindynėse, o vienuolynas kasmetai ištraukia nuo jųsų milijonus realinių. Ir ant ko? Ar ant apsaugų jųsų vaikams?... ant ligonbučių jųsų sergantiems ? . . . Ne! ant skaniausių pietų, ant brangiausių vynų vienuoliams, kurie užlaiko suguloves, apvagia bažnyčias ir žudo žmones, jiems neprielankius . . .

Balsas iš burio klausytojų:— Teisybę kalba!... Gerai sako ! . . . Lauk juostpilviai! Lauk pilvapeniai, kurie penisi iš mųsų kraujo ir prakaito ! . . .

Kalbetojas. Vienuoliai jus išnaudoja, busią paveikslas yra stebuklingas ir išpildys viską, ko tiktai prašysite. Kas matė tuos stebuklus?.... Arba, kad iš jųsų, kas buvo alkanas, ar daug suteikė jam duonos?... Ar ligonis atgavo sveikatą be gydytojo ir vaistinyčios?... Pagaliaus, kas tai per paveikslas, dar stebuklingas, kad pavelijo save apvogti, žudyti kaiminystėje koplyčios; paveikslas, kurs neapsigynė, kuomet nuo jo draskė suknelę?... Užpirkimui gi naujos, jųs vargšai, turėjote sudėti pinigus . . .

Balsai iš minios:— Toks tai, dar ir stebuklingas paveikslas?

Reksmingas balsas: Ką čia daug šnekėti—nėra Dievo ir viskas!... Kad butų, nepavelytų tiek neteisybių pasaulėje išsiplėtoti...

Šukavimai minioje: — Nėra Dievo!... Tai išmįslai, imaginacija popų!...

Moteriške (šnabžda)— Jau nebematysiu savo Onytės! Kalbėjo, jog yra pas Dievą, bet dabar . . .

Senelis. Seniaus, žmogus gyvenantis varge, žvalgėsi ant dangaus; šiandien žino, kad po mirties užkas jį žemesna, kaip kiekvieną padlyną.

Aktas trečias.

Matyti vienuolyną, o jame kambarį ketvirtą. Vienuolis klupodamas meldžiasi:— Prie durų Tavo stoviu, Viešpatie, ir susimylėjimo Tavo laukiu . . .

Girdėtis klegėsis į duris. Į kambarį inpuola svietiškas žmogus.

Svečias. Kur yra Tėvas, prioras perdėtinis?

Vienuolis. Rengia septynių metų kudikį prie Dievo Stalo.

Svečias. Kur Tėvas pamokslininkas?

Vienuolis. Laiko bažnytines pamaldas.

Svečias (inpykęs). Tai gi, jųs, tėvai, nežinote, kas darosi?

Vienuolis. Atpenč, žinome. Tėvas Kleopoldas, kurs išvažiavo į Afriką. atvertė 200 juodųjų.

Svečias. Bet kas šičia darosi, ant gatvių?

Vienuolis. Męs neišeiname ant gatvių; išten suplaukia pas mus vieni tik papiktinimai.

Svečias. Taigi skaitykite laikraščius.

Vienuolis. Laikraščiai mums užginta skaityti.

Svečias. Prieš jumis liaudis sukilo.

Vienuolis. Tai Portugalijoj! Bet ten žmonėms šv. Petras pasirodė ir dabar jau ramybė viešpatauja.

(Nuo kiemo pusės girdėtis šauksmai: Mirtis juostpilviams! Durįs kambarėlės tampa išlaužtos, inpuola žmonės, žudo vienuolį ir svečią, pagaliaus uždega kambarį. Laike keliolikos minučių vienuolynas atsiranda liepsnose ir išbįrsta į griuvėsius.)

Aktas ketvirtas.

Posėdis municipališkos tarybos Madride. Patarėjai šukauna, pešasi, šoka viens prie kito su kumščiais. Per atvirus langus girdėtis šaudymai iš karabinų.

Pirmininkas. Pagaliaus turiu dažinoti:—kas ir kur šaudo?

Patarejas pirmas. Buddistai atakuoja garbintojus Izidos.

Patarejas antras. Neteisybė! Tai garbintojai saulės naikina tamsybių viešpačius.

Patarejas trečias. Kvailiais yra jųsų garbintojai saulės . . .

Patarejas antras. Kaip drįsti! išgama!... (Pradeda mušties. Pirmininkas griebdamas už galvos, liepia šveicoriui išmesti juos už durų.)

Pirmininkas. Kas per nelaimė! Kiek namų Madride, tiek išpažinimų; kiek patarėjų, tiek dogmatų. Ir visi kovoja tarp savęs! Juk mėnuo atgal, tapo nuspręsta, idant nepajudinti jokių religinių klausimų!

Mokinys Comte'o. Tai negalima, kadangi, kur tik žmonės sutvėrė visuomenę, turėjo vienkart suformuoti kokį-nors religijinį išpažinimą.

Materialistas. Aš vienok nesuprantu religijos tikslo . . .

Mokinys Comte'o. Tikslas labai aiškus: duoti žmogui pamatą prie vidurinės vienybės, o visuomenei cementą, idant neišbirtų; idant visi vyktų vienu keliu ir tvertų didelę vienijimosi stiprybę.

Pirmininkas. Taigi, duokie mums tokią tikybą!

Mokinys Comte'o: Ji yra mano Mistro religija, tikyba Žmonijos. Jos deviza: „Meilė-įsteigimas, tvarka-pamatas, pažanga-tikslas". Jos metoda: „Dirbkite dėl laimes kitų, o jųsų bus jumis priduota". Jos cementu jungiančiu žmones bus meilė ir atsidavimas pareigoms.

Pirmininkas. Kaip ingyti tą meilę ir atjautimą priedermių?

Mokinys Comte'o. Atjautimai kilti pasiturės su pagalba tam tikrų symbolų, giesmių, ceremonijų, prakilmių. Pildymą pareigų sergės kuningai . . .

Pirmininkas. Tai gi bus ir kuningai?

Mokinys Comte'o. Suprantama! Jie tvarkys vienatų darbavimąsi, vyriausis kuningas net spręs tarptautiškus vaidus. Bet tie kuningai turės atsižymėti netik mokslu, protiškais gabumais, bet dar didžia gale doriškumo ir prakilnumo . . .

Pimininkas. Kuningai ir vyriausis kuningas ! . . . ceremonijos tikybinės ir dogmatai ! . . . Bet tas viskas perima katalikybę su išmintingais ir šauniais kuningais . . .

Mokinys Comte'o. Kiekvienoje dalyje bus daug panašumų į katalikybę.—

Pirmininkas. Tai gi geriaus iš sykio prie jos grįžti . . . (Skambina ir šaukia:) Gerbiamieji draugai! nuo šiandien už savaitės apsvarstysime: ar reikalinga yra tikyba, abelnai?... o nuo šiandien už dviejų savaičių nuspręsime, ar negalima butų, paměginimo dėlei, sugrąžinti katalikybę . . .

(Nuo gatvės girdėtis skambėsis varpų ir iškilmingas giedojimas.)

Pirmininkas (į šveicorių). Kas tai per šauksmai?

Šveicorius. Tai katalikiška iškilmė eina.

Pirmininkas. Kaip tai? Juk ji šiandieną tapo numesta visai? — Ar daugel žmonių paskui iškilmę seka?

Šveicorius. Gal šimtas, o gal du šimtai tukstančių žmonių.

Pikmininkas (draskydamas plaukus). Ir tas viskas darosi be nutarimų? net be gvildenimų municipališkos tarybos!

Finis.

Kokių užsiėmimų lietuviai pernai atkeliavo.

Ateivystės komisijonierians raporte randame pažymėta, jog pernai metais (metai skaitosi nuo 30 birželio 1909 iki 30 birželio 1910) *lietuvių Amerikon atkeliavo* 22,714. Žemiau paduodame kokių uzsiėmimų ir kiek tokių lietuvių atkeliavo:

Redaktorių	1
Advokatų	1
Literatų	1
Skulptorių	1
Mokytojų	1
Inžinierių	1
Kvarmakirpių	1
Fotografų	1
Liejikų (plumbers)	1
Medžio išpjaustinėtojų	1
Viešbutninkų	1
Fabrikantų	1
Elektrikierių	2
Kailiukų dirbėjų (vilagninkų)	2
Spaustuvės darbininkų	2
Balnių ir rimorių	2
Cinadirbių	2
Tabakadirbių	2
Laikrodninkų	2
Račių	2
Šiaip profesionalų	3
Maluninkų	3
Mechanikų	3
Vežėjų	3
Mėsininkų	4
Metal-kalvių	4
Pečkurių	4
Akmenskaldžių	4
Daržininkų	5
Kepurninkų	5
Jurininkų	5
Kailiadirbių	5
Verpėjų	6
Šiaip amatninkėlių	6
Muzikantų	7
Pirklių	8
Murininkų	9
Mašinistų	10
Duonkepių	11
Tepliotojų	11
Įvairių pus-amačių	11
Šėpadirbių	15
Gizelių ir kningvkdžių	19
Geležies darbininkų	30
Motėrų siuvėjų	47
Šaltakalvių	51
Suknesiuvių (dressmakers)	54
Šiaučių	58
Kalvių	68
Ukininkų	100
Staliorių ir statėjų	190
Anglekasių	250
Kriaučių	275
Prastų darbininkų	1,782
Tarnų ir tarnaičių	3,730
Ukės darbininkų	11,768

Karvelis ir skruzdelė.

(Iš L. Tolstojaus.)

Panorėjo skruzdėlė gert ir nusileido į upelį. Užliejo ją banga ir kątik nepaskandino. Karvelis šakelę nešdamas pamatė skruzdelę skęstant ir įmetė jai į upelį šakelę; ji į šakelę įsikabino ir išsigelbėjo. Neužilgo medėjas užtaisė karveliui tinklą ir sugavo; skruzdelė prie jo prišliaužė ir į koją inkando; medėjas suriko ir tinklą paleidė. Karvelis purptelėjo ir nulekė.

Ką norime kad kiti mums darytų, tai tą ir męs kitiems darykime.

Vertė *Jovaras.*

Kur krinta ašarų lašai.

(Pagal Heine.)

Kur krinta mano ašarų lašai,
Ten želia, auga gėlės skaisčiosios;
Tuomet ir mano sunkųs atdusiai
Pavirsta į giesmę lakštingalos.

Ir jei tu mane pamylėtumei,
Tau prigulėtų gėlės skaisčiosios;
Po savo langais tu girdėtumei
Saldžią, linksmą giesmę lakštingalos.

Menkutis.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

Philadelphia, Pa.

Tautietis A. B. Strimaitis mums prisiuntė iškarpą iš vieno vietinio anglų laikraščio, kuriame ilgoku straipsneliu nupiešiama pasibjaurėtinos sąlygos vieno immigrantų namo, kurį bendrai užlaiko garlaivių ir gelžkelių kompaniko ant 830 So. 2-nd st. Šitas namas yra kaipir privatiška kompanijų „boarding house"; vienok ji turi pusiau-oficiališką išvaizdą,—butent čia suvaro visus tuos ateivius iš Europos, kurie buna šiokiu ar tokiu budu sulaikyti ir kurių dauguma buna grąžinti atgal.

Patsai namas pagarsėjo didele betvarke. Nesenai jame buvo sukoneveikta viena moteriškė. Ruimeliuose suvaro su visu bagažu, baksais ir pundais po 12 žmonių, kurie čia-pat ir nakvoja. Pagelbėti jiems sunku—nieko iš pašalinių neįleidžia. Anuomsyk vienas iš laikraščių reporterių, girdėdamas apie to namo nešvarumus, bandęs ineiti. Namo užveizda Breier davęs jam savo vizitinę kortelę. Reporteris buvo smailus kritikas, ir pažvelgęs į kortelę, pasakęs: „Jeigu šita vieta taip purvina, kaip ta kortelė, tai turi but baisu!" Breier supykęs, ir dabar nieko neįleidžia. Uždaryti žmonės: vyrai, moterįs, kudikiai—kriušasi kruvoje. Žingeidųs žmonės gali nuo gatvės matyti languose, užkaltuose grotomis, nelaimingųjų ateivių sunykusius veidus.

Laikraščiai sujudo dabar apie šito namo-urvo sąlygas rašyti. Jos gal tik tada pasitaisys, kada ateivių prieplauką perkels iš Philadelphios į Gloucester, už Deleware upės, nes jau tas rengiama.

Sidney Mines, N. S. Canada.

Sausio 3 d. čionai įvyko didelė kasyklėse nelaimė. Sprogo gazai ir sudegino aštuonius anglekasius. Šeši jau išimti, o dviejų dar neranda.

Šiaip darbai eina povaliai. Lietuvių čia yra apie 26 šeimynas ir arti tiek pavienių. Tarp jų randasi visokių, labiausiai iš tų, kurie nesenai pribuvo iš Škotijos. Bijosi paimti į rankas gerą kningą ar laikraštį.

V. Laisvamanis.

New York City.

Šiuomi aš prašau „V. L." skaitytojų, kad butumet taip malonųs, kiekvienas nuo savęs paduotų lietuvių skaitlių: kokioj daly miesto gyvena, iš kokio krašto paeina iš Lietuvos, kas kuom užsiima ir kokį turi turtą (property), kokiais darbais daugiausiai užsiima, kokius laikraščius skaito ir tt. Surankiotas žinutes meldžiu prisiųsti žemiau padėtu antrašu. Tas reikalinga sužinojimui apie New Yorko lietuvių stovį, kurį apskelbus laikrašty galima bus new yorkiečiams daugiau vieniems su kitais susipažinti ir užsiimti darbais ant tautos labo.

K. J. Miliauskas,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pittsfield, Mass.

Miestelis čia nedidelis, ir šapų yra tiktai keletas. Lietuviai pradėjo į čia traukti pirm kokių 3-jų metų, kada liko padidinta viena iš šapų, taip vadinama „foundrė". Dabar jau čia yra mųsų brolių apie 300, tame skaičiuje apie 30 vedusių. Nors ir prasčiausius darbus lietuviai atlieka, bet uždirba iki 9-15, o kitas ir iki 20 dol. į savaitę. Darbai pusėtinai pakol eina. Yra čia ir savišalpos šv. Juozapo draugija, kuri, rodos, silpnai gyvuoja, nes lietuviai nenoriai į draugijas rašosi, sako nepoilg važiuos į „krajų", tai neverta esą nei ne nesines pradėt mokėti; daugum vėl „šiurinasi" į svetimas draugijas, esą geriaus—nei ligonių n reikią lankyti. Apšvietimo ir lin sminančios jokios įstaigos nėr nėra taipgi nei bažnyčios. Kad ka butų užsisakęs kokį laikraštį, tai gi neteko sužinoti. Budami nea sišvietę ir nemoką angliškai sus kalbėti tankiai esti išnaudojami darbo jieškant ar perkant ką. Liuosą (apsišvietimo) laiką praleidžia saliunuose ir kortoms lošdami; nerėtas jau gyvena kelinti metai Amerikoje, o neturi nei cento pasidėjęs; kad ir norėtų grįžti į Lietuvą negali išsipirkti laivakortės.

Nelaimė, broliai, kad męs jieškome saliunuose ir girtuokliavime nusiraminimo ir užsiganėdinimo; nerasime męs ten palengvinimo ir laimės, nes nei viens jo ten nerado; dar labiau tik suvarginsime save protiškai, fyziškai, medžiagiškai ir doriškai. Atmeskime visus blogus papročius, kurie ikšiolai mus taip vargina, atmindami, jog ateis senatvė, o kad geriaus suprasti kaip reikia kovoti už geresnę ateitį, švieskimės, skaitykime laikraščius ir doras kningas.

Kosmopolito.

Stamford, Conn.

Labai retai pasitaiko matyti laikraštyj žinia iš šito miestelio, nors čia gyvena diktokas burelis lietuvių—apie 30 šeimynų ir apie 150 pavienių. Nors dirbtuvių čia mažai, bet be darbo žmonių retai atsiranda: darbai eina gerai. Lietuviai turi pašelpinę šv. Jono Draugystę ir 168 kuopą SLA.

Paskutiniuos laikuos vyskupas atstatė vietinį lenkų kuningą, kurs su savim išsivežė parapijos kasą, lenkų draugysčių kasą ir taupomąją parapijonų kasą—viso išvežė suvirš 20 tukstančių dolerių. Nukentėjo kelios šeimynos ir lietuvių; mat ir jie dėjo savo centus į kuningo taupomąją kasą. Didelis pamokinimas iš to žmoneliams; o ar atgaus savo piningėlius kada—tai Dievas žino.

Yra čia trįs lietuviški biznieriai ir yra vyrų skaitančių ir einančių su progresu.

Sausio 1 d. atsibuvo krikštynos pas Joną Pečukonį. Susirinkusie ramiai užsilaikė, kalbos ir dainos buvo arba politiško arba tautiškai-patriotiško turinio. Ant pabaigos buvo užmanyta prisidėt su aukom prie tautiškų darbų; susirinkusie pritarė ir suaukavo kankiniams $4.25. (Vardai kitoj vietoje. R e d .) Pasiunčiam išdininkui to fondo p. J. J. Paukščiui.

Tam. Laukevičius.

Paterson, N. J.

Neprošalį bus pranešti „V. L." skaitytojams ir apie mus miesto lietuvius, kurių čionai nedaugiausiai ir yra—skaitoma apie 100 šeimynų, o kita tiek pavienių. Išdirbysčių čion daugiausiai šilkų, bet lietuviai prie jų vos keli tedirba. Lietuviai daugiausiai dirba prie marškinių prosinimo ir neblogai uždirba—nuo 10 iki 20 dol. savaitėje. Taipgi daug lietuvių dirba pielnikaunioje, uždirba vidutiniškai, bet darbą iš kitur atvykusiam sunku gaut.

Vietiniai jauni vaikinai verti pagyrimo, nes nesenai susitvėrė iš jaunų vaikinų Lietuviškas Benas ir energiškai imasi. Linkėtina geros pasekmės, Prie laikraščių taipogi netingi pasėdėt; geistina butų matyt kiekvienoje stubelėje lietuvišką laikraštį, nes tai geriausias vaistas nuo girtuoklystės ir kitų niekiškų darbų.

Sausio 12 d. buvo laikytas S. L. A. 101 kuopos susirinkimas ir išdalinti įstatai su deklaracijomis.

Draugai pažiurėję baisiai pasipiktino ir pradėjo išmetinėti centro valdybai, girdi, pasilikom prigautais, kadangi jokiu budu negalima išpildyt ką įstatai paliepia. Paveizdan, pasakyta, kad kiekvienas naris tur ateit į susirinkimą ir užsimokėt pats už save; kitaip busią nelegališkai; bet klausimas: ar galima tą išpildyt moterims, kurios neturėdamos kur palikti keleto vaikučių, induoda mokestis nunešti vyrui? O šita konstitucija priverčia visus eit į susirinkimą ir rėkdyties su vaikais. Ir koks tada susirinkimas bus? Ištikro juokingai atrodo. Ypač gi vėl nariai neužganėdinti iš konstitucijos, kuri taip atspausta, kad Dievas žino kokio kalbamokslio rašytojas laikė si; sunku ir suprast. Nariai ją pamatę tik rankas pakratė; sako: „lai sau laikosi mųsų kruviną proceją!" Iš 80 narių vos 30 užsimokėjo bertaininę mokestį. Gaila, bet nėr kas daro.

A. Varaskevičius.

Seelyville, Ind.

Šitame miestely yra gyventojų 6000, visokių tautų: lietuvių, lenkų, anglų ir rusų.

Užsiima anglių kasyklose. Darbai sumažėjo, dirba po 2-3 dienas ant savaitės.

Čia yra labai inėjusi mada pirkti darbus, tad ir pribuvusiems darbas sunku be piningų gaut. Kaikurie lietuviai nevien moka kas „pėdė" kyšius, bet dar veža alaus baksus bosams.

Gruodžio 28 d. buvo čia atsilankęs p. J. Garnupis iš Grand Rapids, Mich. Jis čionai laikė prakalbas. Kalbėjo apie S. L. A. ir TMD. Pastarosios draugystės likosi sutverta iš 7 narių kuopa, kuri šiandien jau neblogiausiai gyvuoja.

S. Valentukevičius.

O'Fallon, Ill.

Šitas miestelis apie 18 mylių nuo St. Louis, Ill. Darbai čia yra tik anglių kasyklose, kurių yra 5, ir viena fandrė. Lietuvių yra 10 šeimynų ir 27 pavieniai. Iš tų 5 turi savo nuosavybes.

Čionai žmoneliai neprasčiausiai uždirba—nuo $40 iki 60 dolerių per dvi savaiti. Draugystės nėra nei vienos. Kalbinta buvo nors S. L. A. kuopa sutverti: vieni rods pritartų, o kiti atsako: kam mums reikia! Dalykas tame, kad per daug smuklių, iš tų yra viena lietuviška, vadinama „Betliejaus Stainelė". Daugiausiai laiko lietuviai praleidžia prie kazyrų. Laikraščiai pareina šie: 3 egz. „Keleivio", 3 „Saulės", 2 „Tėvynės", 1 „Katalikas", 1 „Lietuva" ir 1 „Vienybės Lietuvninkų".

F. Sellus.

Cambridge, Mass.

Tamsesnius brolius-lietuvius kun. J. Krasnickas per savo pamokslus taip suerzino prieš bedievius, socialistus ir abelnai prieš visus, kurie jam skvernų nebučiuoja, kad dievočiai bedieviams nežinau ką dabar butų gatavi padaryti.

Štai sausio 8 d. per pamokslą iškeikė net viso Cambridgeporto lietuvius. Girdi, esą net 30 šeimynų, prie kurių nosies negali inkišti. O V. Aniestos moterį apšaukė paleistuve ir dar gražesniais išvadino epitetais, kurių čionai negaliu nei minėti.

V. Aniesta patraukė kun. J. Krasnicką teisman; kada bus teismas, nežinoma; bet advokatas M. Hays tvirtina, jog kuningas pralošė ir pareikalauta $10.000 atlyginimo už įžeidimą garbės.

Štai dar antras pavyzdis. Man ir R. Stašis užėjus pasižiurėti į naujai statomą bažnyčią, mums besižvalgant iš užpakalio užpuolė kun. J. Krasnickas, ir kaip pradės kolioti visokiais žodžiais: kam, girdi, socialistai dar turi užeiti į tokią šventą vietą. Ant galo matydamas, jogei nenusigandom, pradėjo graibstyties apie lentgalius. Męs pamatėm, jog nejuokai, pasiskubėm išbėgti laukan. Bet visgi lentgalis mane pasivijo ir skaudžiai užgavo man ranką.

A. Bartkevicius,
877 Cambridge st.

Jackson, Mich.

Miestas Jackson turi gyventojų apie 60,000.

Lietuvių gi yra 14 šeimynų, su vaikais bus apie 100 ypatų; gyvena visi už miesto, menkose grintelėse, ir galima sakyti—skurdžiai; uždarbiai menki, o ypač dabar žiemos laike; darbai silpnai eina. Išdarbystės yra lokomotivų šapa ir keletas fandrių.

Miestas yra taip vadinamas sausas (dry), bet girtuokliavimas labai išsiplatinęs; ir pas lietuvius netruksta gėrimų, kuriuos bačkomis iš kitų miestų parsitraukia. Užtat apšvieta labai žemai stovi: apie laikraščių bei kningų skaitymą ir neužsiminkt. Lietuviai paeina daugiausiai iš Vilniaus ir Suvalkų gubernijų.

Šiame mieste yra visos Michigano valstijos kalėjimas; kalinių yra keletas tukstančių, tame skaitliuj keli ir lietuviai randasi.

Patsai Jacksono kalėjimas nurodo į tikrą tvirtovę, aptvertas augštu, storu muru; iš vidaus veržiasi per kaminus dumai; mat yra geležies išdirbystės šapos, kur kaliniai turi sunkų darbą dirbti už dyką.

Norint matyti kalinius, kaip jie dirba, užsimokėjus ofise 25 c. duoda vadyrių, kuris iš dalies po vidų pavadžioja ir kai-kuriuos dirbančius gali matyti; bet vizitacijos laiku, nei vienas kalinys akių nepakelia į augštą, nedirsteli į žiurėtojus, baisiai skubia dirbdami. Užginta jiems yra kalbėti ir tt. Kambariai, kur guli kaliniai, vakare visi ant karto tam tikrame laike su elektrika užsidaro ir rytą atsidaro durįs be jokių užraktų. Kaliniai daugiausiai nuteisti ant viso amžiaus.

J. Garnupis.

East Chicago, Ind.

Čia miestelis neperdidelis, gyventojų turi apie septynis tukstančius, tarpe tų randasi ir lietuvių apie 300. Lietuviai apšvietime stovi ant žemiausio laipsnio; laikraščių visai mažai teima. Lietuviškų smuklių yra 7, pertai nėra kada nei laikraščių skaityti.

Darbai menkai eina; tulose geležies dirbtuvėse dirba tik po 3 dienas į savaitę.

Tuzas.

Philadelphia, Pa.

Pereitą savaitę musiškių socialistų kuopa turėjo savo vakarėlį. Lošė „Neatmezgamą mazgą" (sulošė vidutiniškai). Dainavo LSS. 1 kuopos choras, latvio Lagzdoko vedamas: „Vilija mųsų", „Lai gyvoj mus tauta", „Labora" V. Kudirkos, „Neliaukim kuopties į vienybę". Deklamacijos: E. Astramskintė, J. Dryžiutė, V. Jakštys.

Visas vakarėlis—neblogą darė įspudį. Bet publiką retai mačiau tokią. Tai lig į žydelių balaganą atėję: rėkauja, švilpia (kiti net tam tikras švilpynes nusipirkę!), ruko,—kitas rasi visą gyvenimą nerukęs, bet į teatrą eidamas butinai nusiperka ir įsikandęs dantyse, sėdi ir smilko, yt karčiamoj. Mat, kad jau linksminties, tai linksminties . . .

Teatralas.

Eynon, Pa.

Darbai čia eina gerai ir uždarbiai geri. Lietuvių mažas tėras burelis, ir tie visi sulenkėję, svetimtaučių kalba naudojasi. Užtatai taip sau tykiai ir gyvena. Bažnyčia yra pastatyta, rods pirmas vardas lietuvių, bet nemato lietuviško kuningo, vis mozuras. Kova vis da nepasibaigia tarpe lietuvių su lenkais už bažnyčią.

S. Šimanskas.

Laiškai in Redakciją.

Gerbiamoji Redakcija! Širdingai meldžiu šiuos kelis žodžius gerb. laikr. patalpinti.

Anais metais buvo kalbama kuone visuose Amerikos lietuviškuose laikraščiuose apie reikalingumą „Raštininkų šelpimo Fondo" ar kaip kitaip ten jį pavadinus. Bet keletui metų praėjus ta įstaiga dar nepradėjo gyvuoti ir juo tolyn, juo mažyn apie ją girdėti. Matyti, amerikiškoji lietuvių visuomenė tam dalykui nepritarė, o jei kas pritarė, tai labai šaltai.

Mano nuomone, tai toks „Fondas" ir visai nebereikalingas! Dėlto labai gerai, kad jis ligi šiol dar netapo įsteigtu. Ir išteisybės, sakykite iš tikros širdies: Kam reikalingas tas „Rašt. šelp. Fondas"? Kam tuos „rašytojus" šelpti? Juk kad gerai rašys, tai ir taip redakcijos ir kningų leidėjai jiems gerai užmokės. Nepasikakindami mažu užmokesčiu, tegul toki rašytojai eina pas klerikalus, ten ir už niekiausius raštpalaikius gerai užmoka, arba tegul rašo svetimtautiškai, nes svetimtaučiai ir geriau apmoka rašytojams, negu lietuviai! Na, o tokius bedieviškus rašytojus, kuriuos nei klerikalai nebepriima, nei svetimtančiams jie neįstengia ar nenori rašyti, tegul tokiais rupinasi . . . *giltinė!....*

Tai tokia mano nuomonė apie tą „R. šelp. Fondą". Ką kiti apie tai pasakysite?

K. Bruklys.

Garbi Redakcija!

Atsiminiau „V. L." tilpusį straipsnį, jogei žodis „novė" galįs buti tas-patsai, ką ir „mirtis". Aš tam pritariu, nes mirtis gali greičiau paeiti iš svetimos kalbos, o „novyti", tai tikrai bus lietuviškas. Tiktai „novyti" neišpuola sakyti, jeigu sakisme „numirė". Jeigu sakisme: „reikia užmušti ar papjauti ar nušauti", tai galim sakyti „novyti". Mano tėvas, jau treji metai kaip miręs turėdamas 90 metų, tankiai sakydavo „nusinaivojo". Ir Skapiškio parapijoj yra sodžius „Naiviai". Paprastai pas mus, ar žydas, ar paniekintas valkačina, ar koksai ruskis numirdavo, tai sako „nusinaivojo" arba „nusikaputijo". Ant to nusikaputijo, turime pavyzdžiui žodį „kapinės". Dar vienas akyvas pas mus žodis—„Kuoka". Tas, ką dabar vadina kovos kirvukus, akmeninius, kuriuos mųsų senieji ant lazdų turėdavo dėl atsargumo, ir daugiausiai vadina „kuoka"; tai ne tikras. Kirvis—dėl kirtimo, o kuoka—dėl kovos.

F. Visbaras.
East Chicago, Ind.

Vietines žinios.

— Mums prašo pranešti visiems dainų ir teatrų mylėtojams, apie rengiamą pastatyti Brooklyne ant scenos operetę «Kaminakrėtis», kurią manoma vaidinti dar prieš užgavėnias; prieg tam sykiu bus rengiamos ant pavasario pastatyti dar Brooklyne nevaidintą operą «Birutė». Kadangi abu šitie veikalai reikalauja didelių chorų todėl išanksto jau kviečiama yra dainų mylėtojus prie šito prisidėti. Operos chorus pradėjo mokinti p. Ks. Strumskis nuo perėjusio ketvergo (19 d. sausio) ir dabar mokįs ketvergų vakarais, prie žinomos McCaddin teatro salės, kur lietuviai antri metai lošia didesnius savo teatrus. Šita salė stovi ant Berry str. tarpe So. 2-ros ir 3-čios gatvių. Inėjimas per kiemo vartus, už teatro mažesnėje salėj. Tenai bus podraug mokinama ir lietuviški šokiai, reikalingi operoje. Vaikinai ir merginos čia turi progą pasimokinti ir dainavimo ir šokių. Todėl kurie jau dainavę ar dar niekad nedainavę, bile tik nori prie to prisidėt ir išlavint savo balsą, rengėjai kviečia visus lankyties.

— **Susipešė „daktarai"**. Žinomasis Collinso «daktarų» institutas išsiuntinėjo laikraščiams perspėjimą, kad netalpintų «nelegališkų» apskelbimų kito tokio-pat «daktaro» Hartmano, kuris savo apgarsinimuose collinsiečius išvainojąs. Collinso advokatas tūliems liet. laikraščiams net jau sustabdęs tokius Hartmano apgarsinimus. Tai bent kova!

— 7 d. sausio apsivedė pažįstamas, veiklus lietuvis p. P. Narvydas su Ona Norvaišiute, mergina pirmeive ir dainų mylėtoja.

— Ant North 7-tos palei White ave. gyvenęs, vienas iš seniausių lietuvių Andrius Bilinskas, patiko nelaimingą mirtį. Jis dirbo ant Moraan ir Flushing garbarnėje ir nupuolęs iš elevatoriaus nuo trijų augštų, ant vietos užsimušė. Velionis paeina iš-pat Mariampolės, turėjo 47 metus. Buvo 14-os vaikų tėvas, iš kurių devyni dar gyvi. 1904 m. velionis turėjo bylą su lietuviška Šv. Juozapo draugyste, kurią buvo apskundęs teismui, kad atimtų čarterį. Šiaip sau buvo nieko žmogus, tik namuose beveik visi sulenkėję.

— Iš Ellis Island, per rūpesnį gerų lietuvių, ypač A. Kondrato tapo išimtos dvi merginos: Elž. Šiaučiunaitė ir Adelė Šulniutė, abi iš Kauno gub. Buvo sulaikytos kaipo nepilnametės. Tik per pažintis jas pasisekė išimti ir atiduoti giminėms. Taip gi išimtas ir Juozas Kaminskas, kuris buvo pabėgęs iš rusų kariuomenės.

— Lietuvių Amerikos Ukėsų Klubas nutaręs kur sujieškoti sau būtą, kur atidarytų tikrą klubruimį, susieiti sąnariams vakarais. Tam tikslui sutarę mokėti po 10c. ant mėnesio. Ateinančiam metui klubo valdybon išrinko: A. Kondratas lyderiu (su $50 algos per metus), S. Bandzevičius prezidentu, V. Kriaučiūnas fin. sekretorium, J. Levandauskas prot. sekr.

— Pereitame ketverge jau buvo operų choro pirmoji praktika, kurios dabar bus laikomos McCaddin teatro salėje ketvergų vakarais. Buvo jau susirinkę 20 vaikinų ir merginų. Tą vakarą p. Ks. Strumskis sumokino dainuot ant keturių balsų: «Buvo dėdė Vilniuj», «Žilvitis» ir «Po kalnelį vaikščiodama».

— Užpereitą utarninką vakare, p. P. Draugelio salėje buvo Liaudies Mokyklos antroji paskaita. Skaitė p. J. O. Širvydas «Apie Lietuvą» — trumpą historiškai-etnografišką žvilgsnį į lietuvių kilmę, politišką ir draugijinį stovį iki vėlesnių laikų. Pasiliko kitam referatui smulkesnį peržvelgimą apie lietuvių būdą ir paprotčius.

Žmonių buvo susirinkę veik pilna salė. Po paskaitos duetas: p. p. A. Gabrys ir P. Narvydas padainavo «Pasakyk, mano mylimas krašte». Paskiaus buvo rodyta stereoptikanu paveikslėliai lietuviškų typų, sodžių ir namų. Užsibaigė vakarėlis krutomaisiais paveikslėliais, kuriuos rodė L. M. narys p. A. T. Račiūnas. Ateinančiame utarninke bus p. J. Baniulio antra lekcija «Apie orlaivį» — aeroplanai.

— Pereitą savaitę Brooklynan užvažiavo K. Šeštokas, kuris važinėja su socialistiškomis prakalbomis. Ir mūsų socialistai ant 25 d. sausio parengė jam kalbėti susirinkimą, Taut. Name.

— Tūlas Ch. Chapman nuo 272 Lincoln st. gavo pagrumojantį laišką, užtai kad jis savo dukterei uždraudė mokykloje šokti su negru mokiniu. Laiškas taip skamba: «Ar tu priešinies, kad tavo duktė su negru vaikinu šoka? Na, jeigu taip, tai pirma negu męs su tavim apsidirbsim, bus suvirš dvidešimts negriškų šokių ant jos kaulų.» Chapmanas rods tą laišką perdavė policijai, bet taip nusigandęs, kad rengiasi su visa šeimyna pabėgt į Floridą.

— Anuo syk suimtuosius dirbėjus klastuotų piningų: Franką Speilberg ir Jokubą Dross šiąnedėl apskrities teismas pasmerkė po keturius metus į Atlantos kalėjimą ir po $1 pabaudos. Pas juos buvo rasta 8,000 klastuotų dešimtukų ir 1,000 kvoterių. O kiek jie jau buvo paleidę! Kitus jų sėbrus teis vėliaus.

— Ant kampo Bedford ave. ir Fulton st. iš New Yorko atsiųsti detektivai įsilaužė į garsų milijonierių klubą «Windsor Club», iškapoję duris su kirviais ir suėmė vienuoliką ponelių, kurie lošė iš piningų įstatymais uždraustomis, taip vadinamomis lenktynėmis ant poperiaus. Visus pastatė po sunkia kaucija.

— Ant 275 Metropolitan ave. negražiai užsibaigė barnis tarpe Antano Peliausko ir žento Jurgio Gellerio, nes šis paskutinis su žarstikliu prasmogė uošviui galvą, kad net smegenįs ištraukė. Nedoro žento niekur policija neberanda.

— Ateinančiame Liaudies Mokyklos referate, kuris bus ateinančio utarninko vakare, p. Draugelio salėje, dainuos «Mildos» vyrų choras, vedamas p. L. Eremino, taipgi bus kitoki pamarginimai su deklamacijomis ir muzika, taip gi p. A. T. Račiūno krutomieji paveikslai.

— Nuo ateinančios seredos vakaro, Maspetho priebažnytinėje salėj bus skaitomi Liaudies Mokyklos referatai iš lietuvių gyvenimo ir rodomi p. A. T. Račiūno krutomieji paveikslai. Maspetho lietuviams bus proga pasiklausyti apie savo tėvynės gyvenimą ir pamatyti dailius paveikslus.

— Pereitą nedėldienio vakarą, East New Yorke ant kampo Pitkin ave. ir Chestnut str. salėje buvo dailus lietuviškų chorų vakarėlis ir pasilinksminimas. Dalyvavo p. L. Eremino vedami chorai «Daina», «Milda» ir «Lyra», taipgi keletas pašalinių svečių, tų tarpe p. Ks. Strumskis. Visi chorai padainavo po keletą dainelių, šoko lietuviškus šokius ir žaidė lietuviškus žaidimus.

— Mums prašo paskelbti, jog N. Y. tapo inkurtas darbo sujieškojiimui biūras, kuris bus po valdiška priežiūra Darbo Departamento. Neužilgo bus apie tai plačiau apgarsinta. Dabar gi tik nurodome to biūro sub-ofisą — 381 Fourth Ave. kampas 27-tos gatvės. Valdžia bandys sujieškoti darbus ypač ateiviams, kuriuos iksiolei visokie agentėliai baisiai apiplėšdavo, atimdavo piningus ir jokio darbo nesujieškodavo. Lietuviai privalo labiau užsitikėti valdžiai, negu įvairiems mekleriams. Lietuvių vardas, kaip valdžios biūras mums dar pernai rasė, esąs tarp amerikonų gerbiamas, kaipo darbščių ir pastovių žmonių.

— Pereitą nedėlios naktį nežinomi piktadėjai apvogė žinomą lietuvį laikrodžių taisytoją ir pardavinėtoją brangesnių daiktų, p. J. Mitkų, ant 168 Grand st. Vagiliai įsilaužė per užpakalį ir išnešė 6 laikrodėlius, ir auksinių spilkų, žiedų, etc. Padarė nuostolio apie $300.

New Yorko Žinios.

— Ateinančio vasario 6 d., panedėlio vakare nuo 8-nių val. Cooper Union salėje (Third Ave. ir 8-ta gatvė) yra rengiamas milžiniškas mass-mitingas, po priežiūra «National Liberal Immigration League». Tikslas šito susirinkimo bus apsvarstyti ir nutarti, kas reikia daryt su varžymu ateivystės. Dabar Washingtono kongrese yra svaistoma įnešimas, kuris, jeigu bus priimtas, privers visus ateivius nevien mokėti rašto skaityt ir rašyt savo prigimta kalba, bet podraug turės perskaityt ir išaiškint anglų kalboje tulus parinktus straipsnius iš Jungt. Valstijų konstitucijos. Kas gi, padėkim sau, iš lietuvių tuomet galės į Ameriką ineit? Todėl minėta liiga sukviečia visus svetimtaučius, šio krašto piliečius, kad susitarti prieš tokį suvaržymą. Tarp kitko bus tuojaus siunčiama Washingtonan išrinkta delegacija.

— «Russian-American Line» kompanija dirba naują didelį laivą, kuris vežios keleivius tarpe New Yorko ir Liepojaus bei Rotterdamo. Laivas kelsiąs 1600 pasažierių ir būsiąs gatavas rudeniop. Šitas laivas bus nebe garu varomas, bet aliejum varomais motorais, taip ir vadįsis —«motorboat».

— Anuom syk iš atplaukusių New Yorkan Rusijos žydų čielus 800 jų sugrąžino atgal, dėlei bėdinumo. Tuos visus nabagus žydus kompanijos parvežė į Hollandiją, iškur jie dasigavo Vokietijon ir išten grįžo Rusijon. Bet Rusijos valdžia užreiškė, kad ji jokiu būdu šitų išeivių nebeleisianti. Todėl vokiečiai visą jų būrį vėl sugrąžino į Rotterdamą, kur išguitiniai vėl pateko «Urania» laivų kompanijos prieplaukon. Nėsant kur tų vargšų padėt, Hollandijos valdžia pati kreipėsi į Rusijos valdžią, kad priimtų savo išeivius atgal.

PERŽVALGA.

Penktoji Lietuvių Dailės Parода. Vasario mėn. pabaigoje Vilniaus Lietuvių Dailės Draugija rengia 5-tąją iš eilės savo parodą Amerikiečiai lietuviai, žinoma, dabar nebesuspės nieko nusiųsti. Vienok pažymim, kokius daiktus parodon renka: 1) įvairiausi rinktiniai ir kaišytiniai audimai (prijuostės, juostos, divonėliai,

juostų divonai). 2) Senoviški mezginiai arba užgaliai, (megsti pirštais be kabelių), išsiuvinėjimai ir t. p. darbai. 3) Gražiai išmarginti daiktai iš medžio: kryželiai, dėžutės, lazdelės, kultuvės, klumpės, verpsčio lentelės ir t.t. 4) Piešiniai ar bent fotografijos įvairiausių lietuviškų ornamentų, taigi padailinimų prie koplytėlių, kryžių, langinių, gonkų ir kitų, kuriuos,dėlei jų didumo ar kitokių priežasčių sunku būtų parodon siųsti:

Siuntinius ir laiškus priima p. **A. Zmuidzinavičius, Vilnius, Zavalna 15—11.**

«Tevynes» (2N), pastebėdama musų nuomonę, jog kuningai gerai padarytų, kad nevytų iš parapijinių mokyklų modernizmo, priduria, jog veltui yra sito laukti, nes tuomet ir patįs kuningai turėtų save prazudyti. Reiškia, juos prazudytų modernizmas. Taciaus sitoksai «Tevynes» tvirtinimas dar nelabai stipras. Nestipras tuom, kad apie kuningus ir modernizmą kalbant faktai liudija už musų nuomonę. Antai lenkų modernistai Amerikoje, vedami kuningo Kruškos, nenustoja buvę katalikais ir podraug modernistais. Arba va Vokietijos katalikų kuningai, kada nesenai popežius įsake prisiekti, jog kovos su modernizmu, didžiuma jų atsisakė nuo prisiegos. Snairiai žiuri į kovojimą su modernizmu ir Amerikos didelė dalis katalikų kuningų. O ligšiolei vistiek popežius dar neprakeikė nei kun. Kruškos, nei Vokietijos kuningų, nei amerikonų. Tik lietuviai kuningai dar labai bijosi popežiaus, iš dalies delto, kad mūsiškiai kuningai labai mažo mokslo, kurį taip-pat neaugštose seminarijose pabaigia užuiti. Bet anksti ar vėlai ir mūsų kuningai pradės atskirti, kur yra vieta religijos, kaipo religijos, ir kur modernizmo, kaipo evoliucijos mokslo. O mokykla, kaip ji dabar nebutų varžoma, vistiek paskubina proto evoliuciją. Kodėl tad nebutų galima lietuviškų mokyklų klausime susitarti ir su kuningais (nors męs aname straipsny apie tai niekuo neprasitarėm)? Juk mokyklos nors kaži-kaip siauros, visgi geresnės, negu absoliutiška tamsa!... Ar pramokinimas rašto — ne modernizmas? Pramokink lietuvį rašto, o jis pats susiras modernizmą. Tiesa mums tas dar sunku bus sugromulti, nes męs mylim apie mažus daiktus ginčyties, o nemylim apie didelius galvoti.

× „Šaltinis" suskaitė, jog Rusijos Lietuvoje dabar išeina viso labo 16 lietuviškų laikraščių: **Metinis „Lietuvių Tauta"** (Vilnius, Lydos gatvė N7); **mėnesiniai: „Draugija"** (Kaunas), **„Vadovas"** (Seinai), **„Vargoninink as"** (Kaunas, Naujalio kningynas), **„Lietuvaitė"** (Kaunas, Viešasis Plecius), **„Visuomenė"** (Vilnius, Zariečnaja 16, b. 26), **„Garnys"** (Kaunas); **dusyk-mėnesiniai: „Žemdirbys"** (Vilnius, Stefanovski f. d. Urbanovičia); **savaitiniai: „Šaltinis"** (Seinai), **„Vienybė"** (Kaunas, Viešasis plecius), **„Lietuvos Ukininkas"** (Vilnius, Semionovskaja N10), **„Rygos Garsas"** (Ryga, Elizavetinskaja, 24), **„Rygos Naujienos"** (Ryga, Katalikų g. 20);

dusyk-savaitinis: „Lietuvos Žinios" (Vilnius, Semionovskaja, N10); **trissyk-savaitinis: „Viltis"** (Vilnius, Koževennaja, N5).

Tautiečiai pirmeiviai turi šiuos laikraščius: „Lietuvių Tautą", „Lietuvos Ukininką", „Lietuvos Žinias", „Rygos Naujienas".

Bepartiviški pirmeiviai: „Viltį".

Socialistai: „Visuomenę".

Klerikalai: „Draugiją", „Vadovą", „Lietuvaitę", „Garnį, „Spindulį", „Šaltinį", ‚Vienybę', „Rygos Garsą".

Profesionalai: „Vargoninink ą", Žemdirbį".

Klerikalai turi 8, pirmeiviai-tautiečiai 4, profesionalai 2, bepartiviški pirmeiviai 1, socialistai 1.

Amerikoje gi šiemet yra viso labo 15 laikraščių.

Pirmeivių rankose: **„Lietuva"**, **„Vienybė Lietuvninkų"**, **„Katalikas"**, **„Dagis"**, **Amerikos Žinios"**, **„Darbininkų Viltis"**, **„Kova" Dilgelės"**, **„Žmonių Kningynas"**, **„Keleivis"**, **„Tėvynė"**, **„Laisvoji Mintis"**.

Klerikalų rankose: **„Žvaigždė"**, **„Draugas"**.

Pusklerikalų: **„Saulė"**.

Girdėtis, kad dar eina (mums neteko matyt): **„Lietuvių Žinios"** Barono leidžiamos ir koks ten **„Žemaitis"** — neprigulmingo kuningo Urbono. Tuos pridėjus — turėtume Amerikoje 17 lietuviškų laikraščių. Indomu tas, kad iš tokios daugybės tik 2 tėra klerikališki.

Dar 8 laikraščiai Prūsų Lietuvoje: **„Byrūtė"**, **„Šaltinis"**, **„Nauja Lietuviška Ceitunga"** (vok. raidėmis), **„Tilžės Keleivis"** **„Lietuviška Ceitunga'** **„Konservativų Draugystės Laiškas"**, **„Pakajaus Paslas"**, **„Pagalba"**.

Škotijos lietuviai turi 2 laikraščiu: **„Rankpelnį" ir „Širšes"**.

Lodziuje išeina mariavitų organas **„Marijavitas"**.

Tokiu būdu viso labo ant svieto turime **44 lietuviškus laikraščius.**

× **Pasimirė Loevy.** 21 d. gruodžio pasimirė Paryžiuje vienas iš garsių Francijos tepliorių — E. Loevy. Lietuviams jo vardas labiau tapo pažįstamas nuo pereitų metų. Jisai darė illustracijas T. M. D. leidžiamiesiams Dr. Kudirkos raštams, už ką amerikiečiai lietuviai jį pagerbdami T. M. D. III seime išrinko į garbės narius. Bet velionis daugeliu prisidėjo lietuviams prie rengtosios Paryžiuje parodos, 1900 m. Paryžiaus lietuviai dalyvavo jo laidotuvėse ir ant jo grabo uždėjo vainiką su šitokiu parašu: «105 T. M. D. Skyrius — lietuvių užtarėjui.»

× **Moterų laikraštis „Žibutė"** žada pradėti ėjęs prie «Lietuvos Ukininko». Tą laikraštį ves žinoma visuomenės veikėja G. Petkevičaitė.

× **Gerai atšovė.** «Keleivis» esąs sukritikavęs šįmetinį «Saulės» kalendorių. Tas «Saulei» labai nepatiko ir ji savo 7 nr. šiaip rašo: «Jago iždavejai «Keleivio» ne galejo atrasti svarbesnes kritikos ant «Saules» kalendoriaus, tai reikėjo piksztelet in pauodege katinui, kuria pakelem idant jums butu parankiau»...

Ir kas gi prieš šitokį argumentą galės atsilaikyt!

× «Saulė» praneša gavusi pirmą numerį naujo laikraščio «Švyturis», išeinančio Pittsburge, Pa. Esąs penkių skilčių, 4 puslapių, 12½x10 colių formato. Kas jį leidžia, esą nežinoma, nes niekas išleidėju nepasirašo. Turbut bus tasai p. Pūko laikraštis, apie kurį kadaisia mūsų korespondentas buvo pranešęs.

× «Lietuvos» 3 nr. p.J. Gabrys aštriai atsako pačiai «Lietuvai» ant užkabinėjimų jojo ypatos redakcijos peržvalgose. Esą daugelis neteisingų ir tiesiai ypatiškų užgavimų ir šmeižimų, kurių jeigu «Lietuva» nepaliausianti dariusi, p. Gabrys patrauksiąs ją į teismą. Ant šito trumpai atsako už **«Lietuvos» redakciją p. Kl. Jurgelionis, kaipo laikraščių peržvalgos rašytojas.** Jisai nevien ką niekuo p. Gabriui nenusileidžia, bet dar žada stoti į teismą ir tenai net «išaiškinti neminėtus dalykus.» Prie to paima ir išduoda visuomenei p. Gabrio tikrąjį vardą.

«Lietuva» paskutiniais laikais labai stropiai mokino kitus laikraščius ir žmones doros ir etikos. Bene šitas pavardės išdavimas bus kaipo doros ir etikos illustracija-pavyzdis?...

× Sausio 23 d. New Yorke krasos inspektoriai ir policija padarė didelį sumišimą tarpe garsiųjų «daktariškų institutų» — Collinso ir Thompsono, kurie ir lietuviams jau nuo daugelio metų yra žinomi, kaipo gydantįs per laiškus. Rezultate buvo tas, kad «Collinso New York Medical Institute» (ant 140 West 34-th St.) keturi policijos vežimai prikrovė ir išsivežė visas daktariškas priemones, «literatūrą» («Vadovas į sveikatą» keliose kalbose), taipgi areštavo instituto menažerį Rudolph ir daktarą S. E. Hyndman; podraug paėmė visus buvusius institute svetimtaučius laiškų atsakinėtojus (jų tarpe — dvi moteris) ir aštuonius ligonis; jie visi bus liūdininkais. Pati gi instituto savininkė, našlė Teresa Collins, sirgo karštlige. Kaip tik pasitaisys, areštuos ir ją. Suimtuosius pastatė po $5000 kaucijos kiekvieną, regis bus iki teismui paleisti.

Kitas institutas — «Dr. John E. Thompson» (ant 342 W. 27-th st.) pergyveno tokią-pat nelaimę. Jo areštuotam turtui sukrauti užteko tik dviejų vežimų. Areštavo patį Thompsoną ir kaipo liūdininkus paėmė jo penkius korespondentus: graiką, lenką, austrijoką, finą ir bulgarą; taipgi vieną ligonį. Thompsonas darydavęs biznio ant $1500 per savaitę. Tą rytą, kada policija padarė kratą, atėjusiuose nuo žmonių laiškuose rasta $375 piningų. Jis irgi padėtas po $5000 kaucijos.

Pas Collinsą kur-kas platesnio esama biznio. Čia rasta «literatūros» ir korespondentai šiose kalbose: rusinų, lietuvių, čechų, slavokų, italų, ispanų, vengrų, vokiečių, graikų finų, švedų, kroatų, bulgarų, lenkų ir rusų. Suimtuose per kratą, tik ką atneštuose tą rytmetį iš krasos laiškuose, rasta apie $600 piningų iš įvairių ligonių. Reiškia, ant savaitės pas Collinsą žmonės susiunčia apie $3600. Graži tai suma!

Užpuolimą ant šitų institutų padarė dvi pusės: krasa ir valstija. Pasirodė, kad šitie «daktarai» apsiima gydyti žmones nelegališkais būdais, ypač įvairias operacijas ant moterų. Jeigu toks «daktaras», ligos neišgydo, tai krasa kabinasi, kaipo už jamus laiškais; o jeigu išgydo, tai valstija kimba už nelegališką gydymą. Taip kad daktareliams kliūna jei ne lazda tai botagu.

Bet šituo sakoma dar neužsibaigs. Rašo «The Times», kad panašių «daktarų» ir institutų dar esą New Yorke sužymėta apie **septynesdešimts penkius!**

× Chicagos «Dagis» su šių metų pirmu numeriu išėjo padidintas formate, biskį didesniame už «Tėvynę» 16-koje puslapių. Podraug apsiskelbia perėjęs į kitas rankas. Girdėtis, kad «Dagį» nuo pirmesnių leidėjų atpirkęs «Katalikas». Ištikro «Kataliko» adresu ir išeina. Redysiąs tas-patsai p. Kirvis.

«Katalikas» sujudo raštus supirkinėt. Taip va jisai nupirkęs nuo p. M. Petrausko visus jojo sceniškus veikalus ir dainas. Pora tų dainelių jau buvo išspausdinta «Katalike».

IŠ AMERIKOS

Plyšimas ant karisko laivo. Ant Amerikos kariško laivo «Delaware», plaukiančio iš Cubos plyšo didysis katilas ir sudraskė ant vietos devynius kareivius. Priežastis nelaimės nepasisekė gerai išaiškinti.

Gaudo senatorius. Į Cincinnati atvyko penkiolika West Virginijos republikonų senatorių, kurie pabėgo iš savo valstijos dėlei išimtų varantų jų areštavimui. Jie kaltinami, kad nesilanko į senato posėdžius. Puikųs tai senatoriai!

Atskirs azijatų mokyklas. Sacramento, Cal., legislatūron paduota įnešimas, kad visi azijatų ateivių vaikai turi būti atskirti nuo kaukaziečių rasos. Taigi bus intaisoma atskiros mokyklos chinams, japoniečiams, malajiečiams ir indusams. Prieš tą seniau Ruzveltas buvo užprotestavęs.

Nauja Carnegie's dovana. Milijonierius Carnegie vėl paaukavo $10,000,000, jo vardu įsteigtajam Washingtone institutui. Suskaitoma dabar, jog Carnegie įvairiems labdarybės reikalams esąs išdovanojęs $202,000,000.

Votų vertelgos. Tebesitęsia skandalai po Ohio ir Illinojaus valstiją apie balsų pirkikus ir pardavikus. Tik viename Vermillion paviete (Ill.) patraukta teisman apie 2,500 balsuotojų, kurie savo balsus pereituose rinkimuose pardavę po $10. Kai-kur surasta «votų klubai», kurie renka balsuotojus ir parduoda partijoms, pasilikdami sau gerą nuošimtį. Taip va, Danvillės majoruilėšuoja balsai kasmet po $1500. Vienas kuningėlis gaunąs kasmet iš partijų po keletą šimtų dolerių už parapijonų balsus.

Visą tą bylą dabar nagrinėja speciališka Grand Jury, susidedanti iš farmierių.

Prieš „tips'us". Trenton, N.J. legislatūron įnešta naujas įstatymas prieš «tips'us» — kyšius, kuriuos valgyklų, skustuvių, etc. tarnai ima nuo svečių. Tūlose vietose jie tiesiog gėdina ir įžeidžia neturtingus svečius už mažą tipsą. Sulyg šito įstatymo tipsai neprivalo buti augštesni: 20 centų už pietus, 10 c. už degtinės padavimą, 10 c. už plaukų kirpimą, 5 c. už barzdos skutimą, 5 c. už nunešimą laiško. Visi, kas duos didesnius tipsus per 25 c., bus patįs baudžiami iki $50 ir 6 mėnesiais kalėjimo.

Dar geriaus butų, kad šitą elgetystės būdą visiškai panaikintų.

Nulinčiavo negrus. Shelbyville, Ky., koks dvidešimts baltveidžių žmonių, apsiginklavę ir su kaukėmis užsidėję įsigriovė pavieto kalėjiman, išveržė iš tenai tris negrus: Marshalą, Pattersoną ir Westą,— ir visus tris pakorė. Paskutiniuosius du pakorė ant vienos virvės, bet toji nutrūko ir nukritę nabagai negrai bandė pabėgt. Vienok įsiutusi gauja juos pasivijo ir sušaudė. Vienas iš tų negrų buvo nužudęs bobukę, kiti du buvo užpuolę moteris, su blogu tikslu.

Laiškams dėžučių nereikės. Jau buvo laikraščiuose rašyta,kad nuo 1 d. sausio visiems namų savininkams reikės įsitaisyti prie durių laiškams dėžutes, dabar gi paaiškėjo, kad nereikės, nes Washingtono senatas šiąnedėl tą projektą galutinai atmetė.

Vakariniai ir rytiniai anglekasiai vienijasi. Žinoma anglekasių unija vakarinėse valstijose— «Western Federation of Miners» šiąnedėl tapo priimta į didžiulę darbo organizaciją —«Federation of Labor» ir gavo čarterį lygų su **«United Mine Workers».** Nors pilnas susivienijimas visų Amerikos anglekasių dar neįvyko, bet labai arti dabar prie to stovi.

Tremia negrus. Okla. gyventojai amerikonai išlipino po miestą plakatus, kuriais duoda pasargą visiems negrams, kad apleistų miestą. Negrai persigando ir apie 150 jų šeimynų jau išbėgo. Baltieji, kad dar labiau negrus ingązdinti, pradėjo vakarais ant gatvių plaišyti dinamitą.

Persekiojimas negrų prasidėjo nuo poros mėnesių atgal, kada negrai pradėjo nusisamdyti namus ant medvilnės laukų. Baltieji bijosi negrų, kad neužviešpautų medvilnės išdarbijų.

Pašovė žurnalistą. New Yorke 23 d. sausio tapo pašautas labai garsus žurnalistas, David Graham Phillips, demokratas ir prielankus socializmui. Į jį suvarė 6 kulkas. Šovėjas paskui nusižudė ir patsai. Tai koksai muzikantas Goldsborough.

Pastebėjimai iš šalies.

«Lietuvos» redakcija užsimanė duoti vėjo T. M. D. redakcijai už įleidimą T. M. D. skyriun p. J. Gabrio ir kitų straipsnių. Būsią tai rašytojų reklama. Vienok «Lietuvos» redakcija kritikuoja jau ne p. Gabrį, tiktai Kudirkos išleistus raštus, girdi, perdaug juose klaidų. Regimai ir «Lietuvos» etika pradeda jau smukti nuo koto.

«Susipratėliai» butinai užsimanė numesti nuo sosto p. M. J. Damijonaitį, kurį S.L.A. seimas iškėlė. Bet kad tas «susipratėliams» nevyksta, todėl jie ėmė rašytis į kuninginį susivienijimą, pakišę po sėdynės ir socializmą, bile tik atkeršyti p. Damijonaičiui

Persikrauščius «Tėvynei» iš Bostono į New Yorką, p. Alyras pradėjo po truputį pasitaisyti iš «iksizmo». Gali but pabijojo, idant šventakupriai nepaimtų jo ant rekolekcijų.

Žemaičių Antanas.

Lewiston, Me.

Patėmijau „V. L." N 3 korespondenciją iš Lewiston, Me., kokio ten Lazdynėlio. Bet p. L. apsilenkia su teisybe. Rašo, jog veikia vien tik LSS. 105 kp., o kitos nieko; matyt, jis nepersitikrinęs rašo, kadangi D. L. K. Gedimino drtes buvo net dvejos prakalbos, o dar dr-tė, nesenai, užsidėjusi, taip gi buvo rengusi prakalbas ir T. M. D. 34 kp. Na, ir kur gi čia teisybė? Toliau, perdaug priskaitė mielaširdingų bobelių, kad net ant 5—viena; jeigu yra kelios, niekas negali užginčyt, ale kas tokį skaičių pririnkų? Kaslink peštynių ir areštavimų kožną subatą, taip gi nėra; jeigu prorečiau tas atsi inka, tai nereikia, kad jau kožną subatą. Ir perdaug p. L. užsipuola ant pirmeivių ir paskaito pijokais; taip nėra, ir pas bobeles pirmeivių nematyt; jeigu koks vienas kuomet ir atsilanko, tai nereiškia, kad jau visi ir pijokauja. Anot p. L. aprašymo, tai čia jau tamsiausi žmonės. Bet taip nėra; lewistoniečius galima visada da ir pagirt, nes nuo visuomeniškų reikalų nėra niekur pasiliką, kaip tai su aukomis, kas tik iš kur ėtsišauke, vis remia, kiek galėdami; taip gi ir ant raštų leidimo gal ir prilenkia ir didesnius miestelius? Žmonės palinkę prie skaitymo, nerastum gal tokios stubos, kad nebutų lietuviško laikraščio, o pirmeiviai, kuriuos taip nupeikė p. L., skaito daugiau kaip po 4–5 laikraščius; taip gi ir merginos nors nevisos, ale skaito ir turi laikraščius užsiprenumeravę.

Taigi paturčiau korespondentams netaip vienpasiškai ar girt ar peikt, ale visada vientik abelnai žiurint į žmonijos bėgį šiektiek teisingiau spręst.

Pirmeivis.

Juk tiesa.

— Ką jųs sakysite, jeigu aš jus pabučiuosiu?

— Aš šauksiuos ant pagalbos.

— Nejaugi jųs manote, kad aš reikalauju dar pagalbos?

Iš redakcijos krasos dėžutes.

„Dėlei prisiųstojo jųsų raštelio, turime jums pranešti, kad reikia rašyti tik ant vienos lakšto pusės, o kita turi pasilikti tuščia. Bet dar geriau butų, kad jųs abidvi pusės paliktumėt tuščias".

Kits-kito smarkesnis.

Du airiai prieina prie teatro langelio. Vienas nusiperka bilietą už 25 centus ir sako į kasierių:

— O mano draugui jųs gal duosite bilietą už pusę kainos?

— Kodėl?

— Jis mat tik viena akia temato, todėl tik pusę teatro tematys.

— O, o! Jeigu šitaip, tai jųsų draugui bilietas kaštuos 50 centų.

— 50 centų! Kaip tai!?

— Jis viena akia turės ilgiau viską pamatyt...

Larp arklių vertelgų.

Vienok gi tu mane peikiai prigavai. Arklys, kurį aš nuo tavęs pirkau, viena koja baisiai šlubuoja!

— Tai kas? O tris sveikasias kojas ar jau tu už nieka skaitai?

Nenori žeminties.

Elgeta varto ponios padovanotą žiponą ir neužganėdintas murma:

— Jeigu mane pamatys su šituo žiponu, tai policmanas nuvys iš gatvės.

P o n i a : Juk mano vyras jį namie vilkėjo iki šiai dienai!

E l g e t a : Namie—kas kita. O aš juk turėsiu vilkėti ant gatvės.

Kalnuose.

J i : Bijau lipt ant šito kalno, Ak, kad čia butų asilas ar mulas!

J i s : Na, tai atsiremk ant manęs.

Afrikonų entuziazmas.

— Na, kaip begyvuoja tavo draugas, išvažiavęs Afrikon?

— Jisai prabuvo misijonierium pas vieną laukinių giminę čielus trejus metus. Jį labai pamylėjo, ir jam pasisekė beveik visą giminę paversti į krikščionis. Kada jis rengėsi išvažiuot, nauji krikščionįs surengė jam puikias išleistuves. Prie to jų entuziazmas pasiekė tokį laipsnį, kad laike puotos jie mano draugą suvalgė!

Šis--tas.

Didžiausia biblija. Stockholmo karališkoje bibliotekoje randasi nepaprastai didelė kninga—tai viduramžiuose kieno parašyta biblija. Kninga susideda tik iš 309 puslapių rankraščio, bet turi apie metrą (3 suviršum pėdas) augštumo ir taip sunki, kad trįs žmonės su didelju vargu gali pakelti. Tai yra koks tai milžinas tarpe šios gadynės kningų. Apskaityta, jogei šitos kningos padarymui sunaudota 160 asilų skuros...

Neperšalkit! Rudėniop arba ir žiemos atadrėgiais labai greitai galima persišaldyti ir sunkiai susirgti. Todėl peršlapus drapanoms ar kojoms reikia veikiai *gydyties pačiam*, nelaukiant pavojingo uždegimo plaučių. Einant gultų reikia krutinę ir kaklą, taipgi kojų papades ištrinti su degtine ir druska, o vakare išgert arbatos iš romunėlių (Chamomilla flower).

Kaip prasidėjo Rusijoje baudžiavos. Dar XIV amžiuje visa Rusijos žemė priklausė karaliui. Ilgainiui maskoviškiai karaliai pradėjo savo tėviškes dalinėti užsitarnavusiams žmonėms ir kliošioriams. Kaimiečiai žemės neturėjo visiškai ir ją nuomuodavo (ėmė ant rendos). Kadangi jie neturėjo nei pinigų, nei gyvulių, nei žemės dirbimui įmonių, todėl jie priversti buvo tą viską skolinties pas tuos pačius žemvaldžius ir dažnai ant sunkių išlygų. Dėlto kaimiečai vis lindo į neišmokamas skolas ir tapo pririšti prie žemės, nuo kurios negalėjo atsitraukti, neatsiteisę su ponais. Buvo tai baisiai sunkus kaimiečių padėjimas. Ir šit kaimiečiai pradėjo bėgti nuo savo žemių į tyrus (stepus), o su tuo ponai ir valdžia nustodavo mokesčius.

Pabaigoje XVI amžiaus valdžia išleido visą eilę paliepimų gaudyti bėgunus. O 1647 m., prie caro Aleksiejaus Mikolaičio, buvo visai uždrausta pereidinėti kaimiečiams per „Jurgines" nuo vieno pono prie kitot, ir tokiu budu jie buvo galutinai prijungti prie žemės. Mokesčius valdžia ėmė nebe iš kaimiečių, bet iš ponų, kurie vėgi melžė savo pavaldinius, ir pradėjo į juos žiurėti, kaipo į savo pilną nuosavybę.

Tokiu budu ir prasidėjo baudžiava, kurią panaikino tik caras Aleksandra II. 1861 m. 19 d. vasario, paliuosuodamas 22 milijonu baudžiauninkų.

Beveik milijonas
egzempliorių populiariško Severos Kalendoriaus 1911 metams išdrukuota ir išsiuntinėta vaistininkams ir visokiems vaistų pardavinėtojams išdalinimui. Jie turi ir dėl tavęs vieną egzempliorių. Yra tai knyga, kurią verta užlaikyti ir nuolat turėti po ranka per ištisus metus ir tankiai jieškoti joje patyrimų. Ant jos lapų rasi žingeidžių žinių, sykiu daugelį informacijų ir rodų. Gali gauti tą kalendorių už dyką by kokioje vaistinyčioje arba rašyk tiesiog pas **W. F. Severa Co.**,
Cedar Rapids, Iowa.

NAUJI RAŠTAI.

Draugija N47. Turinys: A. Jakštas «Žmonijos idealas», «Nauja religija» eilės. M. Gustaitis «Vadas» eilės. M. Vaitkus «Dvi mirti» eilės. Kun. P. Bučys «Bažnyčios gyvybės jėga». P. Kr. «P. S. Čiurlianienė apie mūsų literaturą». Prof. kun. K. Šaulys «Katalikų mokintuvė». Kun. A. Dambrauskas «J. M. Hoen-Wronskis ir jo mesianizmas». M. Reinis «Ar yra prieštaravimas tarp tikėjimo ir gamtos mokslų». St. V. Perkūnas «L. Tolstojus». Pr. Dovidaitis «Biblija ir Babelis». Kun. P. Turauskis «Dėlei šventojo Rašto leidimo». M-is «Kalbos dalykai». P. K. «Prie-Kriauniškių kapinaičių kritikos». Bibliografija ir kritika: «Pražudytas gyvenimas arba girtuoklio išpažintis», «Paskutinis butelis», «Alkoolio vergė», «Nuo audros pasislėpus», «Kaip apsivesti ir laimingai gyventi», «Tai politika», «Kaip sodas sodinti», «Ūkininko daržas», «Žemės tręšimas gyvulių mėšlu ir kitokiomis trąšomis».

Laisvoji Mintis N12. Turinys: «Kelios mintįs apie mūsų santykius». «Viešpatavimas caro Aleksandro I..» (sekmė). «Astronomiški vakarai». V. K. Račkauskas «Be šlovės» apysakėlė. «Jis nenumirė» vaizdelis iš rusiško, vertė Delta. «Notre Dame de Paris».

Vadovas N29. Apart pamokslų ir kitų grynai religiškų straipsnių, pažymėtinas svietiškesnis «Filosofijiniai Tolstojaus doros mokslo pamatai», taip jau svarbus kalbos mokslo atžvilgiu tęsiasi Rygiškių Jono raštas «Lietuvjų kalbos Sintaksė».

Allgemeine Litauische Rundschau N1. Turinys: Die Redation «Zum neun Jahre». J. V. Vaidelotas «Was nicht alles in Namen der Litauer geschieht!» Kirvuks «Der Kampf ums Memel-Heydekruger Mandat». Brolis «Zur Nationalitaeten frage». «Katholische Litauer des Bistums Wilna». Konstancija Skirmuntt «Einige Worte zur Antwort».

Laikraščio „Saulės" Kalendorius ant meto 1911. Mahanoy City, Pa. Pusl. 82.

Krasos dėžutė.

V. B. Worcestery:— 1) Tas tiesa, kad lapkrity kartais mažai buna sniego Lietuvoje, vienok buna kartais, kad galima puikiai važiuot. Antra vertus, juk ten pasakyta, kad roges išsivežė, o ne išvažiavo jomis. Ar negalima rogių išsivežt ir nevažiuot jomis? Abelnai klausimas visai skystas. 2) Joks laikraštis nednoda savo skaitytojų adresus nei valdžiai nei žmonėms; kaip gi Tamšta klausiate, ar galėtum męs?

J. P. Žiurkšui, Chicaga:— Apysakaičių turime užtektinai. Vat butu gerai, kad Tamsta užsiimtum straipsnelių lietuvinimu ir žinutėmis. Gramatiką visgi imkite studijuot. Labai prasivers.

A. Ruc vičiui, Vilniuje:— Jub. numeriui gavome. Ačiu. Laikraštį siuntinėjame. Nusuprantame, kodėl negaunate.

K. Puidai, Danieliui, Garmui:— Gavome. Ačiu.

Tautiečiui iš New Britain:— Gaila, kad žinutės negalėjome sunaudoti, nes labai neaiškiai surašyta. Taipgi nepadėjote pavardės. O kiek matosi, žinutė visgi svarbi. Rašykit aiškiau ir retomis eilėmis.

N. Kudarauskui, Worcester:— Buvome gavę jau kitą žinutę. Todėl Tamstos pasiliko. Kaslink straipsnelio, tai jis silpnokas. Nesunaudosime. Kad imtum vis apie vieną kokį dalyką straipsnely aprašyt, tai gal geriau kas išeitų.

J. F. G., Cleveland:— Kandrotas yra lietuvis, tokiu jis patsai vadinasi ir tokiu jį žino mųsų laikraščiai. Jeigu anglų laikraščiai jį suambrino švedu, tai čia jų dalykas. Kas gali jiems uždrausti Kandrotą vadinti ir chinu.

T. Laukevičius, Stamford:— Aukotojų vardai korespondencijose neparankn. Męs senai priėmėm budą tą garsinti atskiroje rubrikoj.

A. Kriaučiunui, Glasgove:— Vaizdelį „Atsišaukimas" išspauzdint negalėsime—pasenusi ir daug jau laikraščiuose atkartota tėma. O visgi gaila! Dailiame styliuj parašyta. Ar negalėtumėt imti tėmos iš šių dienų!

P. Bani i, Paryžiuje:— Ačiu už pasižadėjimą Šį bandymą sunaudosime, rods biskį vėlokas.— Vertimą galėsim išspauzdinti. Daugesnį atspėdami parašysime laišku.

Valstiečiui, Liudvinava: Vieną žinutę sunaudojome, kitos gi buvo jau pasenę, beje apie tai jau buvo ir pas mus rašyta. Meldžiame tankiau rašinėt.

Kurniui, Duokiškis:— Ačiu už laišką ir žinutes. Laikraštį išsiunčiame. Žinutes rašinėkite. Apie paveikslus, jų nematę, nieko negalim pasakyt. Rods tie dalykai jau pasenę. Vienok vis gi prisiųskite. O gal ir indėsime.

Liaudies Mokyklos paskaitos.

Antros pusės šito sezono laiku Liaudies Mokykla turės sekančias paskaitas (pirmesnės jau čia pra leista):

31 d. p. J. Baniulio **antras referatas ant tėmos Orlaivija**.

Vasario mėnesiu:

7 d. p. A. Lalio antras referatas **Iš Kulturos Historijos**.

13 d. p. B. Lapienio pirmas referatas **Iš Abelnosios Historijos**.

21 d. p. P. Bukšnaičio trečias referatas **Iš Geografijos**.

28 d. p. J. O. Širvydo trečias referatas **Iš Etnografijos**.

Kovo mėnesiu:

7d. Dr. Aldonos Šliupiutės-Jankauskienės referatas **Iš Hygienos**.

13 d. p. B. Lapienio antras referatas **Iš Abelnosios Historijos.**

21 d. p. V. Jankausko referatas ant tėmos: **Viešpatijų Surėdymas** (Civics).

28 d. p. A. Lalio trečias referatas **Iš Kulturos Historijos.**

Balandžio mėnesiu:

4 d. p. P. Bukšnaičio ketvirtas referatas **Iš Geografijos.**

10 d. p. J. O. Širvydo ketvirtas referatas **Iš Etnografijos.**

18 d. p. A. T. Račiūno referatas ant tėmos: **Kas tai yra Kinematografas?**

25 d. p. B. Lapienio trečias referatas **Iš Abelnosios Historijos.**

Gegužio mėnesiu:

2 d. p. J. Baniulio referatas **Mintis apie Poeziją.**

8 d. N. N. paskaita ant tėmos **Kas mums artimesnis?**

Paskaitos atsibus p. P. Draugelio salėje, 73 Grand str., vakarais, reguliariškai kas utarninkas, išėmus kiekvieną antrą utarninką mėnesy, kuri paskaita bus atkelta panedėlin.

Po kiekvienos paskaitos bus rodomi tai radioskopu paveikslėliai, tai dailųs krutomieji paveikslai; šitą vakaro dalį ves žinomas kinematografas, Liaudies Mokyklos narys, p. A. T. Račiūnas. Paveikslai bus taikomi prie referatų tėmos, podraug bus įmainoma šiaip įvairių bėgančių paveikslų: historiškų, geografiškų ir juokingų.

Norintieji užsikviesti į kitas vietas referentus iš Liaudies Mokyklos, ar šiaip reikalui esant su jaja susinešti, meldžiame kreipties valdybon šiuo adresu:

P. Bukšnaitis,
141 Washington Str.,
New York City.

Aukos kankiniams.

Stamford, Conn. Pačukonio krikštynose: Jurgis Pilipčikas, iš New Canaan $1.25; D. Majauskas 50 c. Jonas Pilipčikas, iš New Cannan 25 c. Fr. Pilipčikienė, A. Gražulis, Petr. Gražulienė, P. Monkevičius, A. Valinčius, A. Pilipčikas, K. Bruzis, T. Laukevičius, K. Bendleris, iš Waterbury—po 25 c. Viso $4.26.

Iškolektavimas čekio 10 c.

Lieka $4.15.

KOVA.

Nedaug yra tokių žmonių, kurie nebūtų buvę priversti tūlą laiką kovoti už savo gyvenimą. savo buvį ar patogumus, o dar mažiaus yra tokių, kurie nebūtų buvę priversti kovoti su liga. Kadangi męs turime būt parangųs stoti kovon kiekvienoj valandoj. aišku yra, kad męs turime palaikyti savo sveikatą bei energiją. Pastebėję tūlą indispoziciją, silpnumą, stoką apetito, energijos, męs turime jieškot pagelbos. Rekomenduojame jums Trinerio American Elixirą iš kartaus vyno, vaistą padarytą iš čysto raudono vyno ir gydomųjų žolių. Jis išvalys virinimo organus, o taipgi sudrūtins. Nesveikuojant viduriams, jaknoms ar žarnoms, jis greit palengvina Jis išvalys kraują ir duos spėkos raumenims ir nervams. Vaistų sankrovose. Jos. Triner, 13333—1339 So. Ashland ave., Chicago Ill.

SUSIRINKIMAS.

Rhone, Pa. Užkviečiame lietuvius susirinkti kuoskaitlingiausiai 29 d. sausio pas Joną Abraitį, Hannovere. Kviečia Laisvės Draugijos

Komitetas.

Parsiduoda auksinių ir sidabrinių daiktų krautuvė. Geras business, senai išdirbtoje vietoj, gerai užsimokantis. Pardavimo priežastis, kaina ir vieta galima dasižinoti „Vienybės Lietuvninkų" offise.

PASIMIRĖ.

Maspeth, L. I., N. Y. 16 d. gruodžio 1910, atsiskyrė su šiuo svietu Liudvikas Valinčius, 20 metų, nevedęs. Nabašninkas priklausė į Šv. Vincento iš Paulės draugystę. Likosi palaidotas per draugystę, aprūpintas dvasiškais reikalais ir gerb. kun. N. Petkus pasakė puikų pamokslą. Velionis paėjo iš Vilniaus gub., Lidos pav., Ceslekiškių kaimo. Kas iš giminių ar pažįstamų nori daugiau dažinot, tesikreipia į Šv. Vincento dr-stę.

Liūdnas pranešimas.

Kearny, N. J. p. Mačiulių šeimyną patiko didelis smūgis, nes pasimirė jų numylėta dukrelė Onutė! Tapo palaidota 20 d. sausio. Papuošimui laidotuvių ir kapo kvietkomis suaukavo šie viengenčiai: P. Petrulionis, A. Gerulaitis, J. Mačiulis, J. Venskus, K. Mockus, J. Jankauskas, V. Smitas, P. Matukonis — po $1. A. Juškevičius, P. Juškevičius, V. Kubilius — po 50 c. J. Petrulionis, J. Siaurusaitis, J. Abromaitis, I. Abromaitis, I. Žvingila, M. Mikalauskas, B. Mikalauskas, F. Butkus, L. Butkuvienė, V. Pajaunis, S. Liutkus, S. Jocis — po 25c. J. Kubilius 20c. A. Sarapinas 15c. A. Jakimavičius, A. Daunoras, B. Stačkus — po 10 c. Viso $13.40.

Buvęs laidotuvėse.

Reikalingas kriaučius, jaunas vaikinas, ypač kuris nesenai pribuvęs iš Lietuvos, yra gera proga išsimokinti siūt. Adresas:
Joe. Draugelis,
432 W. Coal St.,
Shenandoah, Pa.

Reikaliingas partneris praktiškam kriaučiui prie vyriškų žiponų. Dirbtuvė jau dabar eina, elektrika varoma. Dasižinokite pas:
B. Needle,
552 Broadway palei W. 3-rd St.,
New York, N. Y.

Pajieškojimai.

Jieškomas vagilius,
kuris paeina iš Suvalkų gub., Antanavo vals., Trakinės kaimo, Andrius Jankauskas; 5 metai kaip Amerikoje (pirmiau gyvenęs Cimentone). Pabėgdamas iš Brooklyno 21 d. sausio pavogė A. Paškevičiaus $72, V. Paškevičiaus $20, gaspadinei išnešė už valgį $7 ir da savaitė atgal mergina pasigedo $2. Padarė tą eksprpriaciją nakties laiku visiem miegant. Brooklyne jisai priklausė prie šių draugyščių: 52-ros ir 19-tos L. S. S. kuopų, T. M. D. ir Liet. Apšv. Dr-ės. Vyras vidutinio didumo, apie 26 metus, kūdo veido, smulkus, plaukai tamsųs ir reti, ant viršugalvio guzas netoli pempės kiaušinio, lupos biskį atsikišę ir smakras trumpai smailas. Kalbant greitai griebiasi apie girtuoklius ir žmonių nesusipratimą. Sunkių darbų nemyli. Dirbo stoliarnėj, o paskiaus prie kriaučių siūles prosino. Pries ekspropriojciją rengėsi važiuot kur apie Chicagą. Kam pasisektų jį sugaut skiriu dovoną — vieniems metams „Vienybę Lietuvninkų".
V. Paškevičius,
295 Wythe ave.,
Brooklyn, N. Y.

Pajieškau nematančio, t. y. neregio žmogaus, senumo nuo 20 iki 40 metų, kuris galės gaut gerą darbą ir gerą už arbį, taipgi bus gerai apžiurėtas. Kuris norite, atsišaukite šiuo adresu:
Baltrus Sambus,
117 North 5-th Str.,
Brooklyn, N. Y.
(ε)

Jieškua pusbroli Mar. Voičekausko, paeina iš Kauno gub. ir pavieto, Lekiškės parapijos, Šlapučių kaimo. Bus kokia 10 metų kaip Amerikoj. Jei kas žinote, duokite žinią šiuo adresu:
S. Voičekauskas,
103 Snydam Str.,
Brooklyn, N. Y.

Jieškau kambario, New Yorke tarpe 10-tos ligi 40-tos gatvės, pas gerus ir švariai užsilaikančius žmones, ir kad šeimyninkė galėtų duot vakarienę ir apskalbti, kad neturėtų daug įnamėj (ant burdo); vieta kad butų dėl vieno ar dviejų vaikinų, ir gal kas rastųsi nuo mūsų apylinkės: Rietavos valsčiaus, Kaseinių pav. Atsišaukite sekančiu adresu:
K. J. Miliauskas,
120 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.
(ε)

Jieškau savo sunaus Antano Mulvinko, 31 metų, Suvalkų gub., Zapiškio parapijos, Kurų kaimo. 11 metų kaip Amerikoje. Pirmiaus per 8 metus gyeno Brooklyne, dabar nežinau kur. Kas žinote, ar jis pats tegul duoda žinią šiuo adresu:
Mrs. Elzbieta Mulvinskienė,
556 Driggs Ave.,
Brooklyn, N. Y.
(ε)

Jieškau Rokaus Tamošaucko, paeina iš Kauno gub. ir Juozo Urbo iš Suvalkų gub., Elguvos parapijos, Šilvienų kaimo. Turiu labai svarbų reikalą. Atsišaukite šiuo adresu:
Jonas Balsis,
Shoreham, L. I. N. Y.

Jieškau dviejų gerų vyrų, kurie norėtų gyventi prie šeimynos ir turėti gerą ir ruimingą kambarį. Dasižinokit pas:
S. Lukassus,
872 Blake Ave. Cor Barbey St.,
Brooklyn, N. Y.
(2)

Jieškau Martino Baranaucko, kuris pirmiau gyveno Exter Borough, Pa. ir paskui išvažiavo į Springfield, Ill. Tegul atsišaukia dėlei svarbios priežasties ant žemiau paduoto adreso:
Antanas Zdanavičius,
1202 Wyoming ave.,
Pittston, Pa.

Jieškau Paliagės Jurkaitės, Kauno gub., Telšių pav., Skuodos valsčiaus, Kaukolikų sodos. Du metai, kaip Amerikoje. Ji pati ar kas kitas teiksitės duoti žinią šiuo adresu:
Bron. Budris,
27 Hudson ave.,
Brooklyn, N. Y.

Jieškau savo pusseserės Alenos Baltrukėnaičios, iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pasvalio parapijos, Ležų kaimo. 4 metai, kaip Amerikoje. Ji pati ar kas kitas meldžiu duoti žinią šiuo adresu:
St. Baltrukėnas,
657 —.3rd Ave.,
Brooklyn, N. Y.
(6)

AR APTURĖJAI?
Severos kalendorių ant 1911 met.? Jau išėjo iš spaudos ir yra geresnis, nei pirmiau buvo. Sutalpinta jame visas kalendorius, o kiti lapai pripildyti naudingais pamokinimais kiekvieniems. Teipgi yra daktariški pamokinimai įvairios ligos ir jų gydymai, ko nerasi jokiame kitame rašte, jam panašiame. Gali gauti vieną egzempliorių už dyką pas kiekvieną aptiekorių, arba taip pas gyduolių pardavėją. Jeigu negali gauti, tai rašyk pas mus: W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Tikrai atsakantis
Lietuviškas Kriaučius.
Vienatinis Brooklyne, kuris vientik moterims ir merginoms siuva drapanas pagal naujausią madą ir pritaiko prie ypatos, kaip kas nori.
Męs darome puikius siutus iš savo locnos matarijos už tą pačią prekę, kaip Jųs kad perkat gatavus krome kur pas svetimtautį.
Praktiškai padaromas darbas už prienamą prekę. Ateikite šiądien pažiurėti naujų sampelių ir puikių išveizdų.
Męs užlaikome visokių matarijų, kokios tiktai randasi didžiausiose krautuvėse aplinkinėj Brooklyno ir New Yorko. Nuoširdžiai užprašome su reikalu kreipties pas lietuvius.
870 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.
(pagal Broadway).
Jųsų tautietis P. SHERVĖTES.
Telephone 2895 W Greenpoint.

Nuo Naujų Metų pradės eiti iš Vilniaus

„BALSAS"

bepartijinis, pažangus visuomenės, politikos ir švietimos laikraštis, skiriamas plačiajam Lietuvos valstiečių ir darbininkų luomui.

„BALSAS" dabos tikrųjų gyvenimo reikalų, rupinsis, kad jie tvarkytųs ir lavintųs savitai, — liuosi nuo kokių nors varžymų ir prievartos iš šalies.

Gryna, savystovi link tikslo ir spalvos kultura, tai „Balso" obalsis.

„BALSAS" eis sykį kas mėnuo.

„BALSĄ" leidžia ir veda A. Vėgėlė, Juozui Kubiliui artimiausiai bendradarbiaujant

„BALSO" kaina: Lietuvoje ir visoje Rusijoje: metams 2 rb., pusei metų 1 rb.; užsieniuose: metams 3 rb., pusei metų 1 rb. 50 k.

Pinigams ir rankraščiams siųsti adresas: g. Vilna, Hivinskaja 22. Red. „Balsas".

Naujausias Importuotas Fonografas Dykai!

Bus duotas kiekvienas kas nupirks pas mus Rusiško Tabako už $6.00.

Nieko nuo jusų daugiaus nereikalaujame tik kad patartumete savo draugams pirkti iš mųsų firmos tabaką. Šitas Importuotas Fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę trubą ir labai gerai skamba. Turėdami mųsų Fonografą galite surenngti namie puikų muzikos koncertą.

Užsuksite tik mašinėlę, uždėsite voliuką ir galėsite išgirsti visokius dainius, maršus ir kitokius daiktus. Klausant tai viską bus malonu ne tik jums ir jusų šeimynai, bet ir jusų pažįstamiems ir kaimynams. Mųsų Fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali buti. Męs duodame jums ta Fonografa suvis dykai. Prisiųskite tik 50c. markėmis ir męs atsiusime jum geriausio Rusiško Tabako už $6.00 ir tą Fonografą drauge su volele ir nurodymai kaip reikia apsieiti. Apturėję tai per Expresą, užmokėsite likusius $5.50.

Ši dovana yra suprantama ir puiki, nėra čia jokios rizikos, taigi naudokitės, pamatysite, kad busite užganėdinti.

PASARGA: Prašome nesulyginti mųsų firmą su kitom.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO. 111-115 E. 7-TH ST. Dept. IV NEW YORK, N. Y.

PALOCIUS EŽERO DUGNUOSE.

TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA.

Parašyta iš sakmės gyventojų antkrančiais ežero «Šaukas», esančio Kauno gub., Raseinių pavieto.

PARAŠĖ

Aleksandras Fromas (Gužutis).

(Tąsa.)

Arnoldo jieškotų, bet neapvilama motinos širdis aiškiai jaučia jogei mano vienturtė pasiskandino ežere. Aną baisų rytmetį, kada pirmą kartą Grynuolė nebeatėjo manęs pasveikinti, visa nutirpusi nubėgau į jos sekyčią, kur pamačiau išmetytus ant asios apvalkus ir radau nesugulėtą lovelę, o sekyčioj ir visuose namuose brangaus kūdikio nebebuvo. Issiuntinėjome visur jieškoti Grynuolės, bet niekur jos neatradom. Ak vargas, vargas man nelaimingai! Dukrelę mano gius ežeras prarijo. Dabar klaidžioju po girias ir pelkes, jieškau ir saukiu, o mano aukso balandėles nėra ir nėra. Nelaimingas etve! Tu savo priesgimdymu pražudei mergaitę (Iseina ir už scenos saukia). Grynuolė! Grynuolė! Isgirsk tavo motinos balsą.

(Kaimietis ir kaimiete, meję su laukneselais, padėna ant uos po medžiu, draug su riekemis duonos ir surio).

Kaimietis: Nelaimingoji žmona,—per dienas ir naktis saukdama prazuvusios dukters jiesko.

Kaimiete: Turbut is gailesčio sublūdo nabagyte, nes nieko nevalgydama vaikščioja po girias, be perstojimo sukauja, ir maisto, kurį žmones jai atnesa, visiskai neliečia.

Kaimietis: Badu nusimaris vargšelė.

Kaimiete: Nelaimingas ežeras,—prarijo raitelį Arnoldą, prarijo musų viešpačiutę ir turtingą Rangį, kurio kūną rado žvejai pakrastinėse švendrėse.

Kaimietis: Tai dyvai, kad dar nesurado kūnų Arnoldo ir Grynuolės.

Kaimietė: Žmonės sako, kad anuos vanduo turėjo įnešti į urvus, kuriais upė Šušvė per Šukarnių tyrolius eina.

Kaimietis: Nabagai pasiliks tenai ant amžių. Didelė nelaimė ištiko mūsų viešpatį, nes pražūvus vienturtei, neturės kam savo turtų palikti.

Kaimietė: Visaip atsieina ant svieto; mus vargužius per visą amžių vargai slogina, o didžiūnai datiria tokių baisių valandų, kuriose visa jų laimė ir galybė, kaip vėjo nešami dūmai išnyksta.

Meilrodė (Už scenos): Grynuole! Grynuole!

Kaimietis: Nelaimingoji motina šaukdama dukters čia ateina; pasitraukime į šalį.

Meilrodė (Išėjusi iš girios, neužtėmydama kaimiečių): Grynuole! balandėli mano; išeik iš ežero gelmės ir prisiglausk prie tavo motinos širdies; atsiverkite tamsųs ežero pragarai ir praleiskite vienturtę, apie kurią teiraujuos pas saulę, mėnulį, žvaigždes, medžius ir kvietkas, o, jiems tylint, kenčiu baisų sopulį, kuris karčias ašaras ir akmeniui išspaustų.

(Meilrodei kalbant, kaimiečiai rodo pasigailėjimą).

Meilrodė (Patėmijusi kaimiečius): Vaikučiai, ar neregėjot kur mano Grynuolės?

Kaimiečiai (Kloniodamiesi: Dukters jūsų mylistos nematėm.

Meilrodė: Vargas man nelaimingai! Klausiau dangaus ir žemės, o niekas apie mano dukrelę nežino.

Kaimietė (Kloniodamasi): Garbingoji viešpatienė, reikia jums pasistiprinti, todėl teikies paragauti tų valgių, kuriuos atnešėme.

Meilrodė: Dėkui jums, vaikeliai už pasigailėjimą, bet suspausta sopuliu širdis nepriima valgio, tik ežero vandeniu gesinu tą ugnį, kuriaja mano viduriai dega.

Kaimietis: Nusiramink, viešpatiene, o malonė dievų tebun su tavim; užlaikyk savo gyvybę dėlei doro viešpaties ir pavaldinių laimės, kurių globėja ir motina esi.

Meilrodė: Gailiuosi jumis palikti, bet dievų prilikimas yra neatmainomas; užgavo mane sopulingas nelaimės kirtis, aptemo mano akįs, o nusopusi širdis neužilgo nustos mušti. Pasilikite sveiki (Eidama į girią) Grynuole! Grynuole! laimingos Anapylės paukšteli atlėk pas mane (Išeina).

Kaimietė: Dievai, pasigailėkite nelaimingos!

Kaimietis (Žiurėdamas į girią): Rodosi viešpats ateina,— pasitraukim iš čia (Išeina).

Scena 4.

Gineitis ir **Ačiutė**, paskui **Vaideliotas**, **Protalė**, **Kaimiečiai** ir **Meilrodė**.

Gineitis (Drauge su Ačiute išėjęs iš girios): Nelaimingoji dalis — pražūdžiau dukterį ir pačią — dasižinojusi Grynuolė apie pasiskandinimą Arnoldo tur-but gelmėj ežero radę pabaigą, o Meilrodė iš gailesčio sublūdusi, jieškodama dukters, tolydžio vaikščioja apie ežerą ir griaudžiai šaukia savo vienturtės. Vargas man! vargas, dėlko nepavelijau Grynuolei pasilikti Arnoldo pačia. Kam dabar man reikalingos tos žemių platybės ir dideli turtai? Netekęs artimiausių širdžiai esybių nustojau laimės, kuri kaip viesulos varomi ūkai, nesugrįžtinai išnyko (Verkia).

Aciute (Bučiuodama Gineičio ranką): Nusiramink, dedužėli, ir turėk padūksę (viltį) dievų malonėje, kurių galybė įstengs Grynuolę sugražinti.

Gineitis (Skaudulingai): Jau neregėsiu mano vienturtės, nes tikiu, kad nusidangino į antrą svietą, tarp kurio ir žemės niūkso baisulingas pragaras, kurį galima pereiti tik vienu tikėjimo lieptu; bet tas lieptas paskui einančio žingsnius tuojaus nyksta; delto nei vienas iš tų keleivių negali ant žemes sugrįžti.

Aciutė (Verkdama): Grynuole! Grynuole! baltoji mano lelijele, ar męs nemylėjome tavęs? Delko gi palikai mumis? Pasivertusi paukšteliu atlek pas mus, ir nuliūdusias širdeles palinksmink.

Gineitis: Mano kūdiki! veltui šauki Grynuolę; nebeateis ji pas mus, bet męs prie jos nukeliausime. Dabar priguli mums gelbėti Meilrodę, kurią šiandien reikia namo parvesti ir rupestingai sergėti.

Ačiutė: Nelaimingoji tetutė nuo išnykimo Grynuolės nieko nevalgo,— badu nusimaris nabagyte.

Gineitis: Nors per prievartą pargabensime Meilrodę namo ir neleisime po girias vaikščioti. Kas tai yra, kad vaideliotas neateina? Noriu padaryt auką galingam vandenų dievui Audrimpui melsdamas jo malonės ir apgynimo.

Ačiutė: Pakviestas vaideliotas nesugaiš ateiti, nes gerai žino, kad už savo darbą atims užmokesnį.

(Girdėtis girioj traškėjimas).

Gineitis: Kažinkas girioj traška; tur but vaideliotas su kaimiečiais ateina.

Vaideliotas (Išeina iš girios su kaimiečiais ir Protale; visi kloniojasi Gineičiui) Malonė dievų tebun su tavimi, garbingas viešpatie.

Gineitis: Garbinu dievus Lietuvos.

Protalė (Paduodama Ačiutei ranką): Ką beveiki, balandėle?

Ačiutė: Netekusi Grynuolės, griaudžiai verkiu.

Vaideliotas: Garbindamas dievus išmintingai darai, viešpatie, nes mūsų teisdavėjai ištarė, kad garbė ir viltis priguli dievams, iš kurių malonės turime žemę ir maistą; po mirimo, duos dievas savo garbintojams gražias pačias, daugybę vaikų, skanius valgius, saldžius gėralus, vasarą baltus apvalkus, žiemą šiltus kailinius ir atilsį minkštuose pataluose, o blogiems suteiks verksmą ir kančias.

Visi: Įstatymus mūsų garbingų teisdarių noriai užlaikysime.

Gineitis (Į vaideliotą): Pinone, ar prisirengęs esi padaryti auką garbingam dievui Audrimpui?

Vaideliotas: Prie to švento darbo prisirengiau trijų dienų pasninkais.

Visi: Dievus pagarbinsme.

Vaideliotas (Atsisukęs į žmones): Šventa įmonė prasideda. (Visi prieš aukurą sustoja pusračiu). Galingas Audrimpai, dieve plačiųjų marių, sraunių upių, gilių ežerų ir skaisčių šaltinių, kurio galybe užbriežia jurių audroms rubežius, išvedžioja vilginančias žemę upes, išrauna augalotus ąžuolus ir kaip riešutų kevalus mėtlioja laives, teikies mūsų auką maloniai priimti (Uždeda ant aukuro ugnį).

Visi (kloniodamiesi): Dieve Audrimpe, buk mums malonus.

Vaideliotas (Berdamas ant ugnies gintarą): Tą marių vaisių, gintarą aukaujam tau, dieve Audrimpe, o meilingas dūmų kvapas tenueina pas tave.

Visi (Puldami ant kelių, nulenkę galvas): Dieve Audrimpe, meldžiam tavęs, priimkie mūsų auką.

Vaideliotas (Atsisukęs į žmones): Užbaigdamas auką padarytą galingamjam Audrimpui, duoną ir alų paaukausme (Paėmęs nuo stalo torielką, ant kurios padėtas yra šmotelis duonos ir pripiltą alaus į sidabrinę taurę, nešdamas tą torielką tris kartus apie stalą): dieve Audrimpe, priimk maloniai tas aukas, palaimink laukams, nuo baisių priepuolių saugok mus ir palinksmink nuliūdusius.

Visi (Kloniodamiesi): Galingas dieve! pasigailėk mūsų.

Vaideliotas (Apnešęs torielką apie stalą, atsisuka į aukurą, suvalgo duoną, ir nedasilytėdamas rankomis taurės, išgeria alų, o paėmęs dantimis taurę per save permeta, stovintieji ore pagauna).

Visi (Laike valgymo duonos ir gėrimo alaus): Dievai Lietuvos! dovanokite derlią mūsų laukams, o smarkųs neprieteliai tenežūdo lietuvių.

Vaideliotas (Atsisukęs į žmones): Dievams garbė — šventą auką laimingai atlikom.

Visi: Dievus mūsų amžinai garbįsme.

Vaideliotas (Į Gineitį): Gerbiamasis viešpatie, didelė nelaimė, kuri jūsų namuose atsitiko, visoj apygardoj yra žinoma ir visi širdingai tamstos gailisi. Maldingas dievų garbintojau, kantriai ir su nusižeminimu pakelk tą smarkų kirtį, nes dievų valios męs negalim ištirti.

Gineitis: Ištikro smarkus ojumas visą laimę mano pražudė.

(T. b.)

Edwardas Stojetz

Ar reikia darbininkui užsiimti sportu?

(Užbaiga.)

Lengvai todėl suprasime, kodėl gymnastika, losimas su rankiniu ir kojiniu sviediniu (baseball ir football), o labiausiai turistika (kelionės) pastebėtinai eina madon ir platųs darbininkų klodai jaisiais vis labiau užsiima. Visi šitokie sportai mat reikalauja vieko, mitrumo, drąsos, ištvarumo, šalto kraujo; be to turistika, suteikdama reginius gražių laukų ir vietų, suvesdama žmogų pažintin su gamta, aukleja jausmuose etiką.

Ir jeigu rašytojas Steimitzer savo veikale «Alpinisto psychologija» (alpinistas — laipiotojas po Alpų kalnus) sako, jog sportas sutuopia (koncentruoja) žmogaus įžvalgumą, kurio taip maža šioje gadynej beliko; jog mitrumas ir viekas yra senovisko raitelių garbės bandomuoju akmeneliu; jog sportas, juo atrodo tuštesniu, tuo yra idealiskesnis — jis turi tokią pat tiesą, kaip ir tie, kurie užsiėmimui sportais abiems lytims priduoda didelę svarbą. Žmones susiduria, išbando žiauresnius spekų issiverzimus ir delei susiartinimo vieniems su kitais, kaipo su broliais, nieko nelieka, kaip užsimti ramum ir padorum sportu.

Visi tie, augščiau privesti naudingumai iš sporto, patįs atsako klausiman, ar darbininkas privalo užsimti sportu. Greta šito, sportas darbininkui turi dar kitą nemažesnės svarbos reikšmę.

Darbininkas, užsiiminėdamas sportu, pasilieka daugiau reikalaujančiu. Pažįsta savo naujus reikalus, o idant juos užganėdinti, stengiasi pagerinti savo padėjimą. Idant daugiau turėti laiko sportavimui, jis kovoja už sutrumpinimą darbo valandų ir pakėlimo uždarbės, pasidaro brangintinu savo fabrikinės organizacijos nariu.

Turistika ir iškeliavimai atidaro prieš darbininką naują, ikšiolei jam nežinotą pasaulį. Jis ateina į supratimą, kad ir čia jam priklauso teisinga dalis, o pertai jis su karštumu reikalaus, kad daugiau butų duodama jam laiko ant išvažiavimų.

Tokiu būdu, darbininkas užsiimantis sportu, pasirodo kaipo brangus typas proletarų glitose, kur eina kova už geresnę būseną, už dailesnį gyvenimą, už gyvenimą žmonišką. Dėlto labai išmintingas ir naudingas yra dalykas žadinti darbininkų tarpe pasimėgimą sportu.

Vertė **Q. Z.**

Prof. Dr. Med. et Phil. Bunge.

Alkoholis ir išsigimimas.

(Liuosa sutrauka jo kalbos laikytos Berne).

Jeigu dabar kas iš daktarų nori aiškinti plačiąjai miniai apie alkoholį, tai butinai privalo atkreipti atidžią į vieną dalyką, tai yra — į alkoholinį išsigimimą. Kit-ką jau maž-daug supranta ir nespecialistai. Jie mato, kad girtuoklybė visoje civilizuotoj pasaulėj kasmet aprįja milijonus dolerių, kad 1/10 tautų darbo spėkų esti sunaikinama pagaminimui ir išplatinimui mirties raugalo, ir kad to viso priūso vaisiais yra pripildyti pilni ligonbučiai, bepročių namai ir kalėjimai. Bet kadangi plačioji liaudis nesupranta dar to, kad girtuoklybės ligos pereina per įsigimimą į kudikius, kad degeneracija pasididina, kad mūsų rasa nyksta, todėl lai bus leista man tą dalyką plačiau apkalbėti.

Aš užsidūriau ant išsigimimo ženklų ten, kur visai nemaniau jų rasti — tiesiog moksliškame tyrinėjime, kurį buvau pradėjęs be jokios tendencijos linkui alkoholio. Aš per 30 metų užsiėmiau chemiškais tyrinėjimais pieno sudėtinių ir sulyginau žmogaus pieno sudėtines su kitų žinduolių pieno sudėtinėmis. Ir betyrinėdamas patėmijau, kad pieno sudėtinės, tai didžiausis organiškos gamtos stebūkias! Pamačiau, su kokiu rupestingumu gamta pritaiko pieno sudėtines prie kiekvieno gyvūno reikalavimų, kad ji sujungia jas tokioj mieroj, kokia reikalinga žinduolio organizmui, idant jis augtų, taptų tvirtas ir panašus į savo tėvų organizmą. Tie reikalavimai yra kitokie pas kiekvienos rūšies gyvūnus, nes jų augimas yra gana įvairus. Juo greičiau koks gyvūnas auga, tuo turtingesnis esti pienas tokiomis sudėtinėmis, kurios reikalingos organizmo audmenų sustatymui, kaip va: kiaušinio baltymu ir druskomis.

Kadangi žmogaus augimas yra daug lėtesnis, tai ir jo pienas mažiau turi kiaušinio baltymo ir visų neorganiškų medžiagų, su nesudegamomis pelenų dalimis. Bet viena sudėtine žmogaus pienas yra turtingesnis, už visų kitų žinduolių pieną, t. y. lecihtinu, kuris reikalingas smegenų audmenims, nes žmogus turi didžiausias smegenis, sulyginant su jo kūno svarumu, tarpe visų gyvuojančių tvarinių.

Šito jau pilnai užtenka darodymui, kad vienos veislės gyvūnų pieną negalima vartoti vietoj kitų gyvūnų pieno, jeigu nenorime kenkti žindamajam; o ypatingai karvės pienas negali išpildyti žmogaus pieno vietos. Per tai jau visokiais būdais yra stengiamos priemoniškai pataisyti karvės pieną, kad padaryti jį maž-daug panašų žmogaus pienui: jan prideda vandenio, cukraus ir t. t.; bet siekio vistiek neatsiekia. Kai-kurie daktarai tvirtina, buk tai prie rupestingo priemoniško penėjimo, kūdikiai taip-pat gerai išsivysto, kaip ir pačių motinų žindomi. Vienok tas tvirtinimas yra labai abejotinas. Jeigu męs norėtume nuodugniai ištirti ir prisižiurėti, ant kiek teisingas toks tvirtinimas, tai neužtektų sulyginimo kūdikių išsivystimo kudikystės metuose, bet reiktų tėmyti jų išsivystimą per visą amžių.

O tokių tyrinėjimų nėra. Bet dabartiniai tyrinėjimai parodo visai ką-kitą. Pagal statistikos žinių, Berline kūdikių mirčių skaičius, kurie esti penimi karvės pienu, yra 6 syk didesnis, negu žindomų kūdikių motinos krūčia. Gali but, kad kituose miestuose yra biskutį geresnis padėjimas, vienok galima tvirtinti, jog visoje civilizuotoj pasaulėj kasmet su karvės pienu nužudo šimtus tūkstančių kūdikių; dar blogiau negu nužūdo — juos palengvėlio kankina iki mirties. Dabar kįla klausimas: kodėl motinos nežindo savo kūdikių? Yra tokių, kurios nežindo iš tinginystės, arba, kad joms kumutės patąria nežindyti. Bet tokių nėra daug. Didesnė dalis moterų negali visiškai žindyti, jeigu jos ir norėtų, nes joms trūksta pieno. Vokietijos ir Šveicarijos miestuose dabar yra iš visų moterų daugiau kaip pusė negalinčių žindyti. Aš norėdamas statistiškai darodyti priežastis negalėjimo žindyti, pakviečiau į pagalbą 100 daktarų ir mums pavyko ištirti 1600 šeimynų sveikatos stovis. Tyrinėjant pasirodė, kad negalėjimas žindyti yra ingimtas. Jeigu kokia moteris negali žindyti, tai beveik visada ir jos dukterįs negali žindyti, ir tas negalėjimas pereina ant tolesnių gentkarčių. Ir jei užklausi kokią moterį, kuri yra galėjusi visus savo kūdikius žindyti 9 mėnesius, arba ilgiau: ar ir jos motina galėjo žindyti, tai beveik visada gauni atsakymą, kad taip. Bet jei užklausi moterį kuri negali žindyti, tai išgirsi, kad ir jos motina negalėjo. Tiesa, neretai atsitinka ir taip, kad motina gali žindyti, bet duktė — ne. Mano statistikoj tokių atsitikimų yra 39% iš viso skaičiaus.

Tie atsitikimai yra dar tuomi indomus, jog męs čia užsiduriam ant priežasčių, kurios privedė prie negalėjimo žindyti. Męs turim tiesą jų jieškoti prie tėvų ir tokiu būdu prieiname prie alkoholizmo. Mano statistikoj 78% iš visų atsitikimų tėvai buvo vidutiniški girtuokliai ir 42% tikri girtuokliai. Bet tose šeimynose, kurių motinos ir jų dukterįs galėjo žindyti, tėvai buvo blaivininkai, arba jeigu ir vartojo svaiginančius gėrimus, tai tiktai retkarčiais ir po mažą dalelę.

Tyrinėjimo tikri faktai daleido man padalinti į 4 grupes tėvų alkoholizmo vartojimą pirma, negu jie susilaukė dukterų. Prie pirmos grupės aš priskaičiau blaivininkus ir kurie tiktai retkarčiais ir po mažą dalelę vartojo svaiginančius gėrimus; prie antros grupės priskaičiau tuos, kurie kasdieną vartojo, bet nemažiau, kaip du litru alaus, arba vieną litrą vyno per dieną. Tie, kurie priskaityti prie antros grupės, vėliau bus pavadinti «blaivais paprečio girtuokliais». Prie trečios grupės priskaičiau tuos, kurie vartojo kasdieną svaiginančius gėrimus ir daugiau už antrąją grupę. Jie bus pavadinti «vidutiniškais girtuokliais». Ketvirta grupė susideda iš tikrų girtuoklių.

Sulyginus statistiškas žinias, pasirodė išvedimas, kad **tėvų chroniškas užsinuodijimas su alkoholiu, yra svarbiausi priežastis jų dukterų negalėjimo žindyti kūdikius.** Kas lįnk tų atsitikimų, kad iš blaivų tėvų arba visai mažai vartojančių alkoholį, gema dukterįs, kurios negali žindyti, yra sunku kąnors pasakyti. Labai daleistina, jog tai yra pasekmė pirmesnių gentkarčių alkoholio vartojimo, nes prie kai-kurių atsitikimų tas buvo patirta. Bet kadangi visuose atsitikimuose nebuvo galima surinkti tikrų žinių apie tų moterų protėvių alkoholio vartojimą, tai reikia daleisti, kad negalėjimui žindyti yra ir kitos priežastįs.

Prie alkoholinio išsigimimo ženklų, kurie eina sykiu su negalėjimu žindyti, priklauso dantų puvimas. Aš tyrinėdamas gavau tikras žinias apie 1052 moterų dantų stovį, iš kurių 394 moterįs galėjo žindyti ir 658 negalėjo. Kiaurų ir ištrūkusių dantų skaičius sykiu su moterių senumu tapo prižymėtas tada, kada buvo ištirtas dantų stovis. Iš 394 moterų galinčių žindyti radau 36 su visais sveikais dantimis, bet iš 658 negalinčių žindyti radau tiktai dvi su sveikais dantimis. Abi buvo jaunos, viena 19, antra — 25 metų. Bet iš tų moterų, kurios galėjo žindyti, viena buvo net 72 metų senutė: 12 buvo 20—30 metų, 13 — 30—40 m., 7 — 40—50 m., viena — 64 ir viena 72 metų senumo. Žinoma, šitos skaitlinės gali but yra kiek-tiek netikros tuomi, kad prie jų tapo priskaityti ir ištrūkę dantįs: ne visi dantįs, kurie ištrūksta, esti išpuvę.

Viršuj minėjau, kokis yra ryšis tarpe užsinuodijimo su alkoholiu ir dantų puvimu. Darodžiau, jog negalėjimas žindyti paeina nuo užsinuodijimo su alkoholiu ir, kad sykiu eina dantų puvimas. Dabar eikime prie tėvų užsinuodijimo su alkoholiu ir susirgimo džiova ir nervų ligomis. Šitose skaitlinėse iš 1629 šeimynų yra priskaitytos tiktai tos apie kurias buvo galima gauti tikras žinias, kaslink tėvų alkoholio vartojimą ir susirgimą jų kūdikių džiova, nervų ir protiškomis ligomis. Moterų negalėjimas žindyti čia nėra apimta. Šeimynos padalintos pagal tėvų alkoholio vartojimą.

Tėvų alkoholio vartojimas	abelnas skaičius	tėvai džiova % iš viso skaičiaus	kūdikiai džiova % iš viso skaičiaus	tėvai nervų ir protiškomis ligomis. % iš viso skaičiaus	kūdikiai nervų ir protiškomis ligomis. % iš viso skaičiaus
Blavininkų ir mažai vartojančių alkoholį	188	4,3	14,8	1,1	7,9
„Blaivų papročio girtuok."	240	5,8	14,0	2,5	13,6
„Vidutiniškų papr. girtuok."	128	10,2	22,1	2,3	17,2
Tikrų girtuoklių	103	13,6	29,3	2,9	24,2

Alkoholio intekmė ant tėvų susirgimo džiova, matosi aiškiai, bet dar aiškiau ant kūdikių, nes girtuokliaujančių tėvų kūdikių skaičius — sirgusių džiova, nervų ir protiškomis ligomis, yra daug didesnis. Vienok čia dar nepasirodo taip aiškiai vien alkoholio intekmė, nes tėvų ir motinų chroniškos ligos turi taipgi svarbą. Joms galėjo buti kitos priežastis, ir jos galėjo duoti priežastį kūdikių susirgimui chroniškomis ligomis. Todėl ant sekančios lentelės bus atskirtos tos šeimynos, kurių tėvai ar motinos sirgo kokia-nors chroniška liga. Paduosime tik tas šeimynas, kurios pasidalina ant trijų klausimų: 1) tėvai ir motinos neturėjo jokių chroniskų ligų; 2) tikros žinios apie tėvų alkoholio vartojimą pirma susilaukimo kūdikių; 3) tikros žinios apie kūdikių sirgimą džiova, nervų ir protiškomis ligomis.

Tėvų alkoholio vartojimas	abelnas skaičius	kūdikiai sirgo džiova % iš viso skaičiaus	kūdikiai sirgo nervų ir protiškomis ligomis % iš viso skaičiaus
Blaivin. ir mažai vartojančių alkoholį	149	8,7	4,0
„Blaivų papročio girtuoklių"	169	10,7	6,5
„Vidutiniškų papročio girtuoklių"	67	16,4	6,0
Tikrų girtuoklių	60	21,7	25,0

Aiškiai matome alkoholio intekmę ir podraug tą ryšį, kokis yra tarp tėvų užsinuodijimo su alkoholiu ir kūdikių negalėjimo apsiginti nuo džiovos ir nervų ligų. Vienok reikia pridurti, kad čia paduotos skaitlinės yra labai mažos, nes visų tų šeimynų kūdikiai nebuvo tuose metuose, kada pradeda pasirodyti džiovos ir nervų ligų ženklai.

Galop sutrauksime kruvon tyrinėjimų rezultatus. **Jeigu tėvas girtuoklys, tai duktė negali kūdikių žindyti, ir tas negalėjimas pereina į vėlesnes gentkartes. Negalėjimas žindyti nėra joks atskiras apsireiškimas. Jis yra susimezgęs su kitais išsigimimo symptomais, o ypatingai su negalėjimu apsiginti nuo ligų** — džiovos, nervų ligų ir dantų puvimo.

Ar gi galima šaltai žiurėti, matant, kaip gyvi žmones nyksta ir pūna? Kas gi tai yra džiova ir dantų puvimas — už ką gi laikyti tuos procesus, jeigu ne už gyvų žmonių supuvimą? Žodis «puvimas», tai reiškia išardymą ir sunaikinimą organiškų medžiagų, nuo juose inkliuvusių bakterijų. Kaip gi bakterijos gali inkliuti? Pertai, kad audmens, dantų audmens, plaučių audmens praranda apsigynimo spėką, nes alkoholis jas nusilpnina, išardo ir sunaikina.

Reikia buti aklam, idant nematyti tos beprotystės!

Kasmet daugybė mūsų geriausių maisto medžiagų — javų, vaisių ir uogų — esti sunaudojama pagaminimui nuodingo raugalo, kurį bačkomis ir buteliais išsiuntinėja po visą pasaulę. Ir žmonės kasdieną su tuo raugalu nuodija visas organizmo audmenis, visus organus; o podraug **užnuodina ir savo sėklą, iš kurios išsivysto kūdikiai,** ir taip abelnas nusilpimas, abelnas negalėjimas apsiginti nuo visokių limpančių ligų pereina į kūdikius ir į tolesnes gentkartes. Bet aš norėčiau, idant skaitytojai nesuprastų manęs klaidingai. Aš netvirtinu, kad atskiro asmens ir jo protėvių chroniškas užsinuodijimas su alkoholiu, yra vienatinė priežastis visų minėtų ligų. O ypatingai kaslink džiovos aš netvirtinu. Męs žinome, kad džiovai yra daug dar kitų priežasčių. Vienok aš tvirtinu: **užsinuodijimas su alkoholiu yra vienas iš tų priežasčių.** Todėl reikia stengties prašalinti tą priežastį (o ji juk nėra sunku prašalinti, nes atsisakydami nuo vartojimo alkoholio męs nieko neprarandam, bet atbulai — **ingaunam daugiau jėgų kovai už geresnį gyvenimą**), o tada greičiau pamatysime kitas džiovos ir išsigimimo priežastis ir galėsime geriau dirbti jų prašalinimui.

Kaip buvo sakyta apie sveikatą, taip-pat reikia pridurti ir apie prasižengimus. Pas žmones yra įsiviešpatavęs paprotys prasižengimus tiktai bausti ir nieko nedaryti, idant ištirti prasižengimų priežastis ir jas prašalinti. Tai yra apsileidimas, stoka žmoniškumo.! Nors alkoholis ir nėra svarbiausi prasižengimų priežastis, bet jis yra jų daugintojas ir palaikytojas. Iš tų visų atžvilgių reikia sakyti, kad męs privalome labiau atkreipti atidžią į blaivybės svarbą ir veikti su pasišventimu, idant įnešti šitą prakilnią idėą į plačiąją liaudį, o vaisiai bus dideli. **Nes blaivybė yra pastumėjimu kiekvieno veikimo, kuris eina progreso link.**

Barabošius.

Iš mano atsiminimu apie Povilą Višinski.

Aš pirmą sykį Povilą Višinskį pažinau pabaigoje 1904 m. «Vilniaus Žinių» redakcijoje Atsimenu, atvažiavau į Vilnių, atsivežiau pundą rankraščių ir einu tiesiog į «Vilniaus Žinių» redakciją. Susiradau gatvę, gatvės numerį, namą ir...lyg kas kojas pakirto... Atvažiavusiam iš kaimo žmogui kątik išlindusiam iš kiaurų stogų bakuželės, į puikius namus ineinant lyg kad baugu darosi. Bet aš «mužiko drąsą» paėmęs, užžengiau laiptais, pabarškinau į uždarytas duris, kurias tarnui atidarius, inėjau. Inėjęs pasisakiau kas esąs, vardą, pavardę ir pradėjau sveikintis. Ten buvo pats redaktorius Petras Vileišis, G. Landsbergis, Jonas Vileišis, Pranas Klimaitis, Jurgis Šlapelis, Jonas Jablonskis, Jonas Kriaučiūnas, Povilas Višinskis ir kiti. Visi manę užvertė klausimais, kas girdėti kaime, ką žmonės kalba apie laikraščius, kaip žiūri į Japonų karę ir t. t., o Povilas Višinskis davė savo adresą ir užkvietė ateiti. Man išpradžios šiurpu pasidarė tarpe tokios daugybės «ponų», bet kad jie visi gražiai lietuviškai kalbėjo, tad aš aprimau.

Paskirtą valandą nuėjau pas P. Višinskį. Jis manę maloniai priėmė ir pradėjova kalbėtis. Jis manęs šio-to paklausinėjęs labai daug davėsi savęs klausinėti. Iš raštų užsieniniuose laikraščiuose jau mane pažinojo. Trumpai P. Višinskis apie save pasipasakojęs, man klausinėjant labai plačiai papasakojo apie Jovarą *), Žemaitę, Lendrę, Panerių Varną, Lazdynų Pelėdą, Šatrijos Raganą, kaikurių net ir paveikslus parodė. Padeklamavo keletą Jovaro eilių ir paskui išėjome pasivaikščioti Matydamas mane sunkiai vaikščiojant ir pats nusiskundęs savo sveikata, paėmė vežėją ir mudu vaziuoti nuvažiavova į keliolika vietų. Tarpe tų buvo rodos p. p. Bortkevičiai, Dras Domaševičius, Lazdynų Pelėda ir bene Šatrijos Raganos sesuo...

Prisivažinėjus ir prisišnekėjus kiek tik galima, man P. Višinskis patarė pasilikti Vilniuje; gidi, kaip bus žmogus — atsiras ir darbas ir duona. Man tada baisiai P. Višinskis patiko: jaunas, linksmas, svetingas, mokslus, mitras, greitai bet rimtai kalbantis — tiesiog mane sužavėjo. Aš jau senai tokio žmogaus jieškojau. Na, o dabar mano džiaugsmui nebuvo galo.

Atsirado man tuojaus ir darbas ir uždarbis ir aš pasilikau Vilniuje. Kada tik atspėdamas lankydavausi pas P. Višinskį. Jis tuosyk «Vilniaus Žinias» redagavo, bet skųsdavosi, kad daug turįs nesmagumų su kitais redakcijoje tarnaujančiais žmonėmis, ypač Jonu Kriaučiūnu, pagal kurio dudelę Petras Vileišis mėgdavo šokinėti. O juk Petras Vileišis buvo atsakančiuoju redaktorium ir visur maždaug kišdavosi...

Petras Vileišis, įsteigdamas «Viln. Žin.» dienraštį, kvietė ir davė susispiesti aplinkui save pačiai lietuviškai grietenai, nes į trumpą laiką buvo suplaukę į 7000 užsakymų, daugybe geriausių linkėjimų; matėsi labai, labai plačios dirvos darbavimuisi; tą galėjo patėmyti ir visi skaitytojai iš pirmojo «Vil. Žinių» numerio.

Na ir buvo daug darbo! Bet ir darbininkų netrūko. Pačioje redakcijoj užsiimdavo ligi 10 žmonių, o kur administracija, ekspedicija, spaustuvėj!... Rodos reikėjo tik dirbti, darbuotis ir laukti savo darbų, gerų vaisių. Bet atsitiko visai kitaip.

Vieną dieną užėjęs pas P. Višinskį, radau jį labai susikrimtusį, susinervavusį ir abelnai sakant, kuone susirgusį. Jis karštoje kalboj pradėjo kalnus versti ant Jono Kriaučiūno, paskui ant P. Vileišio ir papasakojo, kad kol J. Kriaučiūnas bus, tai iš redakcijos išeinąs P. Višinskis, J. Jablonskis, J. Šlapelis, J. Vileišis, o tik pasilieką patįs plutagraužiai, redakcijos rankraščių perrašytojai. Skaudus tai buvo smūgis! P. Višinskis man parodė tokį protestą su parašais visų išėjusiųjų ir norėjo kaip-nors sustabdyti darbą, ir tokiu būdu priversti P. Vileišį pertaisyti redakcijos personalą. Bet tas nieko nebegelbėjo, nes dauguma žmonių taip redakcijoj, taip ir administracijoj, ekspedicijoj ir spaustuvėj tik vien už duonos kąsnį darbavosi. «Vilniaus Žinios» trupučiu susitrukdė, nes keletą dienų rodos tik po ½ No. išėjo ir viskas. Jonas Kriaučiunas, žmoma, ir nesnaudė. Jis, anot a.a. P. Višinskio, «prisivarė į redakciją piemenų», nusijuosė diržą ir...vaikščiodams iš vieno kampo į kitą, vėl kasdien išklabangydavo po pilną numerį.

Taip-pat ir kiti J. Kriaučiūnui nelabai sympatizavo. Ypač Lazdynų Pelėda jį kitaip nebevadindavo, kaip tik «šunlupiu». Ką tas pavadinimas reiškė, ji man nei klausant nesakė. Ta visa perlauža ir J. Kriaučiūno ten buvimas bei redagavimas, labai daug «Viln. Žin.» užkenkė ir galima sakyti, kad jos dėlei to turėjo žūti...

Iš «Viln. Žin.» P. Višinskis išėjęs nesnaudė rankas sudėjęs. Jis tuojaus, atsimenu rašė «Elementorių», rengė spaudon keletą kningelių ir įsteige «Šviesos» draugiją kningoms leisti, kurių tuojaus keletą ir išleido.

Beje, dar atsimenu, P. Višinskis padavė sumanymą, įsteigti tokį lietuvių rašytojų «Ratelį». Būdavo paskirtomis valandomis susirenkame pas P. Višinskį, skaitome parašytuosius straipsnelius, eilėles, apysakėles ir t. t. Į tą «Ratelį» ateidavo, atsimenu, apie pusantro desėtko žmonių: J. Jablonskis, K. Jasiukaitis, Lazdynų Pelėda, Pranas Klimaitis, Jurgis Šlapelis ir kiti, kartais užeidava ir pravažiuojančių svečių. Perskaitys kas-nors kokį rašinėlį ir leidžia per visų kritiką, o P. Višinskis darydavo sau pasižymėjimus. Labai tai linksmai ir naudingai, atsimenu praleisdavome laiką.

Kartą P. Višinskis išvažiavo, sakėsi į Šiaulius ir tik grįžo po kelių dienų. Aš jam sugrįžus nuėjau ir radau jį labai linksmą. Jis pasisveikinęs su manim nuėjo tuojaus į kitą kambarį ir išsivedė už rankos jauną, augštą il labai malonaus veido moteriškę.

— Tai mano žmona! Rekomenduoju!— ir pasakė panelės vardą—pavardę taip linksmai, kad rodos jo siela buvo visukuom užganėdinta...

Tada aš jį rečiau pradėjau lankyti, nes jis, pirma — kaipo vedęs, o antra — labai smarkiai būdavo užsiėmęs darbais, taipgi apie smulkmenas nelabai norėdavo nei kalbėti. Aš tai matydamas, lioviau kuone suvis jį lankęs ir tik labai didžiam reikalui atsitikus užeidavau. Tada jau žymiai buvo matyti, kaip sveikata nyko, o jis vyto ir gelto, kaip kirmės pakirstas augalas.

Nedėldienis po pusiaudienio. Diena buvo lyg kad nuliūdusi, lyg kad apsiniaukusi, lyg kad debesiai norėjo varvinti lašus ant liūdno Vilniaus miesto, tarsi ašaras...

Susirinko daugybė žmonių pas Vilniaus stotį, dar daugiau pas Šv. Mikalojaus lietuvišką bažnyčią, visi laukiame Povilo Višinskio parvažiuojant... Bet jau dabar laukiame a.a. P. Višinskio, kurio jau tik liekanas parvežš traukinys, o męs apraudoję užkasime į juodą ant Rasos kapų žemę. Štai iš stoties išneša baltą grabą ir neša į lietuvišką bažnyčią. Visų lietuvių akyse žiba ašaros, o kai-kurio bįra ir per veidus...

Įnešė bažnyčion, pastatė ant katapelio, uždegė daugybę žvakių. Išėjo kuningas, apgiedojo aplinkui katapelį apeidamas, aptaškė vandeniu, apsmilkino ir...uždavė poterius už velionio vėlę. Paskui vėl grabą paėmė nuo katapelio išnešė iš bažnyčios ir pastatė ant juodai aptaisyto vežimo. Grabą palengvėlio veža, paskui didžiausia minia žmonių eina. Miestelėnai svetimtaučiai žiurėdami stebisi ir praeinančiųjų klausinėja: Girdi, ar čia kokį kuningaikštį laidoja, kad taip daug žmonių palydi! Praeinantieji trumpai paaiškina, kad tąi ne kuningaikštį, tik **lietuvį rašytoją, Povilą Višinskį laidoja.** Lydint ir ant kapų fotografai nuėmė keletą paveikslų nuo laidotuvių.

Sustojame ant kapų. Štai ant gražaus kalniuko jau ir duobė iškasta. Tokios duobės pamatymas primena kiekvienam gyvam žmogui gyvenimo galą. Kuningas Korzonas vėl vandeniu aptaškė duobę, grabą ir pasakė karštą pamokslą, kuriame pabriežė velionio nuopelnus ir...«atšalimą nuo katalikybės». Tas daugumui klausytojų labai nepatiko. Pabaigus kuningui, dar Antanas Smetona norėjo kaszin-ką sakyti, bet tik žioptelėjo, vėptelėjo, mirktelėjo ir nieko neišsakė; net kai-kurie, nors gana budami liūdni, nusišypsojo.

Bežiūrint, grabas buvo į dugną duobės įleistas ir...žemėmis užbertas. Minia išsiskirstė, o tik pasiliko...žemių-pieskų kupstėlis — naujas kapas — kuris liūdijo, kad čia nesenai tapo, kadaisia iš žemės išėjęs, žemei sugrąžintas...

Tai tiek mano atminimų apie a.a. P. Višinskį.

Jovaro Pažįstamas.

*) Labai širdingą ačiu aštariu p. Jovarui už parašymą „V. L." No. 47 „Iš atsiminimų apie Povilą Višinskį", kas paraginо ir mano šį straipsnį pabriežti. Autorius.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Puodą dega. Viduryje grįčios pastato suolą arba sustato kedes, ant kurių žaidžiantieji susėda visi iš vienos pusės. Abejuose galuose turi buti vietos prabėgiojimui. Vienas, pagal burto (lieso) ar kaip kitaip, lieka be vietos, kad pradėjus žaislą. Pasiėmęs jis žiužį (susuktą į grįžtį skarelę) aplink juos eina kalbėdamas: «Dega puodas, dega puodas». Eidamas pro sėdinčiųjų akis, jis su žiužiu kam nors iš sėdinčiųjų per kelius užgauna, sakydamas: «Dega puodas» ir žiužį pameta ten-pat, o pats bėga apie visus į skridinę. Tas, kuriam per kelius užgavo, tuojau pašoka iš vietos ir bėga į priešingą pusę, o ne paskui degėjo, ir vėl aplinkui visų. Kuris pirmas pribėga prie paliktosios vietos, į skridinį apibėgęs, tas ant jos ir atsisėda, o be vietos likęs, tęsia žaislą.— Negali užduoti užpakalyje stovėdamas, bet tur užeit į priešakį ir tik per kelius. Nes, jei užpakalyje stovėdamas ir užduotų, gal nekelties iš vietos. Taip-pat, atsisėsti negal iš antros pusės, bet tur atbėgti ligi tos pusės iš kurios sėdintysis atsikėlė. Nes, nors iš užpakalio ir pirmas atsisėstų, bet tur užleisti savo vietą ir eiti tęsti žaislą.

V. Oraitis.

(«Šaltinėlis»)

Iš velionio Jono Sutkaus albumo.

TAMSI VALANDA.

Dar tau krūtinė neaprimo?
Sapnuot dar trokšti vis?
Jau pamiršai teismus lėmimo,
Kad stengies' prablaivyt naktis?...

[redacted]

Gyvybė tau dar vis vaidenas?—
Numirk, jei gyvastis miela!
Ramybės jieškai?—O! Edenas,
Laimė...— furijų giela...

[redacted]

Gana jau tau tuščių svajonių!
Veltui kovoti su žaizdoms!...
Viltis dar šviečia tau?— Beproti!
Kapai — paguoda tau, gal's joms.

• • •

Kad nerimastis krūtį spaudžia,
Kad suplaka gyviau širdis,
Dainuot norėčiau giesmę griaudžią,—
Kaip nelaiminga ta dalis,
Kurį troškimai begal' graužia...
Tad apraudočiau posūnį likimo,
Apsunkintą svambia našta
Skausmų, rūstybės, prakeikimo...
Kaip jo krūtis užvilta, nuliežta,
Giliai apsemta juodo nuliudimo...
Tad apdainuočiau rojaus laimę,
Viltyj kaip skaisčiai spindi ji...
Bet pragaro tenai išvystum gelmę,
Jei tau takai prie josios užkirsti.—
Dangus ir tartaras — viltis su baime.

• • •

Kad pirmą kart gyvybės orą
Siela pažino, kad jausmai
Slapta užgavo stygą dorą...
Ak! kaip šypsojosi tada linksmai
Visa pasaulė!... Ak, troškimai, norai!...

[redacted]

Kur gyvastis skaisčioji jūsų?
Kur balsamas šventos vilties?
Ak! kibirkštis doroji...rūso...
Tarp skausmo, šalčio ir nakties,
Prie karsto — vaisiaus sapno, triūso...

Saulutė dar vaidenas — nusileidus...
Dar sujuda gyviaus dirksniai,
Bet ašaros marina krūtį, veidus,
Skaistumas išnyko jau senai,
Šiandieną skamba man...aydo aidas.

• • •

[redacted]

Dainuot norėčiau aš linksmai,
Bet sielą užgulė skausmai;
Nuo jųjų tartum apkurtau...
Širduže! kam gyvybė tau?...

Jaunutis.

Shenandoah, Pa. 25. III. 06.

Nesusipratimas.

— Mano dėdė atvažiavo New Yorkan vienuos marškiniuos, o dabar turi milijonus!

— Ką gi jis veikia su tokia daugybe marškinių?

"PUIKIAUSIĄ RODĄ

Kokią galima duot kiekvienam nuo kosulio, nuo uždegimo plaučių, nuo sustingimo sąnarių, nuo nubėgimo kraujo, yra: išsirink ir naudok vaistus ką pagelbėjo kitiems", rašo poni Katarina Komenda, Box 317, Everson, Pa. **Mano vaikas turėjo didelį kosulį, méginau visokių vaistų, bet be pasekmės. Tad pabandžiau ir daviau jam**

SEVEROS BALSAMA PLAUCZIAMS

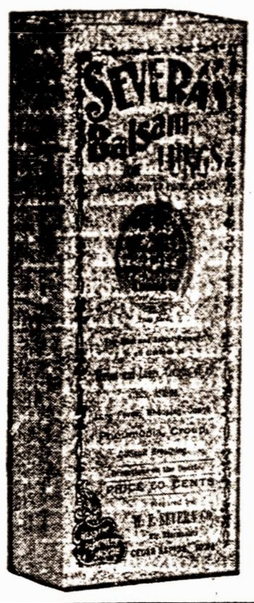

Jo pasekmės buvo stebėtinos. Trumpu laiku kosulys suvisai pranyko. Taip-pat mųsų kaimynas negalėjo perkęst didelio kosulio ir plaučių ligos — pakol nepatariau jam imti tąjį balsamą. Į tris dienas kosulys perėjo. Man užklausus apie jo sveikatą atsakė:

„Tik gailiuosi, kad nedasižinojau pirmiau apie taip didelės vertės gyduoles."

Dvejopo didumo: 25 ir 50c.

Viršuj paveikslėlis parodo Severos Balsamą Plaučiams. Rasi kiekvienoje aptiekoje. Tėmyki, kad reikalaujant gautum tik „Severos"; visi kiti tik nudavimas. Reikalauki Severos Kalendoriaus 1911 metams. Nieko nelėšuoja.

GREITUOS IR NETIKETUOSE

atsitikimuose

Šlubavimo,
diegimo ir skausmo
didelio karščio,
traukymo gyslų,
sustingimo

Tuojaus naudoki

Severos Alieju Szv. Gothardo

50 centų bonkutė.

Niekas negali pervirszyt

Severos Gyvasties Balsama

Prie abelno nusilpnejimo,
ypatoms silpnoms, paaugusiems,
motinų suvargusių,
mergaičių išbalusių,
mažakraujų ir išsisirgusių,
prie nežlebčiojimo ir užkietėjimo.

75 centai bonkutė.

Daktaro Patarimas Dovanai.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Didžiausis ir gražiausis pasaulėje teatras

HIPPODROME

ant 6 Ave. ir 43-44 st., New York

Lošia: „Tarptautiškas Lenktynes", „Niagaros Balletas, „Žemės Viduriuose" ir 12 aktų cirkaus.

Kasdien po pietų 2 v. ir vakarais nuo 8.

Geriausios sedynes $1.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

($110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus dešimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prieplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos *The Canal Terminal Board City of New York*, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Plianai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no $450.00 iki $750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai: įvairiausis štorai, hoteliai, ir tt., tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5c į visas dalis miesto galima davažiuoti. Kreipkitės pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokiomis informacijomis.

Musų Brančiaus Offisai ir reprezentantai:

V. J. Šlakys ir J. A. Žemaitis, 119 E. Centre st. Shenandoah Pa.

J. G. Alenskas, 80 Garnet Lane Wilkes-Barre, Pa.

M. Valentinaviče, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.,
120--124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.
Telephone, 2427 Greenpoint.

Labai smagu skaityt „Baltramiejaus naktis!

Šitoj knygoj atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokinguose laikraščiuose per 10 metų: daugiau patiekos, ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, ne kaip visose senmergių, gyvanašlių ir davatkų leistruose ir daugiau smagaus pakutenimo, negu per Rugpjutę ant šalynės šieno--vakare **KLIERIKŲ** su merginoms ir t. t.

Jei neturi dar tos knygos, tai nelauk nė mėnesio, nė dienos, bet tuejaus pasiųsk 75 cent., o apturėsi, adresuojant:

J. Naujekas, 120 Grand St., Brooklyn N. Y.

Apturėjęs tą knygą, tuojaus gerai ir smagiai atsisėsk ir ją skaitydamas turėsi daugiau džiaugsmo ir gerų laikų, negu kad butum radęs 75 dol., ir daugiau karščio, negu davatka su jagamastėliu klebonijoj, išgėrus 10 galionų degtinės. Ji vyrams ir moterims žingeidi.

Lietuvy, mokinkis fotografiju amato.

Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu dykai. Platesniu žiniu klauskite per ⇒ laišką arba pats ateikite. ⇐

Jos. Shukis

20 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

New Telephone 1070 R.

DIDELĖ KRAUTUVĖ

visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šlubinių ir šiaip nešiot merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių, abrozų, visokių pavei kslėlų ir t t. Biblija lietuviškoms raidėms $6.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1.25 su prisiuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šaip visokį tavorą agentams duoda su dideliu nuošimčiu.

Lietuviai ir lietuvaitės, visi draugai ir pažystami reikale maloneki kreiptis pas savo tautietį o busi užganėdinti. Adresas:

V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo **Naujų Metų** galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.00, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "LIETUVĄ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Dovanos! Dideles Dovanos!

Kas užsirašys „Vienybę Lietuvninkų" tiesiai iš redakcijos:

2ms metams $4.50c.

Gaus dovanas „Atlasą" vertės	$2 00
„Pažvelgus atgal" vertės	$1.00
Trįs kalendoriai vertės	50

2 metams $4.00.

Gaus „Atlasą" vertės	$2.00
Tris kalendorius vertės	50

2 metams $3.75c.

Gaus „Pažvelgus atgal" vertės	$1.00
Tris kalendorius vertės	50

1 metams $3.50.

Gaus „Atlasą" vertės	$2.00
„Pažvelgus atgal" vertės	$1.00
Tris kalendorius vertės	50

1 metams $3.00.

Gaus „Atlasą" vertės	$2.00
Tris kalendorius vertės	50

1 metams $2.50.

Gaus „Pažvelgus atgal" vertės	$1.00
Tris kalendorius vertės	50

Pasiskubinkite ir vienas kitą paraginkite, o nepraleiskite šios puikios progos, nes tik iki Naujų metų bus duodamos šios puikios dovanos ir Jubilėjinis Num. laikraščio, kurį išleisime 10 d Vasario 1911 m., ir tik pirmutinis bus lietuvių laikraštijoj, iš priežasties 25 metų sukaktuvių musų laikraščio gyvavimo.

Atkreipkite atydžią visi ir praneškite savo draugams, o jie jums bus labai dėkingi už šį pranešimą.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras
A. Szlupinte-Jankauckiene.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet. nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

NAUJOS DOVANOS.

Apdarau kningas vieno dolerio verės dovanai. Puikiausių kningų dolerio vertės dovanai. Popieriaus laišams rašyt į visas svieto dalis dovanai ž dolerį.

Kas prisiųs 2 dol. už «Vienybę Lieuvninkų» ant visų metų, gaus augšiau minėtų dovanų, pasiskyręs vieną š trijų.

A. J. Naunčikas,
443 W. 52-nd Str.,
New York, N. Y.
(8)

TIK UŽ $3 PER 40 DIENŲ.

1. Biblija tai esti visas Šventas Raštas seno ir naujo testamento į lietuvišką kalbą perstatyta ir išnaujo perveizėta, latiniškomis raidėmis, Berline 1908. Pusl. 848 ir 279. Viso 1127 pus. Drutais skuros apdarais. Kaina $3.
2. Lietuviškos gražiausios pasakos. Pusl. 170. Kaina 50c.
3. Naujos ir gražios dainos, naujai sutaisytos su puikiomis gaidomis. Pusl. 160. Kaina 50c.
4. Žodynas greičiausis pamokintojas angliškos kalbos. 35c.
5. Visuomenė, mėnesinis laikraštis, išeina Vilniuje, kningos formoje. Kaina ant 3 mėn. 65c.

Viso bus $5.00.

Kas paims visas kartu minėtas kningas, atiduosiu už $3. Tik per 40 dienų.

K. J. Intas
P. O. Box 1724,
New York, N. Y.
(4)

PITTSTON, PA.

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Auksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.

G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas
120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Ofisas
224 E. Main Street. PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigus į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigus į krajų savo giminems arba pažįstamiems — siųsk juos per musų offisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausia nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gaut šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikietus ant geležinkelių galima gauti iš New Yorko į pietines ir yakarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Paukształis ir K. Brazys,

120–124 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... ..... **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka.
Adwokatas ir Notary Public.
Ofisas: 8 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien.
138 S Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 val.
Užsimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, paliudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Dr. H. A. Medoff Ph.
149--151 Metropolitan Ave. BROOKLYN, N: Y.
—— Akių specialistas. ——

Akis ekzaminuojame dovanai per Rugsėjo mėnesį.
Offiso valandos nuo 3–5, 7–8 popiet.

New Phone 4023–2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELĮ.
Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

PRIETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817–819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1103 W'msburgh

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
Lackawanna Railroad
George A. Cullen, General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, viskis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

RUPTURA

Mano Budas Iszgydytas ant visados be operacijos.

Aš noriu susišnekėti su kožnu žmogum, kurs turi rupturą. Aš noriu išaiškinti jiems mano gydymo budą Aš turėjau darbą su ruptura ir gydžiau ją per dvidešimtis metų, ir esu išgydęs pilnai tukstančius žmonių, kurie turėjo rupturą. Toks milžiniškas patyrimas padare mane pirmu Rupturos Specialistu, o ne ten kokiu praktikantu.

Atsimink Aš esu išradėju greito ir be skaudėjimo budo gydymo Rupturos, ir mano didelė praktika ir jos geras vaistas padarė daug pasekėjų. Jeigu inpulsi į jų rankas vaistas nebus atsakantis.

Chroniškos kraujo ir nervų ligos gydomos.

Dr. Alexander O'Malley
Didžiausias Rupturos Specijalistas

PRISIPILDYMO LIGA.
Mano sistema gydymo prisipildymo ir rektališkos ligos užtikrina jums greitą ir visotinį išgydymą. Ar nenaudoju peilį ar kokį kitą barbarišką budą prie Rektališkų ligų

LIGOS VYRU.
Aš noriu, kad kožnas žmogus turėdamas Išsiveržimą, Necystą Kraują, Slobnumą, Mažą Rnergiją, Kraujo ir Inkstų ar kokią kitą ligą parašytų ar pašnekėtų su manim. **RAŠYK** jeigu negali ateiti. Visa korespondencija bus užlaikyta slaptybėje ir atsakymai siųsti čystam konverte. Rašyk ir atsiųsk 2c stampą ant knygutės apie Rupturą, Visokiais Prisipildymais ir Rektališkas Ligas, o mes siųsim ją dykai ant bent kokio adreso.

Dr. Alexander O'Malley
158 SO. WASHINGTON ST., WILKES-BARRE, PA.
Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIŲ ABROZŲ.

—Darbą— atlieku puikiai už priei namą prekę.
Kogeriausia darau naujas skripkas ir taisau.
G. BENSON,
328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.
(tarpe So. 2-no ir 3-rd st., du blokai nuo Grand st.)
Galerija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare.
Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Antanas Staszauckas.
Laikau puikioje vietoje Saliuną užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepenčius Cigarus. Lietuviai nepamirskite atsilankyti pas savo vientauti
No 2Cor. Nesbitt ir B
EAST PLYMOUTH PA

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI,
—— KVEPIANTI CIGARAI. ——
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Tel. 3123 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
208 E. Broadway, New York, N.Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.–8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Petnyčiomis uždaritas.
Čia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Su vienu buteliu
Pain Expelerio
Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito paleningvimo ir pastovenčiai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t.
Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.
Tėmykit ant Ankerio ženklo apsaugojimo

Tele: 1049 Williamsburg
A. ŽUKAUCKAS,
80 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
Kriaučiška Dirbtuvė.
Siuvu naujus siutus ant orderio, kokio kas reikalauja, pataisau ir suprosinu. Visi kreipkites pas manę, nes niekur nerasite tokios vietos kad taip pigiai ir gerai kas padarytu kaip aš padarau.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

D-R HARTMANN

KVIEČIA PAS SAVE SERGANČIUS SAKANT:
kurie tik sergate, tai ateikit ar parašykit pas mane, aš pagelbėsiu! nes esu senas daktaras, pažįstu ligas ir žinau kokie vaistai geriau pagelbsti VYRAMS IR MOTERIMS; todėl, kad aš daug sergančių perleidžiu ir turiu didelį pasisekimą, geresnį ne kaip koks kitas New Yorko daktaras. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti ir mokyti, kad be sveikatos, žmogus yra nelaimingas, o kad sergi tad tik geras daktaras gali pasekmingai gydyti teip kaip as darau; ir pačių gydynių paveikslai ir žodžiai dėkingumo liudija:

Tegul bus pagarbintas, Jėzus Kristus!
Širdingai dėkavoju Dr. Hartmanui už išgydymą ligos skaudėjimo po krutine, sunkaus kvėpavimo, širdies ligos, nes nors kiti neįstengė išgydyti, o Najorko Šarlatanų Institutas tik sunkiai už dirbtus mano pinigus viljo; bet Dr. Hartmanas, kad išgydė, tad jam ir dėkingas; tai prisiunčiu paveikslą, kad į laikraštį patalpyti. ANT. JUŠKELIS, P. O. box 2, DU BOIS, Pa.

Guod. Dr. Hartmanas!
Esu labai dėkingas už geras gyduoles, kurios man pagelbėjo nuo užsikrečiamos ligos, nes vos penkiolika dienų pavartojau ir jau jaučiuosi gerai. Labai dėkingas už gerą daktaravimą.
D. POPOVIČE, Model Farm, Paschall, Philadelphia, Pa.

Malonus Dr. Hartmanai:
Su džiaugsmu prisiunčiu savo paveikslą ir didelį dėkingumą už išgydymą mano vydurių ligos, išbėrimo kuno, blogo kraujo, sutinimo ir skaudėjimo blauzdose. Dar kartą sakau, nemažai esu dėkingas už sveikatą. Jos. Turkevičė, 605 Sheridan Road Canal, Wilmette, Ill.

Čia viršuj kalba žmonės, kuriems aš pagelbėjau, taip ir Tau skaitytojau galiu padaryti kaip ir kitiems.

SERGĖKIS nuo New Yorko didžiausio numoukos „instituto", kuris garsina mirusį daktarą su rabino „jermulka" ant galvos, kaipo gyvą daktarą ir buk gydąs ligonius. Tas židelis jau šeši metai kaip numiręs ir todėl negali sergančių gydyti. Tą numirėlį reklamuoja, buk jis parašęs knygelę „Vadovą į ligą" (žinoma, ir į kišenių), tai ir neteisybė. Ta knygelė išperėta daug vėliaus po smerties ano rabino, kuri apart iš kitų, paskutinė dalis išvogta, perspaudinta iš kunigo Geručio knygos „Sveikata". Kas vagia, tas ir meluoja; tai melagiams negalima tikėti!

Kad sergi, tai aš esu daktaras, ir vietoje kur kitur, kreipkis prie manęs, aš duosiu vaistus nuo bile ligos ir pamokinimus kaip vartoti ant sveikatos. Ateik ar parašyk pas mane prigimtoj kalboj.

RAŠANT ADRESUOK MAN:
DR. F. HARTMANN, 231 East 14 Str., NEW YORK CITY, N. Y.
OFISO VALANDOS: kasdien nuo 11 iki 5 po piet. Nedėliomis 10 iki 1 p. p. Vakarais Panedėlyj ir Pėtnyčioj nuo 7 iki 8

Jeigu esi sužeistas

anglių kasyklose, ant geležinkelio, arba fabrike atsičauk pas mus. Jeigu turi prova už sužeidymą, o pats negali apdirbti savo reikalų provoj, mes tau pagelbėsime. Daugelis žmonių tapo sužeisti' ir neišmanydami kaip vartoti savo reikalą praleido viską dovanai, o patis pasilieka ubagais ant amžių. Mes užsijimam tokiais darbais: patarnavom daugelem žmonių, patarnausim ir tau. Roda suteikiam dovanai subeidymų reikaluose. Rašydami įdekit 2c markę dėl atsakymo. Per laiška kreipdamiesi, asrašykit visą atsitikimą: kaip sužeide ir per kokią priežastį, kokiam mėnesį ir dieną, kokioj vietoj, ir teip toliau. ADRESAS:
Claim Adjusting & Investing Co., Room 1023,
132 Nassau St., New York, N. Y. Tel. 4743 Beekman.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

GAIL & AX
Navy
Is the Best Tobacco
Yra geriausias kaip dėl rukymo taip ir kramtymo. Per 40 metų užimdavo pirmą vietą tarp kitų gatunkų. Pakeliai yra padaryti iš popierio per kurį nei dulkės nei šlapumas nepereina. Geriausias cigaretams. Popieros cigaretams dovanos prie kožno pakelio tabako. Kad neapsigautum, tėmyk ant trade-mark ir parašo „Gail & Ax".
PILNA VOGA
5c
Parduodamas Visur

The American Tobacco Co.
Successors to GAIL & AX

Tik ant trumpo laiko proga gauti 1 doleri dovanu knygoms!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikalbins, prisiunčiant $2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t. y. „KOVĄ", „LIETUVĄ", „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" ar „LAISVĄJĄ MINTĮ" per ištisus metus; teip-pat gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTIS", verstą iš francuzų kalbos, kurios kaina 75 c. ir dar „GRAMATIKĄ (MOKYTOJĄ), iš kurios išmoks angliškąją KALBĄ, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams visttek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašys iš rėdystės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimtaučiai turėtų gramatiką, išmoktų angliškąją kalbą.

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
"The Jungle"—„Ristą" dar galima gauti, prisiunčiant VIENA DOLERĮ

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON. PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galit gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCIUGĖLIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU, KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKU, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybė visokiu muzikališku instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIU LITARU. ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu POPIERIU gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už 25c., 5 tuz. - $1.00, Perkupčiams 1.000 už $6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, družiai apdaryta, su pris mu $3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5 c, markę gausit ji su 456 paveikslais ir 1.000 naudingu daigtu. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gaut pirkt tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.

KING KOAL
45¢

45¢
STRIPPED TOBACCO

DOVANAI
25 c. vertes pypke su kiekvienu svaru užkandžio boxalije.
Tėmykite kad jusų pypkė butu stempuota „KING KoAL" nepriimkite kitokios.
PARSIDUODA VISOSE KRAUTUVESE.
THE AMERICAN TOBACCO CO.

DOVANAI!

KREIPKITĖS KIEKVIENAME ATSITIKIME SU UŽSITIKĖJIMU, O APTURĖSITE UŽGANĖDINANTI ATSAKYMA DOVANAI!

IŠKIRPK ŠI LAPĄ TEIPGI, IR ATSAKYK ANT UŽKLAUSIMU.

Ar yra kokia liga Jųsų genkartej?
Kaip senei sergate?
Kiek turit metų?
Ar patiko kada norints kokia nelaimė?
Ar stovis ligos eina blogyn?
Ar jaučiate save nuvargintu?
Ar skubei nusigąstat?
Ar skauda galvą ir kurioje vietoje?
Ar turit kraujo užplaukyma galvoje ir kaip tankei?
Ar jaučiate kokį užimą ausise?
Ar akis ne skauda?
Ar rodosi prieš akis margumai?
Ar liežuvis yra baltumais apdengtas?
Ar tankei turite spjaudyti?
Ar spjaunate su kraujais ir kaip tankei?
Ar gerklė uždegta ir sutinus?
Ar atjaučiate kutęninimą gerklėje?
Ar viduriai reguliariškai čystinasi?
Ar malimas vidurių yra atsakantis?
Ar atjaučiate sunkumą po valgiui?
Ar nupuolate sverime?
Ar turėjot kada karštligę?
Ar turėjot kada veneriška (lytišką) ligą?
Aprašykit apie ją?
Ar turite išbėrimus ant kuno?
Kuriose vietose?
Ar kankina užkietėjimai vidurių?
Ar linkęs prie skubaus persišaldymo?
Ar turite plaučių ligą?
Ar kosite ir kada?
Ar atjaučiate smarkų skausmą krutynėje?
Kurioje vietoje?
Ar jaučiate kryžiuje skaudėjimą?
Ar skauda šonuose?
Kokis yra skaudėjimas?
Ar rankos, kojos ir kitos dalys kuno sutinę?
Ar atjaučiate kada šaltį?
Ar jaučiate viduriniame organizme skausmus?
Kurioje vietoje?
Ar turite norą valgyti (apetitą)
Ar valgot reguliariškai?
Ar valgot daug mėsos?
Ar gerete daug arbatos ir kavos?
Ar vartojate daug svaiginančių gerymų?
Ar rūkote ir kaip tankei?
Ar daug miegate?
Ar atmintis bloga?
Ar kankinot save jaunystos klaidingumais?
Ar jaučiate skausmus lytiškose dalise?
Ar turite baltus tekėjimus?
Ar turite gumbo ligą?
Nuo kokios ligos?

Delko kentėjimuose tylite! Tukstančiai Tautiečių apturėjo sveikąta ir savo jėgas, nes Jie norėi ir su užsitikėjimu man atsidavė. Delto tikėkite manim! Atsilankykite skubei, arba rašykite Lietuviškai, reikalaudami patarimo Jųsų kentėjimuose, kol dar nėra per vėlų. Jųsų slaptybė, bus mano slaptybė, nes norin vien tik Jums pagelba suteikti, per tai kreipkites prie manęs kiekviename reikalė dar šiądien, o aš suteiksiu atsakyma naudinga Dovanai!

Iškirpkite Šį Lapą

Gerbiamas Daktare,
Collins N. Y. Medical Instituto, 140 W. 34th St. N. Y.
Siunčių Tamstai atsakyma ant užklausymų ir meldžiu teisingai ir skubei man pranešti, kas yra su mano sveikata? Ar Tamsta galite mane išgydyti, ar gal liga mano yra jau ne išgydoma? Meldžiu Tamstos prisiųsti man Dovanai, nusprendymą apie kentėjimus mano.
Vardas ir pavardė,.....
.....
Adresas.....
.....

Dr. E. C. COLLINS.

Isteigėjas didžiausio Amerikoje Instituto The Collins New York Medical Institute.

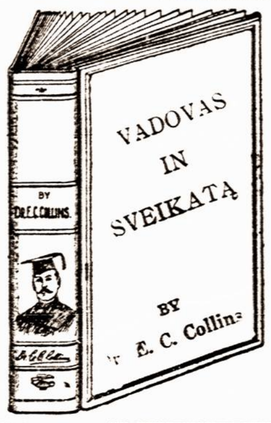

KNYGA TA APSAUGOJE Jųsų SVEIKATĄ.

Yra tai didžiausia knyga, kokia kada norints likos išleista. Yra drukuota Lietuviškoje kalboje ir paaiškina Jums, kokių budų sveikąta užlaikyti, o ištikus ligai, kaip sveikąta skubiau atgauti.

Skaitykit knygas ir kitų daktarų, o pątys suprasite skirtumą.

Prisiųskite 10 c. markėmis apmokėjimui pasiuntymo lėšų, o apturėsite tą knygą Dovanai!

Skubinkit delto pasiteirauti apie savo sveikatą, kreipdamiesi ypatiškai, ar per laišką prie Dro S. E. Hyndman, Viriausio Medikališko Direktorians,

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th Street - New York City.

Ofiso valandos: šiokiomis dienomis nuo 10 v. ryte, iki 5 v. po pietų. Nedeldieniais ir šventądieniais nuo 10 v. ryte, iki 1 v. pietų. Utarninkais ir petnyčiomis nuo 7 iki 8 v. vakare.

Geradejyste Visiems sergantiems ir nesveikiems ŽMONEMS!

Nuo senei uždėtas geradėjingų žmonių **Philadelphijos Medikal Klinikas** išgydymui visokioms ligoms sergančius.

Gausybės žmonių, per daktarus kurie yra Klinikę, apturėjo sveikatą-išsigydė: Philadelphijos žmones nereikalauja papulti kur nors į apgaviku rankas arba menkos vertės daktarpalaikiu; kurie apsimą o negali išgydyti, nes Philadelphijos M. Klinikas visiems pagelbsti kurie čion tik kreipėsi.

Philadelphijos žmones yra laimingi, turėdami savo miestę tokį garsu geradėjinga Kliniką, kuris pasekmingai, teisingai, greit ir gerai, kad apsimą, tai kiekvieną serganti išgydo; todėl, kad čion:

Tik parinkti geriausi daktarai specjalistai darbuojasi.

PASARGA: Teisingumas, gerumas užtikrinta visiems; nes šitas **Philadelphijos Medical Klinikas,** yra paties Pennsylvanijos Gubernatoriaus užtvirtytas-legalizuotas.

IDANT IR LIETUVIAI ŽINOTŲ,

kur atrasti tikra pagelba sveikatai, kaip Philadelphijos, Pa., teip iš kitu miestu, tad nutarta pranešti per laikraštį, kad pributu ar atsišauktu, o visi kurie trokšta apturės sveikatą ir visokias rodas lietuviškoj kalboj ir, bus išgydyti nuo: skaudėjimo kaulu, sąnariu, strenu, krutinės, pečiu, ranku ir koju. Nesveikumo viduriu ir inkstu, žarnu ligu. Nusilpnėjimo, sunkaus kvepavimo, nervu, slaptu užsikrėčiamu ir nuo išdykimo ligu. Blogus sapnus, kosulio, širdies ir galvos ligu. **Teip-pat moterų,** skausmingas menesinęs, gumbo ir visas kitas ligas, kurios tik atsiranda vargimui žmoniu. Gydome kaip šviežes teip ir užsenejusias ligas. **Tu ar tavo pažystamas,** nepaisek kad tau niekas nepagelbėjo, neatidelioк, bet pribuk ar atsišauk, busi išgydytas, jai dar galutinai mirties neapimtas. **Kam mokėti** apgavikams daug kartu po dešimts doleriu už kvarbuotą vandenį; kad Philadelphijos Medikal Klinikę suteiks teisingas grynas gyduoles naujausio sutaisymo už mažą atnagrydyjimą, išgydys.

KAM SIRGTI, kad gali buti IŠGIDYTAS.

Atsišauk ant šio adreso visada:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC,
1117 WALNUT ST., tarp 11 tos ir 12 tos Gatv.
PHILADELPHIA, PA.

PRIEMIMO ADINOS: nuo 10 iš ryto iki 4 vakare. Utarninkais ir Pėtnyčiom nuo 1mos iki 9niu vakare. Šventadieniais nuo 1mos iki 4tai po piet.

Vietoje mokėti už didelius apgarsinimus, kurie negydo sergančiu; tad Philadelphijos Medikal Klinikas, moka už chemikalus gyduolėms, kurios išgydo sergančius. DR. ALEKSANDRA BROWNE, Supretend.

Visi krikščionys, ne žydai.

Nuosavus *piniginis užtikrinimas $100,000.oo* padėtas į New York'o valstijos kasą, geriausia liudija apie žinomą lietuvišką bankinę ir agentinę firmą

HENRY J. SCHNITZER, 141 Washington street New York.

Drąsiai naudokitės šios firmos teisingu patarnavimu; kuomet panorėsite **greitai ir saugiai siųsti pinigus** į tėvynę, **pigiai ir geriausiais laivais keliauti** tėvynėn, be jokių kėblumų, **ką nors iš tėvynės parkviesti,** teisingai **padirbt visokius rejentinius ir teismo reikalus,** abelnai su visokiais reikalais kreipkitės į šią firmą, nes ji to užsitarnavusi.

Jei kas išimtinai garsinasi su pigia kaina, mislyje konkurencijinės kovos, galite but užtikrintu, jogei tuomet, tokia pat pigia kaina (čienia), arba gal ir da pigesne parduos Tau laivakortę, sena bankinė ir agentinė firma

HENRY J. SCHNITZER, NOTARIJUS
141 Washington St., NEW YORK.

SU DIEVU IR TEISYBE TOLIAUSIA NUEISI.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokįtus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ, Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Gydau tiktai vyrus.

Speciališkas ir užsedintas vyru ligas.

AR ESI APIMTAS KOKIOS SPECIALIŠKOS LIGOS,

kurią nenori gydytis pas šeimynos daktarą? Kraujo užnuodijimą, pučkus, skaudėjimus burnoje, gerklėje ir ant liežuvio. Ar tavo plaukai puola? Ar kvapas atsiduoda? Ar skauda dantis ar smegenis? Ar turi galvos skaudėjimą, ar didesnius arba mažesnius skaudėjimus kitose kuno dalise. Aš gvarantuoju išgydymą šiuose dalykuose. Vandentekį, jaunystės klaidas, uždegimus, susisukimą ar subrinkimą gyslų privatiškų dalių, nustojimą tvirtumo. Ar esi peržengęs tiesas sveikatos ir gamtos? Ar silpni pečtai? Ar nuvargęs! Ar esi apimtas nepasekmių, kaip tai nerviško nusilpnėjimo ir nustojimo vikrumo? Ar jautiesi silpnas, susikrimtęs ir negali atlikti darbą kaip pirmiau? Ateik pas mane, o aš tau pagelbėsiu.

Patarimai ir egzaminavojimai dovanai.

Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėliomis ir šventomis dienomis, nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po pietų.

Senas Dr. Geary
151 W. 23-rd st., New York, N. Y.

Visi aplikantai dėl gydymo turi pributi ypatiškai del išekzaminavojimo. Ligos negali but pasekmingai gydomos per laiškus. Nerašykite, bet ATSIKANKYKIT.

Kirpejai ir siuvejai

neturinti pasekmės pramonystėje. Mųsų **Kišeninė Knyga** supažindįs su gėresnėms metodoms darbo, ėmimo mierų, paišymo kvormų, kirpimo, statymo drabužių ir padidins jųsų algą. Reikalaudami rašykite.

J. TOPILIS
739 Manhattan ave., Brooklyn, N. Y.

New Phone 1284 — R.

PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.

Geriausia užeiga lietuviams. Salė mitingams irs [illegible] Priek tam laikau kriaučystę. Siūdinuotus siūtus dirbu pagal naujausią madą, juž priciinamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvį.

243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.

Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
" Bell 47
Residence Peoples 1100

Telephone 1235--5

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).
Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.

36 OXford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

HOTELIS
VIN. DAJNIO

12 W. Main st. Plymouth, Pa.
Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenti cigarai. Salė dėl draugysčių ir šeip susirinkimų.
Reikale kreipkitės pas savo tautietį VINCĄ DAJNĮ.

"KATALIKAS"

12 PUSLAPIŲ DIDELIO FORMATO ILIUSTRUOTAS SAVAITRAŠTIS.

Didžiausias savaitinis lietuviškas laikraštis, išeinantis kas Ketvergas mieste Chicago, Ill.

Metams lėšuoja: Amerikoje -	$2.00
Europoje ir kitur - - -	$3.00
Pusei metų: Amerikoje -	$1.00
Europoje ir kitur - -	$1.50

"Katalike" Skaitytojas atranda daug visokių žinių iš Lietuvos ir iš viso svieto, daug pamokinimų, apysakų, pasakaičių ir visko. "Katalikas" statoma mašina "Linotype", taigi raidės visados aiškios, naujos. "Katalikas" bepartyviškas laikraštis.

Užsirašantiems "Kataliką" duodama dovanos "Kataliko" spaudos knygomis, o Naujiems Metams kiekvienam Skaitytojui veltui pasiunčiama lietuviškas sieninis Kalendorius.

PASTABA: Kas prisiųs $4.00, tasai gaus "Kataliką" visiems metams ir auksinę rašomąją plunksną (fountain pen) vertės $3.00.

Kas prisiųs $2.50, gaus metams "Kataliką" ir paveikslą Kovos ties Žalgiriais, Lietuvos žemlapį ir Šv. Tėvo Pijaus paveikslą.

J. M. TANANEVICZE
3244 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

Laivu išplaukimas

Laivai	Iš Liepojaus	Iš New Yorko
Birma	Vasario 21, 1911	Sausio 21, 1911
Russia	Kovo 21, 1911	Vasario 11, 1911
Kursk	Vasario 7, 1911	Vasario 25, 1910

LAIVAKORČIŲ KAINA:

Į Roterdamą		Į Liepojų	Iš Liepojaus į New Yorką	
III Klesa	$31.	$38.	Trečia klesa $43.50 ir $4. Am. taksu	
III pager. klesa	$33.	$40.	Antra klesa	$57.50
Antra klesa	$43.	$50.	Pirma klesa	$62.50
Pirma klesa	$50.	$60.		

Su artesnėmis žiniomis reikia kreiptis prie vyriausių tos linijos atstovų:

A. E. JOHNSON & CO. 27 Broadway, New York.

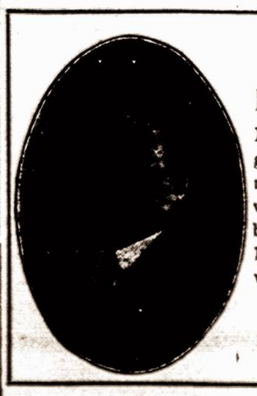

Prašau atsilankyti, broliai, pas savo!
Tikras Lietuviškas

Dziegormeisteris ir Auksorius.

Nuo 30 metų tame amate esantis. Taisau pats ir gvarantuoju savo darbą teip laikrodėlių kaip ir sieninių laikrodžių, krajavų ir amerikoniškų. Teipgi visokių žiedų, spilkų, lenciugėlių, o labiausiai išdirbu geriausiai šliubinius žiedus, tikro aukso 14 arba 18 k., kokius kas nori ir signatus. Teipgi užlaikau visokių dalykų. Nepamirškite mano adreso.

JOSEPH MITKO
168 Grand st., Brooklyn, N. Y.
kampas Bedford ave.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuvė gavo apdovanojimą

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbima.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, GERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti gu[illegible] ...iems Kunigams ir gvodotin[illegible] ...ms kad asz dirbu wi[illegible] ...augszczias paminėtus daig[illegible] ...m Pigiausei, Teisingiausei [illegible] Geriausei, nes per 30 metų [illegible] iszdirbimais įgijau [illegible] praktiką ir dėl to galiu [illegible] padirbti pigiau ir geriau ne[illegible] kitas fabrikas.

Su gvodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.